

XXIII. GODINA.

TEČAJ XXIII.

SUBOTIČKA DANICA

ILI

BUNJEVAČKO-ŠOKAČKI

KALENDAR

(SA SLIKAMA)

ZA PROSTU GODINU

1906.

OLGA DO MILICA

XXIII. GODINA.

SUBOTIČKA DANICA

ILI

BUNJEVAČKO-ŠOKAČKI

KALENDAR

(SA SLIKAMA)

ZA PROSTU GODINU

1906.

CINA 50 FILIRA.

SUBOTICA,
ŠTAMPANO KOD KLADEKA I HAMBURGERA
1905.

Voco Petrović

Čarlska i kraljevska kuća.

Franjo Josip I. car austrijski i apoštolski kralj ugarski, kralj česki, dalmatinski, hrvatski i slavonski itd. itd. rodio se 12. kol. 1830. postao vladalac 2. prosinca 1848. oženio se 23. travnja 1854. god. s.

Caricom i kraljicom Elisabetom vojvotkinjom bavarskom rođj. 24. prosinca 1837. Umrla je 10. rujna 1898.

Dica kraljeva:

1. Nadvojvotkinja Ekzela rođj. 12. srpnja 1856. udata za vojvodu bavarskoga Leopolda.

2. Nadvojvoda Rudolf cesarević kraljević rođjen 21. kolovoza 1859. oženio se 10. svibnja 1881. belgijskom kraljevnom Štefanijom. Njima

se 2. rujna 1883. rodi kći, nadv. Elisabeta. Umro je 30. siječnja 1889.

3. Nadvojvodkinja Marija Valerija rođjena 22. travnja 1868. Vinčana 31. srpnja 1890. g. sa nadvojvodom Franjom Salvatorom.

Braća kraljeva:

1. Nadvojvoda Karlo Ludovik rođjen 1883; umro je 1896. 19. maja; Dica: a) Nadv. Franjo, pristolonasljednik, rođjen 1863; b) Nadv. Oton rođjen 1865; c) Nadv. Ferdinand rođjen 1868; d) Nadv. Margarita rođjena 1880; e) Marija Anuncijata rođjena 1876. Nasljedništvo kraljevstva pripada muškom potomstvu od ove grane.

2. Nadv. Ludvik Viktor rođjen 1842

Prosta godina 1906.

Zvizdarstvena označenja godine.

I. Godovni račun.

1. Zvizda takozv. vladalica je Venus.
2. Zlatni broj ili krug misečni 7.
3. Misečno kazalo po Gregor VI. Misečno kazalo po Juliju XVII.
4. Nediljno slovo po Gregoriju G. Nediljno slovo po Juliju A.
5. Godina daće rimske 4.
6. Krug sunčani 11.

II. Pomrčine.

Godine 1906. bit će dvije pomrčine sunca, od kojih se ne će u našim krajevima ni jedna vidjeti.

Misec će ove godine dva put pomrčati. Prvo potpuno pomrčanje bit će 9. veljače. Kod nas će se istom s počela viditi u 6. s. 57 m.

Drugo pomrčanje će biti 4. kolov.; kod nas nevidljivo.

III. Početak godišnjih doba.

Proliće počima se 21. ožujka u 1 s. 52 m. u jutro. Ljeto 22. lipnja u 9 s. 42 m. u jutro. Jesen 24. rujna u 12 s. 15. m. u noći. Zima 22. pros. u 1 s. 53 m. u večer.

Vladalica zvizda je Venus.

Venus je između zvizda obilodnica najsjajnija. Ništo je manja od naše zemlje. Od sunca je udaljena 14 milijuna milja, a nazna se može na 5 $\frac{1}{2}$ milijuna približiti Suncu bliže stoji nego naša zemlja, zato je god.

kraća na Venusu nego na zemlji. Venus obagje oko Sunca za 224 dana, a naša zemlja za 365. Venus se okrene oko svoje osovine za 23 s. 21 m. Dakle i dan je na Venusu kraći nego kod nas.

Crkvene naredbe.

IV. Pomične svetkovine.

I. Svetkovine zapovidne :

Uskrs	15. travnja
Spasovo	24. svibnja
Duhovi	3. lipnja
Brašanjevo	14. lipnja
Advent	2. prosinca

2. Svetkovine, koje se samo u crkvi obdržavaju :

Ime Isusovo	14. siječnja
Čista srida	28. veljače
Trnova kruna	23. ožujka
Pet rana Isusovih	2. ožujka
Sulica i čavli Isusa	9. ožujka
Platno Isusa	16. ožujka
Sedam žalosti bl. Dvice	6. travnja
Zaštita sv. Josipa	6. svibnja
Sree Isusovo	22. lipnja
Svetk. krvi Isusove	1. srpnja
Angjeli čuvari	2. rujna
Ime Marijino	9. rujna
Sv. krunica	7. listop.
Zaštita Marije	11. studena

V. Postovi.

a) Kvaterni post :

Prolični : 7., 9. i 10. ožujka. — **Litni** : 6., 8. i 9. lipnja. — **Josenski** : 19., 21. i 22. rujna. — **Zimski** : 19., 21. i 22. prosinca

b) Posti u oči svetkovina :

1. Subota prid Duhove.
2. Dan prid sv. Petra i Pavla.
3. Prid Veliku Gospojinu.

4. Prid Sve Svete.

5. Prid Božić.

c) Drugi zapovidni post :

1. U korizmu svaki dan je dopušteno tri put jisti priko dana, al osim nedilje samo se jedared najjisti : osim sride, petka i subote slobodno je i mesa jisti.

2. U Adventu svake sride i petka zabranjeno je mesa jisti, tri put je slobodno jist i jedared se nasititi. Isto se tako posti, kad je kvatri post il u oči svetkovine.

3. U svaki petak u godini meso je zabranjeno.

IV. Vrime zabranjeno.

Zabranjena je igranka, svirka i svadba od prve nedilje adventa do posli tri kralja slidećeg dana i od čiste sride do posli mladog uskrsa u ponediljak.

VII. Što znače neki kalendarski znaci i pokraćenice.

S.=sat ; m.=minut ; b.=biskup ; pp.=rimski papa ; m.=mučenik ; d.=divica ; op.=opat ; pust.=pustinjač ; ud.=udova ; t.=post ; crveni križ znači post, kad je dopušteno samo se jedared nasititi.

Nedilje i zapovidni blagdani štampani su crvenim slovi, a dani, koji nisu zapovidni blagdani, a koji se u crkvi obdržavaju, štampani su debelim slovima, n. pr. »Iakov apoštol.«

Veljača
broji 28 dan.
Februar

Marija prikazuje Isusa u crkvi (2. velj.)

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi	Misečne mine:
Četvrt.	1 Ignacij		19 Makarij	7 23	5 05	☾ Prvi četvrt : 1. u 1 s. 31 m.
Petak	2 Svitlo Marij.		20 Jeftimij	8 21	5 06	☾ posli podne.
Subota	3 Blaž. b.		21 Maksim	7 20	5 07	☾ Pun misec : 9. u 8 s. 46 m.
5 V. ned. p. 3 kr. Ev.: O dobrom simenu. Mate 13.						
Nedilja	4 Veronika		22 Triod	7 19	5 09	☾ Poslidnji četvrt : 16. u 5 s.
Poned.	5 Jaga		23 Kliment	7 17	5 10	☾ 22 m. prije podne.
Utorak	6 Doroteja		24 Ksenija	7 16	5 13	☾ Mlad misec : 28. u 8 s. 57 m.
Srida	7 Veronika		25 Grigorij	7 15	5 14	☾ prije podne.
Četvrt.	8 Ivan Mat.		26 Ksenofonij	7 13	5 15	
Petak	9 Apollonia †		27 Pr. mošti Jov.	7 11	5 16	
Subota	10 Skolastika		28 Jevrem	7 09	5 17	
6 Sedamdesetnica : Ev.: Posleniči u vinogradu. Mate 20.						
Nedilja	11 Željko		29 Ignat	7 07	5 19	Duljina dana 1. veljače 9 s. 42 m.
Poned.	12 Damjan		30 Vasilije	7 05	5 20	Ovoga se miseca podulji dan 1 s. 23 m.
Utorak	13 Stipan op.		31 Kir i Jovan	7 04	5 22	
Srida	14 Valentin		1 Velj. Trifun	7 03	5 24	Gatanje o vrimentu po misecnim minama :
Četvrt.	15 Radoslava		2 Sretenije	7 02	5 26	Prvi četvrtisprva hladno posli sasvim toplo.
Petak	16 Julijana †		3 Simeon	7 00	5 27	Pun mis. donosi snižne mećave i jako hladno.
Subota	17 Julian		4 Isidor	6 59	5 28	Poslidnji četvrt dolazi s kišom i snjgom.
7 Šezdesetnica. Ev.: O sijaču. Luka 8.						
Nedilja	18 Simeon		5 Mesopust	6 58	5 30	S mladim misecom biva vedro noću mrzlo.
Poned.	19 Konrad		6 Vukol	6 56	5 31	
Utorak	20 Euhelij		7 Partenij	6 54	5 33	
Srida	21 Eleonora		8 Teodor	6 53	5 34	
Četvrt.	22 Stolica Petra		9 Nikifor	6 52	5 36	
Petak	23 Margarita		10 Haralampij	6 50	5 37	
Subota	24 Matija		11 Blasije	6 48	5 39	
8 Pedesetnica : Ev.: Isus izliči slipca. Luka 18.						
Nedilja	25 Poklade		12 Siropust	6 46	5 41	
Poned.	26 Aleksandar		13 Simeon	6 45	5 43	
Utorak	27 Leander		14 Aksentij	6 43	5 45	
Srida	28 Roman †		15 Onisim	6 41	5 46	

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
4	9 4	1 54
11	6 57	6 56
18	2 11	11 47
25	6 31	6 50
31	9 27	12 08

Ožujak
broji 31 dan.
Marc.

Sv. Josip, zaručnik bl. d. Marije (19. ož.)

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Četvrt.	1 Albin		16 Pamfil	6 40	5 47
Petak	2 Pet rana Isus.		17 Teodor	6 38	5 49
Subota	3 Kunegunda		18 Leon papa	6 36	5 50
9 I. ned. posta Ev.: Kušanje Isusovo. Mate 4.					
Nedilja	4 Cista		19 Prva n. posta	6 33	5 52
Poned.	5 Eusebij		20 Leon b.	6 31	5 53
Utorak	6 Koleta		21 Timotijo	6 29	5 55
Srida	7 Toma akv.		22 Mavrikij	6 27	5 56
Četvrt.	8 Ivan od Boga		23 Polikarp	6 26	5 57
Petak	9 Sulica i čavli		24 Obr. gl. Jov.	6 24	5 59
Subota	10 40 mučenika		25 Tarasij	6 22	6 00
10 II. ned. posta Ev.: Preobraženje Isusovo. Mate 17.					
Nedilja	II Pačista		26 Porfirij	6 20	6 01
Poned.	12 Grgur		27 Prokopij	6 17	6 03
Utorak	13 Nicefor		28 Vasilij	6 15	6 04
Srida	14 Matilda		1 ožuj. Evdok	6 13	6 05
Četvrt.	15 Longin		2 Teodot	6 11	6 06
Petak	16 Platno Isus.		3 Evtropij	6 10	6 07
Subota	17 Gertruda		4 Gerasim	6 08	6 08
11 III. ned. posta Ev.: Isus izgoni gjavla. Luka 14.					
Nedilja	18 Bezimena		5 Konon	6 06	6 09
Poned.	19 Josip		6 42 muč.	6 04	6 11
Utorak	20 Joakim		7 Vasilij	6 02	6 13
Srida	21 Benedikto		8 Teofilakt	6 00	6 15
Četvrt.	22 Oktavian		9 40 muč.	5 59	6 16
Petak	23 Trnova krana		10 Kodrat	5 57	6 17
Subota	24 Gabriel ark.		11 Sofronije	5 55	6 18
12 IV. ned. posta Ev.: Isus nahrani 5000 ljudi. Ivan 6.					
Nedilja	25 Sridop. Blagov.		12 Grigorije	5 53	6 20
Poned.	26 Manojlo		13 Nikofor	5 51	6 21
Utorak	27 Šandor m.		14 Benedikt	5 49	6 23
Srida	28 Siksto p.		15 Agonij	5 47	6 24
	29 Ciril		16 Savin	5 46	6 25
	30 Zozimo		17 Aleksij	5 44	6 26
	Benjamin		18 Kiril	5 43	6 27

Misečne mine:
 ☾ Prvi četvrt: 3. u 10 s. 28 m. prije podne.
 ☽ Pun misec: 10. u 9 s. 17 m. u veče.
 ☾ Poslidnji četvrt: 17. u 12 s. 57 m. danju.
 ☽ Mlad misec: 25. u 12 s. 52 m. noću.

Duljina dana 1. ožujka: 11 s. 7 m., a duljina noći 12 s. 53 m. Naraste dan u ož. 1 s. 37 m.

Gatanje o vrimenu po misečnim minama:
 Prvi četvrt: Prominljivo, često kiše, katkad sniga.
 Pun misec sa česćim mrazom.
 U poslidnjem četvrtu isprva vitrovito posli ugodno.
 Mlad misec donosi oblačno i hladno vrime.

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
4	9 4	1 54
11	6 57	6 56
18	2 11	11 47
25	6 31	6 50
31	9 27	12 08

Travanj

broji 30. dan

April

Nema ga tu, on uskrsnu. (23. travnja.)

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi	Misečne mine:
13 V. ned. posta Ev. Isusa hoće kamenovati. Ivan 8.						Misečne mine:
Nedilja	1 Gluhna		19 Krisant	5 41	6 23	☾ Prvi četvrt:
Poned.	2 Vranje Paul.		20 Jovan	5 39	6 26	2. u 5 s. 2 m.
Utorak	3 Rikardo		21 Jakov vl.	5 37	6 29	izjutra.
Srida	4 Izidor	†	22 Vasilij	5 35	6 31	☽ Pun misec:
Četvrt.	5 Vinko		23 Nikon	5 34	6 33	9. u 7 s. 12 m.
Petak	6 Sedam žal.	†	24 Zakarija	5 32	6 35	izjutra.
Subota	7 Epitan	†	25 Blagovešten.	5 31	6 37	☾ Poslidnji četvrt: 15 u 9 s. 36 m. u več.
14 VI. ned. posta Ev.: Svečani ulaz. Mate XXI.						☽ Mladi misec:
Nedilja	8 Cvitna		26 Cveti	5 29	6 38	23. u 5 s. 6 m. u več.
Poned.	9 Akacij		27 Matrona	5 27	6 40	
Utorak	10 Ezekiel		28 Ilarijon	5 25	6 41	
Srida	11 Leon p.	†	29 Marko	5 23	6 43	Duljina dana 1. travnja: 12 s. 42 m. — Podulji: se dan ovog miseca sa 1 s. 37 m.
Četvrt.	12 Veliki Čet.	†	30 Jovan	5 21	6 44	
Petak	13 Veliki Petak	†	31 Veliki Petak	5 19	6 46	
Subota	14 Velika Sub.	†	1 apr. Marija	5 17	6 47	
15 Ev.: Uskrsnuće Isusovo. Marko 10.						Gatanje o vremenu po misečnim minama:
Nedilja	15 Uskrs		2 Voskresenije	5 15	6 48	S prvim četvrt. nastupa prominlj. i prijatno vreme. Za punim misecom slidi hladno i snižne kiše.
Poned.	16 Uskrsni pon.		3 Voskr. pon.	5 13	6 50	S poslidnjim četvrtom dolazi vedro i ugodno.
Utorak	17 Uskrs utorak		4 Voskr. utor.	5 11	6 52	Mladi mis. donosi lipo do kraja.
Srida	18 Apolonij		5 Teodul	5 09	6 53	
Četvrt.	19 Cvitislav		6 Evtihij	5 07	6 54	
Petak	20 Sulpic †		7 Georgij	5 05	6 55	
Subota	21 Anselm		8 Irodijon	5 03	6 56	
16. I. n. p. Uskr. Ev.: Isus se ukaže apostolima. Marko 16.						
Nedilja	22 Mladi Uskrs		9 Evpsihij	5 02	6 57	
Poned.	23 Soter i Kajo		10 Ferentij	5 00	6 58	
Utorak	24 Gjurgjevo		11 Antipa	4 58	7 00	
Srida	25 Marko		12 Vasilij	4 56	7 01	
Četvrt.	26 Kleto		13 Ortemon	4 54	7 02	
Petak	27 Peregrin †		14 Martin	4 53	7 03	
Subota	28 Živko		15 Aristarh	4 51	7 05	
17. II. p. n. Uskrs. Ev.: Isus dobri pastir. Ivan 10.						
Nedilja	29 Petar m.		16 Agonija	4 50	7 06	
Poned.	30 Sienska		17 Simeon	4 48	7 07	

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
1	10 09	12 41
8	5 47	5 22
15	1 03	10 18
22	5 01	5 44
29	8 50	0 18

21
30
33

Svibanj

broji 31. dan

Maj.

Blažena Divica Gospa svibanjska, kraljica angeoska.

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi	Misečne mine:
Utorak	1 Filip i Jakov		18 Jovan	4 47	7 09	☾ Prvi četvrt: 1. u 8 s. 7 m. u več.
Srida	2 Atanasij		19 Jovan pr.	4 46	7 10	☽ Pun misec: 8. u 3 s. 10 m. posli podne.
Četvrt.	3 Nasašće križa		20 Teodor	4 44	7 11	☾ Poslidnji četvrt: 15. u 8 s. 3 m. prije podne.
Petak	4 Florijan †		21 Januarije	4 43	7 12	☽ Mlad misec: 23. u 9 s. 1 m. prije podne.
Subota	5 Pio pp.		22 Teod. Sik.	4 42	7 13	☾ Prvi četvrt: 31. u 7 s. 24 m. prije podne.
18 III. ned. p. Uskr. Ev.: Malo i nećete me viditi. Z. 16.						
Nedilja	6 Zašt. sv. Jos.		23 Gjurgjev dan	4 40	7 14	Duljina dana 1. svibnja: 14 s. 22 m. Naraste dan s 1 s. 8 m.
Poned.	7 Stanko		24 Sava m.	4 39	7 15	Gatanje o vrimeu po misečnim minama:
Utorak	8 Miholjice		25 Marko	4 37	7 16	Prvi četvrt: Većinom oblačno i prilično hl.
Srida	9 Grgur N.		26 Vasilije	4 35	7 18	Pun misec: Prominljivo većinom toplo vrime.
Četvrt.	10 Antonia		27 Simeon	4 34	7 20	Poslidnji četvrt: Ohladnilo i katkad tiha kiša.
Petak	11 Mamerto †		28 Jason	4 32	7 21	Mlad misec: Topli dani s olujama.
Subota	12 Pongracij		29 Mennon	4 30	7 22	Prvi četvrt: Vedro ipak česti oblaci.
19 IV. ned. p. Uskr. Ev.: Kad dogje Duh istine. Iv. 16.						
Nedilja	13 Servacij		30 Jakov op.	4 29	7 24	
Poned.	14 Bonifacij		I Svib. Jerem.	4 28	7 25	
Utorak	15 Sofija		2 Atanasij	4 26	7 26	
Srida	16 Ivan		3 Tim i Mavro	4 24	7 27	
Četvrt.	17 Pashal		4 Pelagija	4 23	7 29	
Petak	18 Venancij †		5 Irina	4 22	7 30	
Subota	19 Ivo b.		6 Jovan	4 21	7 31	
20 V. ned. p. Uskr. Ev.: Ištite i dobit ćete. Ivan 16.						
Nedilja	20 Bernardin		7 Akakij	4 20	7 32	
Poned.	21 Feliks		8 Arsen	4 19	7 33	
Utorak	22 Helena		9 Pr. m. Nikole	4 18	7 34	
Srida	23 Željko		10 Simon ap.	4 17	7 35	
Četvrt.	24 Spasovo		II Vosnesenije	4 16	7 36	
Petak	25 Urban †		12 Epifanij	4 15	7 37	
Subota	26 Filip ner.		13 Glikerija	4 14	7 38	
21 VI. ned. p. Uskr. Ev.: Kad dogje utišitelj. Ivan 15.						
Nedilja	27 Magdalena		14 Isidor	4 13	7 39	
Poned.	28 Vilhelmo		15 Pahonije	4 13	7 39	
Utorak	29 Maksim		16 Teodor	4 12	7 40	
Srida	30 Feliks p. m.		17 Andronik	4 12	7 41	
Četvrt.	31 Petronila		18 Teod. i P.	4 12	7 42	

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
6	4 36	3 50
13	0 37	9 08
20	3 31	4 36
27	7 37	10 5

Duraq meg elet y

korpa

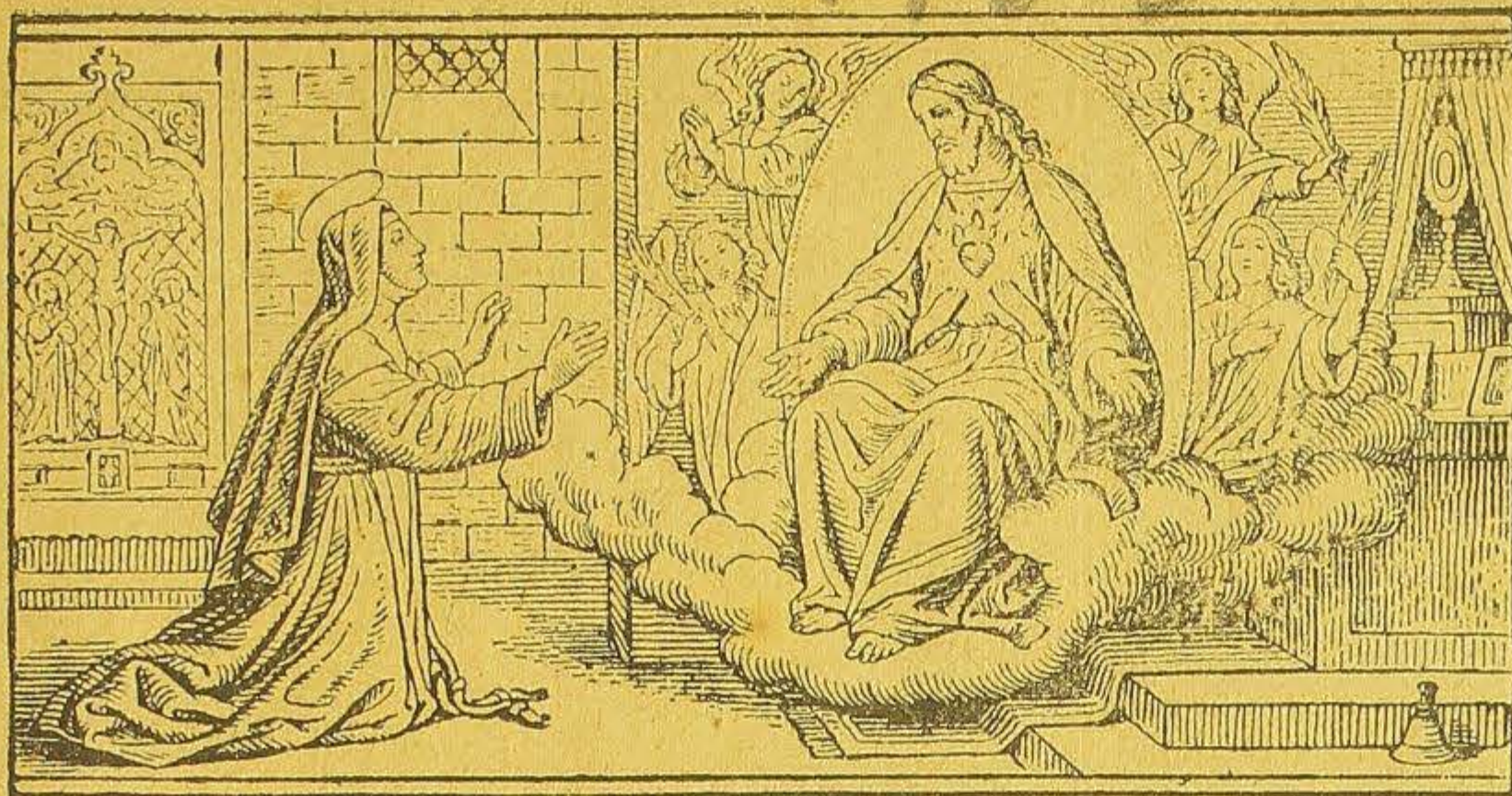

1906

Lipanj
broji 30. dan
Jun

Marija Margarita i prisveto Srce Isusovo. (10. lip.)

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Petak	1 Dragoje †	⚖	19 Patrikij	4 12	7 42
Subota	2 Erasmo †	⚖	20 Talatej	4 12	7 43
22 Ev.: Utišitelj Duh sveti. Ivan 14.					
Nedilja	3 Duhovi	⚖	21 Duhovi	4 11	7 44
Poned.	4 Duh. poned.	⚖	22 Duh. poned.	4 11	7 45
Utorak	5 Duhov. utorak	⚖	23 Duhov. utor.	4 10	7 46
Srida	6 Roberto †	⚖	24 Simeon	4 10	7 48
Četvrt.	7 Lukrecija	⚖	25 Obr. gl. Jov.	4 10	7 49
Petak	8 Milojka †	⚖	26 Karpo	4 09	7 50
Subota	9 Srećko †	⚖	27 Teraport	4 09	7 50
23 I. n. p. Duh. Ev.: Data mi je svaka vlast. Mate 28.					
Nedilja	10 Sv. Trojstvo	⚖	28 Nikita	4 09	7 51
Poned.	11 Barnaba	⚖	29 Teodosij	4 09	7 51
Utorak	12 Ivan Fak.	⚖	30 Isakij	4 09	7 52
Srida	13 Antun Padov.	⚖	31 Jermij	4 08	7 52
Četvrt.	14 Brašančevo	⚖	1 Lip. Justin	4 08	7 53
Petak	15 Vid †	⚖	2 Nikifor	4 08	7 53
Subota	16 Vranje Reg.	⚖	3 Lukilijan	4 08	7 54
24 II. n. p. Duh. Ev.: O velikoj večeri. Luka 14.					
Nedilja	17 Rainer	⚖	4 Mitrofan	4 08	7 54
Poned.	18 Marcelijan	⚖	5 Dorotij	4 08	7 54
Utorak	19 Gervas. i Prot.	⚖	6 Vasilijan	4 08	7 54
Srida	20 Silverij	⚖	7 Marija	4 08	7 54
Četvrt.	21 Alojzije	⚖	8 Teodor	4 08	7 53
Petak	22 Srce Isusov. †	⚖	9 Kiril	4 08	7 52
Subota	23 Alba	⚖	10 Timotij	4 09	7 53
25 III. n. p. Duh. Ev.: O izgubljenoj ovcu. Luka 15.					
Nedilja	24 Ivan krstitelj	⚖	11 Vartolom	4 09	7 53
Poned.	25 Prosper	⚖	12 Onufrij	4 10	7 53
Utorak	26 Ivan i Pava	⚖	13 Akilina	4 10	7 54
Srida	27 Ladislav kr.	⚖	14 Metodij	4 10	7 54
Četvrt.	28 Lav. p. †	⚖	15 Knez Lazar	4 11	7 55
Petak	29 Petar i Pavao	⚖	16 Cud. Tikon	4 12	7 55
Subota	30 Spomen Pavla	⚖	17 Ismail	4 12	7 56

Misečne mine:

☾ Pun misec: 6. u 10 s. 12 m. u veče.

☾ Posljednji četvrt: 13. u 8 s. 34 m. u veče,

☾ Mlad misec: 22. u 12 s 6 m. noću.

☾ Prvi četvrt: 29. u 3 s. 19 m. posli podne.

Duljina dana 1. lipnja 15 s. 20 m. U lipnju raste dan do 22. 17 m. a od 22. pada 5 m.

Gatanje o vrimentu po misečnim minama:

Pun misec: Često kiša i oluje.

Posljednji četvrt: Većinom toplo lipo vrime

Mlad misec: Vruće zagušno sa čestim olujama.

Prvi četvrt: Prominljivo i česta kiša.

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
3	3 26	2 21
10	11 00	7 56
17	2 02	3 27
24	6 25	9 40

Srpanj

broji 31. dan

Jul.

Bl. Divica Gospa od škapulara. (16. Srp.)

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi	Misečne mine:
26	IV. n. p. Duh. Ev.: Obilati ribolov. Luka 5.					
Nedilja	1 Pr. Krv. Is.		18 Ipatij	4 12	7 54	☾ Pun misec : 6. u 5 s. 27 m. u jutro.
Poned.	2 Pohod bl. Div.		19 Juda	4 13	7 54	☾ Posljednji četvrt: 13. u 11 s. 13 m. prije podne.
Utorak	3 Jakint		20 Metodij	4 13	7 53	☾ Mlad misec : 21. u 1 s. 59 m posli podne.
Srida	4 Udalrik		21 Julijan	4 14	8 53	☾ Prvi četvrt : 28. u 8 s. 56 m. u več.
Četvrt.	5 Ciril i Metod		22 Jevsevij	4 15	7 53	Duljina dana 1. srpnja: 15 s. 41 m., a duljina noći 8 s. 19 m. Dan pada u srpju 54 m.
Petak	6 Itaja		23 Agripina	4 15	7 52	
Subota	7 Lipa		24 Ivanj dan	4 16	7 52	
27	V. n. p. Duh. Ev.: Ako vam pravda ne bude veća. Mat. 5.					
Nedilja	8 Elisabeta		25 Febronija	4 17	7 51	
Poned.	9 Breko m.		26 David	4 18	7 51	
Utorak	10 Amalija		27 Samson	4 19	7 50	
Srida	11 Pio p. m.		28 Pr. m. Kira i J.	4 20	7 50	
Četvrt.	12 Ivan Gualb.		29 Petar i Pava	4 21	7 49	
Petak	13 Marga †		30 12 apostola	4 22	7 48	
Subota	14 Bonaventura		1 Srp. Kuz. i D.	4 23	7 47	
28	VI. n. p. Duh. Ev.: Isus hrani u pustinji. Marko 8.					
Nedilja	15 Rastanak ap.		2 Pol. halj. Bog.	4 24	7 46	Gatanje o vrmenu po misečnim minama:
Poned.	16 Škapul. Gosp.		3 Jakint	4 25	7 46	Pun misec do- nosi prižegu, za- paru i sušu.
Utorak	17 Aleksij		4 Andrija	4 26	7 45	U posljednjem če- tvrtu će biti ope- tovno oluja i kiše.
Srida	18 Kamil		5 Atanasij	4 27	7 44	Posli mladog mi- seca dolazi istraj. vrući dani i česta kiša. Za prvim če- tvrtom nastupaju često tihe kiše.
Četvrt.	19 Vinko Paul.		6 Sisoj	4 28	7 44	
Petak	20 Ilija prorok †		7 Akakij	4 29	7 43	
Subota	21 Daniel pr.		8 Prokopij	4 30	7 42	
29	VII. n. p. Duh. Ev.: Čuvajte se lažnih proroka. Mat. 7.					
Nedilja	22 Mandalina		9 Ponkracij	4 31	7 41	
Poned.	23 Apolinar		10 45 mučenika	4 32	7 40	
Utorak	24 Krista		11 Eufemija	4 33	7 39	
Srida	25 Jakov ap.		12 Proklo	4 34	7 37	
Četvrt.	26 Ana m. b. D.		13 Gavril	4 35	7 35	
Petak	27 Pantaleon †		14 Akila	4 36	7 33	
Subota	28 Viktor		15 Kirik	4 37	7 31	
30	VIII. n. p. Duh. Ev.: Nepravedni upravitelj. Luka 16.					
Nedilja	29 Marta		16 Atinogen	4 38	7 30	
Poned.	30 Dobrila		17 Marina	4 39	7 29	
Utorak	31 Ignacij Loj.		18 Emilijan	4 41	7 28	

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
1	2 22	0 52
8	9 44	6 42
15	0 30	2 19
22	5 19	8 20
29	1 24	10 52

1906

Kolovoz
broji 31. dan
August.

Marija je na veliku Gospojinu uznešena i okrunjena u nebu. (15. kol.)

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Srida	1 Petar u okov.		19 Makrina	4 42	7 28
Četvrt.	2 Porciunkula		20 Prorok Ilija	4 43	7 27
Petak	3 Augustin †		21 Simeon	4 44	7 26
Subota	4 Dominik		22 Magdalina	4 45	7 25

31 IX. n. p. Duh. Ev.: Isus oplakuje Jerusolim. Luka 19.

Nedilja	5 Snizna Gospa		23 Trofim	4 46	7 24
Poned.	6 Priobraženje		24 Kristina	4 47	7 22
Utorak	7 Kajetan		25 Usp. sv. Ane	4 48	7 21
Srida	8 Vlastica		26 Jermolaj	4 49	7 19
Četvrt.	9 Roman		27 Pantelejmon	4 50	7 18
Petak	10 Lovro m. †		28 Prohor	4 52	7 17
Subota	11 Susana		29 Kalinik	4 53	7 16

32 X. n. p. Duh. Ev.: Farizej i carinar. Luka 6.

Nedilja	12 Klara		30 Angelina	4 55	7 15
Poned.	13 Hipolit		31 Jevdokim	4 57	7 14
Utorak	14 Evsebij †		1 Kol. Makaveji	4 58	7 12
Srida	15 Velika Gospa		2 Ark. Stevan	4 59	7 10
Četvrt.	Roko		3 Isakije	5 00	7 08
Petak	17 Branislav †		4 Evdokija	5 02	7 07
Subota	18 Jelena		5 Evsignij	5 04	7 05

33 XI. n. p. Duh. Ev.: Isus izliči gluh. čov. Marko 7.

Nedilja	19 Ludovik		6 Preobraženje	5 05	7 03
Poned.	20 Stipan kralj		7 Domelij	5 07	7 01
Utorak	21 Jovana		8 Emilijan	5 08	7 00
Srida	22 Timotej		9 Matija	5 09	6 58
Četvrt.	23 Filip Benicij		10 Lavrentij	5 10	6 56
Petak	24 Bartul apošt.		11 Euplo	5 11	6 54
Subota	25 Ludovik kr.		12 Fotij	5 12	6 52

34 XII. n. p. Duh. Ev.: Milosrdni Samaritanac. Luka 10.

Nedilja	26 Pelagija		13 Maksim	5 13	6 50
Poned.	27 Josip kal.		14 Mihej	5 14	6 47
Utorak	28 Augustin		15 Usp. Bogor.	5 15	6 45
Srida	29 Glavosik Iv.		16 Pr. ubrusa	5 17	6 43
Četvrt.	30 Roza d.		17 Miron	5 19	6 41
Petak	31 Rajmundo †		18 Flor	5 20	6 40

Misečne mine:

Pun misec:
4. u 2 s. posli podne.

Poslidnji četvrt: 12. u 3 s. 47 m. izjutra.

Mlad misec:
20. u 2 s. 27 m. noću.

Prvi četvrt:
27. u 1 s. 42 m. noću.

Duljina dana 1. kol. 14 s. i 46 m. a kraći je postao za misec dana 1. s. 26 m.

Gatanje o vrimentu po misečnim nimama:

Za punim misecom dolaze većinom vrući i suhi dani.

U poslidnjem četvrtu će biti oluja i grmljavina dosta.

Mladi misec donosi prominljivo vrime kiše.

Prvi je četvrt dilomično vedar i hladan.

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
4	8 14	5 31
12	11 24	1 09
19	4 09	6 55
26	12 29	10 31

Rujan

broji 30. dan

Sept.

Angjele, angjele, o čuvaru angjele. (Pisma cik.)

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Subota	1 Egidij		19 Andrija	5 21	6 39
35 XIII. n. p. Duh. Ev.: Deset gubavaca. Luka 17.					
Nedilja	2 Angj. čuvari		20 Samnilo	5 22	6 38
Poned.	3 Milojka		21 Tadija	5 23	6 36
Utorak	4 Rozalia		22 Agatonik	5 24	6 34
Srida	5 Viktorin		23 Lup	5 25	6 32
Četvrt.	6 Zaharija		24 Evtih	5 26	6 28
Petak	7 Regina †		25 Vartolom	5 28	6 26
Subota	8 Mala Gospa		26 Andrija	5 29	6 24
36 XIV. n. p. Duh. Ev.: Niko ne može dvama gospodarima služiti. Mate 6.					
Nedilja	9 Ime Marije		27 Pimen	5 30	6 22
Poned.	10 Nikola Tol.		28 Mojsij	5 31	6 20
Utorak	11 Teodora		29 Usjek. gl. iv.	5 33	6 18
Srida	12 Macedonij		30 Aleksander	5 34	6 17
Četvrt.	13 Amat		31 Pol. poj. Bog.	5 35	6 15
Petak	14 Uzviš. križa †		1 Ruj. Simeon	5 36	6 13
Subota	15 Nikomed		2 Mamant	5 37	6 12
37 XV. n. p. Duh. Ev.: Mladić od Naima. Luka 7.					
Nedilja	16 Kornelij		3 Antim	5 38	6 10
Poned.	17 Lamberto		4 Vavila	5 39	6 07
Utorak	18 Josip		5 Zaharija	5 41	6 05
Srida	19 Januarij †		6 Evdoksij	5 42	6 02
Četvrt.	20 Eustahij		7 Zozont	5 43	6 00
Petak	21 Matej ap. †		8 Rožd. Bogor.	5 44	5 58
Subota	22 Toma vil. †		9 Joakim	5 46	5 57
38 XVI. n. p. Duh. Ev.: Izbiranje začelja. Luka 14.					
Nedilja	23 Tekla		10 Minodora	5 47	5 55
Poned.	24 Gerardo		11 Teodora	5 48	5 53
Utorak	25 Kleofa		12 Avtonom	5 49	5 51
Srida	26 Justina		13 Kornilij	5 51	5 49
Četvrt.	27 Kuzman i D.		14 Krstov dan	5 53	5 47
Petak	28 Venčeslav †		15 Nikita	5 54	5 45
Subota	29 Miholj		16 Evfimija	5 56	5 43
39 XVII. n. p. Duh. Ev.: Najveća zapovid. Mate 22.					
Nedilja	30 Jeronim		17 Sofija	5 57	5 42

Misečne mize:

☾ Pun misec: 3. u 12 s. 36 m. u noću.

☾ Posljednji četvrt: 10. u 9 s. 54 m. u več.

☾ Mlad misec: 18. u 1 s. 33 m. posli podne.

☾ Prvi četvrt: 25. u 7 s. 11 m. izjutra.

Duljina dana 1. rujna 13 s. 18 m. a pokrati se dan za ovaj misec 1 s. 3 m.

Gatanje o vremenu po misečnim mizama:

Pun misec s toplim danima i čestim oblacima.

U posljednjem četvrtu vedro i neobično vruće.

Mladi misec donosi jesenje mrazove, a danjom ugodno vreme.

U prvom četvrtu prominljivo i često vitrovito.

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
2	6 45	4 21
9	9 56	11 56
16	2 56	5 27
23	11 31	9 12
30	5 15	3 16

1906

Listopad
broji 31. dan
Oktober

Blažena Divica, kraljica od sv. krunice. I. ned.

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Poned.	1 Remigij		18 Evmenije	5 59	5 40
Utorak	2 Vitomir		19 Pavatije	6 00	5 39
Srida	3 Lovorka		20 Evstatije	6 02	5 38
Četvrt.	4 Vranje Ser.		21 Kodrat	6 03	5 36
Petak	5 Placid †		22 Foka	6 05	5 34
Subota	6 Bruno		23 Začetak Jov.	6 06	5 31

Misečne mine:

☉ Pun misec :
1. u 5 s. 46 m. izjutra.

☾ Poslidnji četvrt : 9. u 10 s. 45 m. prije podne.

☽ Mlad misec :
16. u 9 s. 36 m. prije podne.

☾ Prvi četvrt :
23. u 1 s. 39 m. prije podne.

Duljina dana 1. listopada 11 s. 40 m. Pokrati se dan ovog miseca 1 s. 30 m.

Gatanje o vremenu po mesečnim minama:

Pun misec donosi isprva kiše posli — ugodno.

Poslidnji četvrt: često oblačno, al prijatno.

Mlad misec: Potpuno vedro isprva, posli oblačno.

Posli prvog četvrta: Vitar, hladno često kiša.

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
1	5 41	4 25
7	8 28	10 44
14	1 43	3 56
21	10 40	7 54
28	3 48	2 14

40 XVIII. n. p. Duh. Ev.: Isus liči uzete. Mate 8.

Nedilja	7 Sv. krunica		24 Tekla	6 07	5 28
Poned.	8 Brigita d.		25 Eufrosinija	6 08	5 26
Utorak	9 Dionisij		26 Smrt Jov. Ev.	6 10	5 24
Srida	10 Vranje Borg.		27 Kallistrat	6 12	5 22
Četvrt.	11 Nikasij b.		28 Hariton	6 13	5 20
Petak	12 Maksim †		29 Miholjdan	6 14	5 18
Subota	13 Koloman		30 Gregorije	6 15	5 17

41 XIX. n. p. Duh. Ev.: O kraljevskoj svadbi. Mate 22.

Nedilja	14 Kalist p.		1 List. P. Bog.	6 16	5 15
Poned.	15 Terezija		2 Kiprijan	6 17	5 13
Utorak	16 Gal. op.		3 Dionisije	6 18	5 11
Srida	17 Hedviga		4 Stev. Stil.	6 20	5 09
Četvrt.	18 Luka ev.		5 Haratina	6 22	5 07
Petak	19 Petar †		6 Toma	6 24	5 06
Subota	20 Vendelin		7 Sergije	6 25	5 04

42 XX. n. p. Duh. Ev. Bolestan sin kralja. Ivan 4.

Nedilja	21 Ursula		8 Pelagija	6 26	5 02
Poned.	22 Kordula		9 Apost. Jakov.	6 27	5 01
Utorak	23 Ivan kap.		10 Evlampije	6 28	5 00
Srida	24 Rafael		11 Filip ap.	6 29	4 58
Četvrt.	25 Krispin m.		12 Tarah	6 30	4 56
Petak	26 Dimitrija m. †		13 Karpo	6 31	4 55
Subota	27 Sabina		14 Paraskevo	6 33	4 53

43 XXI. n. p. Duh. Ev.: Kralj čini račun. Mate 18.

Nedilja	28 Šim. i Juda ap.		15 Jevtimije	6 34	4 52
Poned.	29 Zenobij m.		16 Longin	6 35	4 51
	30 Klaudij		17 Osija	6 36	4 50
			18 Luka	6 37	4 49

Studen
broji 30. dan
Novemb.

Isus, krana i radost sviju svetih. (1. stud.)

Dani	Za katoliko		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Ce tvrt.	1 Svi sveti				
Petak	2 Mrtvih dan		19 Joil	6 38	4 49
Subota	3 Huberto		20 Artemij	6 40	4 47
			21 Ilarhon	6 42	4 45
44 XXII. n. p. Duh. Ev.: Farizeji kušaju Isusa. Mate 22.					
Nedilja	4 Dragutin		22 Averkij	6 44	4 43
Poned.	5 Mirko		23 Jakov	6 46	4 42
Utorak	6 Leonardo		24 Arela	6 48	4 40
Srida	7 Engelbert		25 Markijan	6 49	4 39
Četvrt.	8 Bogomir		26 Mitrov dan	6 51	4 37
Petak	9 Božidar †		27 Nestor	6 52	4 36
Subota	10 Andrija ov.		28 Terentij	6 54	4 35
45 XXIII. n. p. Duh. Ev.: Isus uskrisuje divojku. Mate 9.					
Nedilja	11 Zašt. bl. D. M.		29 Avranij	6 56	4 34
Poned.	12 Martin p. m.		30 Milutin	6 57	4 33
Utorak	13 Stanko kost.		31 Stahij	6 58	4 32
Srida	14 Josaphat		1 Stud. Kuzm.	7 00	4 30
Četvrt.	15 Leopoldo		2 Akindin	7 02	4 29
Petak	16 Ivan trog. †		3 Gjurgjina	7 03	4 27
Subota	17 Grgur čud.		4 Joanikij	7 05	4 26
46 XXIV. n. p. Duh. Ev.: O šimenu dobrom. Mate 13.					
Nedilja	18 Roman		5 Galaktijon	7 06	4 25
Poned.	19 Jelisava		6 Pavao	7 07	4 24
Utorak	20 Veco val.		7 33 mučenika	7 08	4 23
Srida	21 Prikaz. Marije		8 Mihail	7 09	4 22
Četvrt.	22 Cilika d. m.		9 Onisifor	7 11	4 21
Petak	23 Kliment †		10 Erast	7 12	4 20
Subota	24 Ivan od križa		11 Stevan	7 14	4 19
47 XXV. n. p. Duh. Ev.: O gorušičnom šimenu. Mate 13.					
Nedilja	25 Katarina		12 Jovan mil.	7 16	4 18
Poned.	26 Silvester		13 Jovan Zlat.	7 18	4 17
Utorak	27 Virgilij		14 Filip ap.	7 21	4 16
Srida	28 Sosten		15 Gurije	7 23	4 16
Četvrt.	29 Saturnin		16 Ev. Matija	7 25	4 15
Petak	30 Andrija op. †		17 Grigorije	7 27	4 15

Misečne mine:

☾ Pun misec:
1. u 5 s. 46 m. izjutra.

☾ Poslidnji četvrt: 9. u 10 s. 45 m. prije podne.

☾ Mlad misec:
16. u 9 s. 36 m. prije podne.

☾ Prvi četvrt:
23. u 1 s. 39 m. noću.

Duljina dana 1. studena 10 s. 1 m.; ovoga se miseca pokrati dan 1 s. 24 m.

Gatanje o vrimentu po misečnim minama:

Pun misec donosi neprijatno i oblačno vrime.

U poslidnjem četvrtu bit će kat kad vedro danjom toplije.

S mladim misecom dolaze mrazovi kiše i snig.

Posli prvog četvrta bit će oblačno i prijatno jesenje vrime.

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
4	7 03	9 33
11	0 33	2 24
18	9 22	6 33
25	2 20	1 11
30	4 28	6 27

12

13

1906

Prosinac
broji 31. dan
Decemb.

Rodi Marija Isusa Spasitelja svita. (Božić.)

Dani	Za katolike		Za grčko-istoč.	Sunce izlazi	Sunce zalazi
Subota	1 Eligij		18 Platon	7 28	4 17
48	I. n. Došašća: Bit će znamenja na nebu. Luka 21.				
Nedilja	2 Advent		19 Pr. Avdija	7 29	4 16
Poned.	3 Vranje		20 Grigorije D.	7 30	4 16
Utorak	4 Barbara		21 Vhod. Bogor.	7 31	4 15
Srida	5 Sava	†	22 Filimon	7 32	4 15
Četvrt.	6 Nikola b.		23 Amfilohij	7 33	4 15
Petak	7 Ambrozij	†	24 Ekaterina	7 34	4 15
Subota	8 Brezgr. Zač.		25 Klimentij	7 35	4 15
49	II. n. Došašća. Ev.: Poslan bi angjeo. Luka 1.				
Nedilja	9 Zenica		26 Alipij	7 35	4 15
Poned.	10 Laur. Gospa		27 Jakov	7 36	4 15
Utorak	11 Damas pp.		28 Stevan	7 37	4 14
Srida	12 Smiljan	†	29 Paramon	7 37	4 14
Četvrt.	13 Lucija		30 Ap. Andrija	7 38	4 14
Petak	14 Vojmir	†	1 Pros. Naum	7 39	4 14
Subota	15 Nikaz		2 Avakum	7 39	4 13
50	III. n. Došašća. Ev.: Čivuti kod Ivana. Ivan 1.				
Nedilja	16 Materice		3 Sofnije	7 40	4 13
Poned.	17 Lazar		4 Varvara	7 40	4 13
Utorak	18 Oček. poroda		5 Sava	7 40	4 13
Srida	19 Stojana	†	6 Sv. Nikola	7 41	4 13
Četvrt.	20 Izak		7 Ambrosij	7 42	4 13
Petak	21 Toma ap.	†	8 Patapij	7 42	4 13
Subota	22 Zeno	†	9 Začeće Bog.	7 42	4 13
51	IV. n. Došašća. Ev.: Ivan u pustinji. Ivan 1.				
Nedilja	23 Oci. Viktorija		10 Ermogen	7 43	4 14
Poned.	24 Badnji dan	†	11 Danilo	7 43	4 16
Utorak	25 Božić		12 Spiridon	7 43	4 17
Srida	26 Stipan I. muč.		13 Evstrat	7 43	4 19
Četvrt.	27 Ivan ap. i ev.		14 Levkij	7 43	4 21
Petak	28 Mladenci	†	15 Elefterij	7 43	4 23
Subota	29 Toma b. m.		16 Agej	8 44	4 24
52	Ev.: Simeon i Ana. Luka 2.				
Nedilja	30 David kr.		17 Danilo	7 44	4 25
Poned.	31 Silvester		18 Sevastijan	7 44	4 27

Misečne mine:

☉ Uštap: 1. u 12 s. 7 m. noću.
☾ Trećak: 9. u 2 s. 45 m. izj.
☽ Mlad misec: 15. u 7 s. 54 m. posli podne.
☾ Prvi četvrt: 22. u 4 s. 4 m. posli podne.
☉ Uštap: 30. u 7 s. 44 m. posli p.

Duljina dana 1. pros.: 8 s. 40 m. do 21 opadne 19 m. a zatim naraste 5 m.

Gatanje o vrimentu po misečnim minama:

Pun misec: Katkad vedro, hladno i oblaci. U posljednjem četvrtu vitrovito, mećave i oblačno. Mlad misec: Mećave i česće padanje. Prvi četvrt: Hladno oblačno, vitar i snig. Pun misec: Hladno snig i prominljivo.

Dani	Misec izlazi	Misec zalazi
2	5 42	8 23
9	0 34	0 54
16	8 06	5 13
23	12 49	0 07
30	4 25	7 12

Stogodišnji Gatalac za godinu 1906-u.

Zvizda — tako zvana — Vladalica: DANICA.*)

Da si zdravo rode moj ljubljeni!
Koj' me primaš u krug svoj miljeni;
Poslušaj der sve što ću kazati
I o **Novoj Godini** gatati.

Nad hiljadom devetsto i šesta,
— Od rođenja Spasitelja sveta —
Kada pišu, tad po običaju,
„**Daničino lito**“ nazivaju.

Kan' da tobož ona njime vlada,
— Što se svakog sedmog lita

[zgadja. —

Za čudo, taj običaj prastari,
Još ni sada neće da se skvari;
Prem mi Boga jednog virujemo,
Te Njemu vlast **svu** pripisujemo.
No kako se ipak kad što zgodi,
Da gatanje istinu pogodi,
A morda baš i radi zabave
Vole ljudi s gatanjem da s' bave:
Gatat će Vam i naša „Danica“
Želeć svima: **srićna Nova Lita!**

Venerino što se piše lito,
Više j' vlažno nego okorito,
Al dovoljno topline imade,
No s prolića studen vladat znade.
Jari usiv znade bolji biti,
Ozimina pak slabo platiti.

Prolice zna dostput ukasniti,
Ali ipak i ugodno biti.

*) Venera = Vénus.

Kadno prija cvatu svakog voća
Da urodi svake ruke dosta,
No kad što je ladno i močvarno —
A tad borme koječemu kvarno,
Pa se zna još i mrazom javiti;
— Nek nas od tog Dragi Bog zaštiti. —
Kad s prolića vrlo mlogo kiši,
Liti onda, nadat se je suši;
Ako li je bilo umireno —
I lito će nastati lagodno.

Jesen s prva, topla je i lipa
Al za kratko; pa se paštrit triba
Da poslove točno uredimo,
Te s nijednim da ne zakasnimo;
Žurimo se vozit, brat, sijat,
I vinograd za rana pokrivat.
Jer će se već Martinjem mrzniti,
Niti će se skoro popustiti.

Zima će se strogo pojaviti;
S prva suha, zatim vlažna biti,
A posli će biti i povodna,
Te za zdravlje i zidove škodna.

Sina — kažu — biti će dovoljno,
No trefi l' bit' vrime nepovoljno,
Znade sagnjit i strunit od kiše,
S tog se valja paštrit i odviše;
Da ga — makar — na vila sušimo
I tako ga u suho spremimo.
Konoplja 'lan, dosta će narasti
I valjana prediva nam dati,

Grah, sočivo, gdi što urodit će,
A gdi što pak jalovi biti će.
Nadat se je mlogim jabukama,
Orasima, trišnjam i šljivama,
A krušaka — kažu — bit će malo,
Žira slabo ili baš nimalo.

Hmelja će bit mlogo i dobroga
— Ta i pivar — zar — se moli
[Boga. —

Vinograde valja nigovati
I s njim' litos tako postupati,
Da se groždje sačuva trulosti —
Što nam priti dodijati dosti;
Inače će vino dobro biti,
— Moć ćemo se uz njegov veseliti.
Još se gata o mlogih vitrova
I prolomnih teških oblakova;
Tako će se i zrak prominjivat
Te sbog toga dost nezgode zbivat,
S tog na zdravlje da imamo brige,
Nit kratimo tilu nuždne nige,

Jer će biti svakake bolesti —
A s njimi se nije dobro sresti.
Bit će mlogo gadnih puzavaca,
Zmija, žaba, miša, skakavaca.
A gdi rika ravnim poljem teče,
Svuda **ribe** dovoljno doteče.

* * *

Mlogo se zla može ukloniti
Ako čovik zna razborit biti;
Ako vrime u taman ne troši
U mijani il koj' gdi na čoši.
Nego gleda da za prave hore
Svašta radi: sije, bere, ore;
Takom vrlo ni loša godina
Nenaškodi, nit mu što dodija,
S toga molim Bunjevca i Šokca:
To pravilo*) da nose kod srca.
Pa sad Rode — da si opet zdravo!
Bog od Tebe sve zlo odklanjao;
Uz zagovor prisvete Divice
Imaj pomoć svemožne Desnice!

*) pravilo = regula.

Milo za drago.

Sad će biti, sad će biti,
Pa ćemo se pogoditi:
Tko će koga nadobiti.
Poskočnica.

Kaka radnja taka plaća, a kaka plaća onaka i radnja, — veli stara poslovice. No naravno, glede istine — mlogo put se i privari; jer borme, mlogo put se dobar radnik zlo naplaća, a opet i uz dobru plaću znađu dilo hrgjavo ovršit. Ali ta istina stoji, da čovik tvrđica do najposli ni jednog čestitog poslenika neće dobiti, ili ako i dobije — i taj će se pokvariti kod njega.

Ovu istinu nije poznavao gazda Jono Škrtić, morao ju je iz sam svojeg izkustva poznati. On doduše nije nipošto uzimao u ruke knjigu. Kupit nije htio; čemu trošit novce za nju, ta on je bolje volio da mu novac u škrinji stoji nego li knjiga. Iskati stidio se; ta to bi bilo strašno štogod, kad bi saznali — da on nema; a ako bi iskao, red bi bio da i on koju knjigu dade onomu koji je njemu dao. Indi bolje neće ni čitati. Oživit će on i brez skupe knjige, samo nek se u gazdaluku ne desi kakve falinge.

Toga mudrovanja se i držao Jono u životu: Zemlja nek rodi — al samo njemu. Nek je dohodka al brez izdatka. Grozio se na misao, da brez plaće nitko neće da radi. Svaki je zalogaj žalio od siromaka, koji je znojen lica svoga uzdržavao sebe i svoju obitelj, a i njemu hasnu tirao.

Imjući više komadi marve ipak je morao slugu držati. Ali kao da ga nikako prokletstvo pratilo, nije znao po volji sluge dobiti.

U selu se nisu znali dosta načuditi, da iz škrtičeve avlije već i opet drugi momak tira volove. Samo gazda Jono se izjidao u srcu, što uvijek mora minjati sluge. Gorko je uzdisao, što u tom opakom svitu već nemož dobra čeljadeta dobiti. Jedan je slabo

ranio, drugi je rano prikidao posao, treći je mlogo jio, a četvrti — neznam u kakvom u nebo vapijućem grihu se nalazio. Ako to tako uztraja, morat će propasti. Uništiti će mu i kućište, neće imati nikakva napridka. Momci od oka obilazili mu kuću na daleko. I u bližoj okolici vrlo je na zločestom glasu bio.

Odkud, kako li, pojde mu za rukom jednoć opet vridnog slugu dobiti. Dičan, čestit, i dobroćudan momak bijaše taj Miško. Znao se slatko najisti i napiti, al iza tog i marljivo raditi. Zadovoljstvom ga je mirio gazda od pete do glave: no taj može raditi — mislio je — samo neznam hoće li? Kušanje nije izostalo na dugo.

— Čuješ Miško — javi mu se gazda — posli podne ćeš ići u šumu fašine praviti. Kasno imaš doći, pa stoga ponesi okrajak krušca, da ne budeš gladan.

Miško prihvati kruh, što mu ga gazda pružio, te hoće da odriže dobar komad od njega.

— Stani, progovori gazda Jono primisti taj nož.

Miško poslušao i okrene nožem da manje odriže, ali gazda opet progovori:

— Samo još manje, da tko bi pojio toliki komad?

Miško pogleda na gazdu, pomakne nožem da još manje odriže, ali će gazda opet njemu:

— Samo manje još!

Tako su se još nekoliko put pogagjali, dok nije do tanka komadića došlo, s kojeg je imao Miško još i koricu odrizati.

— To ponesi sa sobom; gore pod velikim stablom ima čisti izvor, možeš krušac nakvasiti u njega, pa će ti nabreć za 3-4 komada.

Miško poslušao dobar savit, opravio se i otišao u šumu. Našao izvor. Sunce sjalo lipo i kano da je nukalo svakog na radnju.

Bilo već kasno. Gazda čekao slugu. Popogledavao je na put, ide li već Miško? Ipak je to dobar poslenik, mišljaše u sebi, prijašnje mi sluge već bi davno kod kuće bili; napokon sam se ipak na dobra slugu namirio: — Nemirno je čekao da dodje, da

saznade već: koliko li je uradio? Ali Miška još svejednako čekat valjalo; zar se u poslu zaboravio?

Podolazili već svi, sve se smirilo u selu, kad eto i Miška kući. Mirno, bezbrižno digne šešir i nazove: — Dobar večer gazda!

— Bože daj! No Miško, koliko si snopova napravio? Ima li dvadeset? odmah će upitati gazda.

— O moj gazdo — izvinjivao se sluga — malo manje računajte.

— A petnaest? upita Jono na novo.

— Nižje samo, nižje, — odgovori momak mirno.

Gazda gleda, misleći se: koliko si dakle, ako ni petnaest nema. Cilo popoldne do kasne večeri radio, pa eto nema ni petnaest snopi.

— Ta valjda ima jedno tuce (1) počme iznova pogadjat gazda. — Još jednako manje — hladnokrvno će sluga.

Gazda nemirno i zlovoljno željaše već saznati broj fašina, a sluga sve na manje odbijao, no kad je gazda već veliku zlovoljnost pokazao, sluga mu odrišito reče:

— Svezao sam jednu fašinu, tu sam kod označena stabla u izvor nakvasio, pa će nabreći za 20 snopi.

Gazdi se tu oteglo lice, činilo se kan da štogod vrlo kiselog guta. Razumio je da je to lekcija njemu. Miško nije više prigovarao, već otišao na počinak, a sutradan uredno svršivo svoje poslove. Kad mu pak izteklo vrijeme službi, otišao je k drugom gazdi, kod kojeg nije morao krušac u vodi nabrecati.

Kr.

Gdje su oni? ...

spjevao Rudolf barun Maldini Wildenhainske — Žepče.

*Gdje su oni sretni treni
Gdje minulo doba sveto,
Gdje li cvjeće, titraj rose
Gdje je ono šarko ljeto?!*

*Gdje su nade pune milja
Proljetnijeh rajskih čara
Gdje li časi što ih Morfej
Sred divotnog sanku stvara.*

*Uminuli davno, davno
Sred zemaljske crne tmuše,
Pa sad nakon mnogo ljeta
Opet opet uskrsnuše?*

Krivo mišljenje.

Naši roditelji su radi izučiti dicitu svoju ko i drugi. Ali na žalost ne postupaju ko drugi roditelji. Dok sav otmeni svijet danas uči dicitu već od onog časa kad počimaju govoriti, od 6. godine pak već u osnovne škole daju, dotle se naši roditelji ajmeču, kako će nejačko dicitu davati u škulu? Čeka 7—8 godina pa onda ga šalje da uči abecedu. Kad tako dicitu dogje do građanske, gimnazijske ili realke škole biva dečak od 12—14 godina. A onamo zakon o srednjim školama govori, da se tu mogu dicitu pisati od 9—12 godina. Dakle kad dicitu navrši 12 godina onda je prestar za gimnaziu.

Kadgod se imalo obzira u subotičkoj gimnaziji na ovo krivo mišljenje Bunjevaca pa se vanredno primala dicitu i starija od 12 godina. Ali taka starija dicitu pomatorila su u donjim razredima, pa jim je više stalo do momčenja, nego li do nauke i morali su stradavati. Zato je uprava gimnazije u novije vrijeme uzela taj red, da će se strogo držati zakona, i starije od 12 godina ne prima. Otud biva, da danas sve manje bunjevačke dicitu ima u gimnaziji.

Ko je dakle rad napredku roda našega treba da glede ovog pitanja obavješćava roditelje.

Drugo je krivo mišljenje mnogih roditelja što ne viruju u moć materinskog jezika, pa ne daju bunjevačkog štiva dicitu svojoj u ruke. Zato dicitu nemogu, da obegenišu knjigu. A koja dicitu nevole knjigu neće biti dobri učenici.

Osim tog roditelji bi bili pozvani kod nas, da pomoću bunjevačke knjige razgovaraju se sa svojom dicitu i u vištim stvarima, da donikle otvore pamet dicitu svojoj, da kad stupe u škulu, znadu se misliti, znadu svoje mišljenje izraziti. Tako dicitu neće zaostati, jer će moći savladati i ove opake okolnosti što u našim školama vladaju.

Danas je knjiga i pisanje najglavnije oružje, nije samo za gospodara već i za posljednjeg paora. Niko nek ne veli: znam ja raditi i gazdovati, naučio sam od mojih starih. Danas treba od učenicima učiti. Našim starima nije tribo pisak ni pošto. Eno danas pisak

dobiva dvaput toliku cinu kao crna zemlja. Ove godine u Subatici u nutarnjoj okolici ko je iza cvata grozdove sumporom prašio taj nije imo skoro ništa štete. A ko nije sumporom prašio nije brao. E šta ćemo kad nevirujemo u knjigu!

A kamo sriće da znamo kako treba gjubre praviti za pisak, kako za crnicu, kako treba žitu, kako kukuruzu, kako zobu, kako groždju: kudgod bi više mogli na našoj zemlji proizvoditi. No al valda će i nas na to knjiga uputiti; jer uzdam se da nećemo ostati na vike neprijatelji knjige.

Napridnjak.

Domu.

spjevao Rudolf barun Maldini Wildenhainski — Žepče — Bosna.

Večer je čarobna bajna
Mjesec medj' zviezdama brodi,
A ja pak, dome moj mili,
O Tvojoj snatrim slobodi.

I mislim kako si nekoć
Sjajan i moćan mi bio,
Kako li samo tad je Tvoj
Jatagan blješto i sio.

I kako Ti nekoć kruna
Sjala vrh ponosna čela,
I kako su Tvoja djeca
Bila tad sretna, vesela.

Kako su težili željno
Za Tvoje rodbinstvo sveto,
Koliko put si moćnije
Kralje u dvoru Tvom sreto.

Koliko puta si samo
Ovjenčao ime svoje
Koliko puta se dušman
O stienje razbio Tvoje.

A što Ti za hvalu daše,
Dome moj slatki i mili,
Raznieše kraljevstvo Tvoje
Sinke u verige sbili . . .

Večer je čarobna, bajna,
Mjesec medj' zviezdama brodi,
A ja pak, dome moj mili,
O Tvojoj snatrim slobodi.

I mislim, kako si nekoć
Sjajan i moćan mi bio,
Kako li samo tad je Tvoj,
Jatagan blješto i sio.

Naše gospodarstvo.

Tko zemljište gnoji,
gladi se ne boji.

Od kako su naša sela pašnjake podilila, a Subatica sve više prodaje, nastaju nova vrimena za naš narod. Nema više prigode da širokim pašnjacima odhranjiva čoporove ovaca, svinja, marve. Mora da se stisne na svom zemljištu da umno prosudi šta će moć u svojoj štali sa svog zemljišta održati, nagojiti i unovčiti.

Tužba ne pomaže već treba otvoriti oči i tražiti način kako će se toj nevolji što lakše i prije doskočiti.

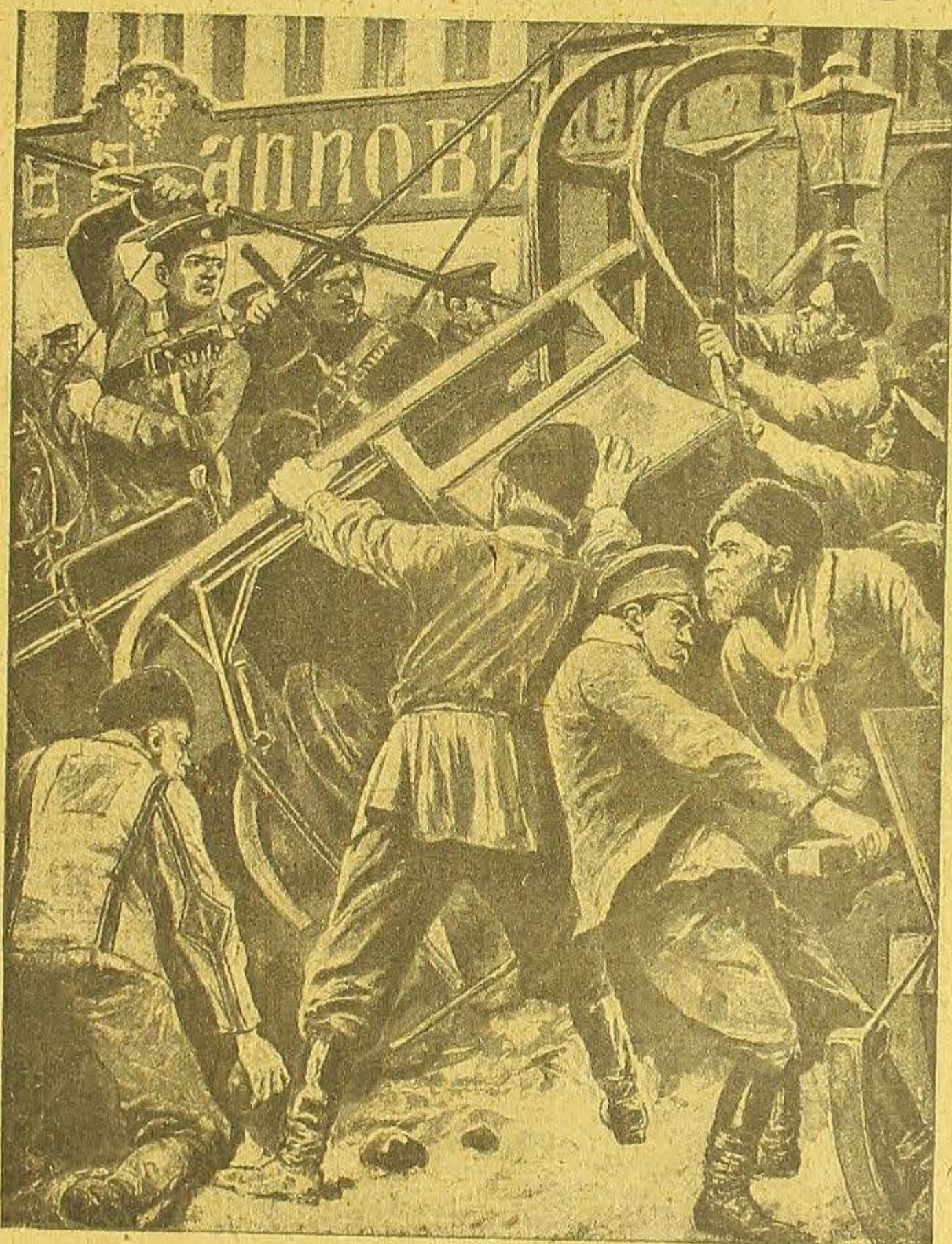
Blago u stajama odgajati ako i jeste nešto malo teže nego stari način pastirski, ali nije nemoguće. Ako ćemo na ovaj način manje odhranjivati biti će dotična vrst skuplja te će kod unovčenja gospodar opet dobro svršivati, ako procini da sotim što će na svojoj zemlji proizvodjati piću (krmivo) za blago svojoj će zemlji dat da opočiva; gospodarenje će bit savršenije. U štali stanjuće blago ne rasipa gnoj, gjubre će na taj način kud i kamo se lakše pripravljati.

Prastari narodi, dok jih bilo još malo, mogli su komotno živiti na površini zemlje. Što nas više biva sve većma moramo zabadati u zemlju i tražiti u njoj prikriveno blago. Za tim idje razborito gospodarenje, koje danas više nije zadovoljno sotim da na izminice sije u zemlju žito, ječam, zob, kukuruz, zelen (piću, krminu), već što više proučava zemlju u kojoj će kako bilje najviše ploda donositi, ili kako joj se može najbolje pomoći da što više rodi.

Danas se ne ostavljaju široki mrginji. — Danas se ne baca i neomalovažuje ništa, danas se i to zna da je i kopriva pića (krmina). Za krave koprivu pokose i kad malo provene onda ju daju; za kokoši prokuhaju izsikuć tako daju. I kopriva množi mliko i jaja. — Danas u gospodarstvu odiljuju gjubre iz košara od onog što je mišanija krvi, kosti, kože, gipsa, lišća; ovo se obaško mrvu izsiče miša i pripravlja da iztrune. — Tu se cini vuškija, mokraća. — Danas gospodarstvo čuva djubre da ga voda i kiša neispira. U ovoj tački naše gospodarstvo još svejednako neće da pripozna vrline. — Sada gospodarstvo drži

na umu da pepeo nelužen daje zemlji kalijevih soli te da se njim dobro popravljaju močarne livade, ditelnjaci. — Računa se na to da u gipsu ima sumporne kiseline i vapna te da osobito gjubravoj zemlji dobro pomaže dilovati. — Viština se pokazuje i u tom kad se svinjsko i ovčije dili od konjskog a obadva od marvenog. Ono je najtoplije i najjače, sgodno je za ilovaču zemlju, hladnije i lakše je konjsko, a najladnije je govegije i sasvim zrilo gjubre

Boj časnika i puka u ruskoj huni.

dobro je za piskovito i vapneno zemljište. Kome može bit kupi kosti pa ji samelje i sipa po zemlji i silno pomaže zemlju jer joj daje fosforine, vapna i kalije. Jednom ričju razborito gospodarstvo umitno (umjetno) postupa i sa gjubretom. Pravi ga i u košari i osim košare, te izgleda da je ovo umjetno pravljeno gjubre jeftinije i koristnije. Pa da bi što bolje pomogli svome napritku mišovito

promenljivo gazdovanje usavršavaju. Nisu zadovoljni sotim da na 4—5 poljana dile svoje gospodarstvo već prave 8—9 struka da bi što rigje dolazila jedna te ista sitva na istu njivu.

Jedno moderno uregjeno gospodarstvo izgleda od prilike ovako : 1. repica, lan ili kudilja ; 2. Žito ; 3. krumpir, ripa, korenje ; 4. ječam ; 5. ditelina ; 6. raž ; 7. kukuruz ; 8. zob ; 9. mišling (čalamada = zelenkukuruz).

U ovom sustavu prva velika pridnost je to da n. pr. žito ne samo svake godine ne dolazi u istu zemlju već ni druge ni treće. Daklem kad žito 4—5 godine dolazi u zemlju uvijek u opočinutu zemlju dolazi. Druga je prednost da se mnogo krmiva (piće) proizvodi na ovaj način. A dok se zelena pića odgaja dotle zemlja opočiva, pomaže se ; pića pako goji živinu i pravi mnogo i valjanoga gjubreta. Ovde kod ove točke se pokazuje viština gospodarenja ; mnogo truda traži, ali bogato naplaćuje. Uz ovako gazdovanje nećemo ositati da nema širokih pašnjaka.

Kogod će mi može bit pridbaciti to je spajinsko gazdovanje, a kako ćemo mi male gazde izcipkati i to malo zemlje ? Onda nećemo imati ništa. Na ovu tužbu odgovara Česka, Moravska, Belgia, Holandeska i druge otmenije zemlje. Tamo upravo mali ljudi rade ovo, jer hoće da svoju radnju svu sami mogu uraditi ; što većma razdile njivu, to većma razmetnu poso, sotim dostignu s jedne strane to, da jim se nikad ne nagomila poso, a s druge strane uvijek imadu do volje posla. Malom gazdi¹ tamo ne pada na um držati paradne konje ili razroge volove, već drži dvi ili četiri lipo sparene krave : ove mu uzoru, uvezu, izvuku djubre, odnesu na pijacu i dadu dovoljno mlika. Jedna te ista živina i radi i bili smok daje. S ovim bilim smokom živi gazda, prase, puće, kućevno pseto, maslaca (putera), sira, a možebit i mlika prodaje. Novčice godine, a zemlja mu jaka, pa što metne u nju obilno rodi. Kod njega je žito, ječam, zob pravo blago.

On svoje guvno pod krov dije i neda da mu zrno propada. Njegova je hrana lipa čista, obilna. Tamo je narod i uz male posjede bogat, novčan, zaodiven čita novine. Mala sela imaju svoje

stamparije, novine knjige. Kome ne dotiče uz dvi treća il četvrta kravica, drži dvi tri ovčice da mu dica, mali škulari imaju šta tirati na strniku, na drum ili kăki mrginj di će se najisti. On ima piće u karmiću, na tavanu, u komari. Njegovo je spremljeno, jer on je siroma, pa nemože dat da mu vitar raznosi siromaštvo. I tako dalje . . .

Jest da sve je to lipo, ali ja čisto vidim kako se moj jedan salašar smije, drugi ljutito privrće list, pa veli: valda neću ja na kravama orati? Dragi moj nedaj srcu na volju, već otvori um pa prosudi šta će ti biti od koristi. Ako si mali gazda i vidiš da ti konjici pojidu zob, pojidu kukuruze, pojidu ditelinu, pojidu ono malo sina što si kupio cilo lito, zakidajuć ovde i onde, a na poslitku konj jedan il drugi pofalio na nogu, na oko, izgubio je cinu i ukro ti svu skupu piću, jer osim to malo radnje nikake ti fajde nije donosio. Krava će dati tele, dati će mlika, lagano radeć neće sustati, a kad ponajmanje radi ne treba joj šetnja.

A kad već i radi i svaki dan hasnu donosi, onda je vridnost hraniti da ne ispušti, da meso ne gubi, pa čim ositiš da ti nije od potpune fajde ti ćeš ju prodati na meso i dobit ćeš potpunu cinu. Tu ne gubiš zbog sto mana. To je slime malog gospodarstva, krava je blago maloga gazde.

Poljodilac.

Oj onamo . . . . .

Oj onamo kamo želim,
Već odavna žuđim poč,
Gdje mi srce ostalo je
Malo jošte ja ću doć.

Jošte malo ugledaću
Taj mi mio, dragi kraj,
Koga duša naziva mi,
Pravi moj zemaljski raj.

Jošte malo, samo malo,
Ja ću opet sretan bit,
Jer ću opet moći dragu
Pun veselja pozdravit.

Jošte malo, samo malo,
Ja ću zdrav i opet bit,
Jer će draga milim ri'ećma
Srce moje ozdravit.

Jošte malo ostaviće
Moju dušu jađ i vaj,
Jer će draga pripraviti
Meni pravi zemski raj

Oj onamo kamo želim,
Već odavna žuđim poč,
Gdje mi srce ostalo je,
Malo jošte ja ću doć.

Ante Fruškogorski.

Povist ruskog-japanskog rata.

1904.

5. veljače. — Ministar Japana najavlja u Petrogradu ukidanje diplomatskih veza po nalogu svoje vlade.

8. veljače (o ponoći). — Japanska eskadra pod zapovidništvom admirala Toga napada Port-Arthur. Dvi ruske ratne lagje (Cesarević i Retvisan) i jedan krstaš (Pallada) torpilovani.

9. veljače. — Ratna bitka kod Chemulpa. Japanci razoriše krstaš Varjag i topnjaču Korejac.

12. veljače. — Kina proglašuje svoju neutralnost. Ruski ministar Pavlov ostavlja Seul.

16. veljače. — Admiral Aleksejev polazi iz Port-Arthura u Karbin.

21. veljače. — General Kuropatkin imenovan glavnim zapovidnikom ruske vojske u Mandžuriji.

23. veljače. — Sporazum megju Japanom i korejom podpisan u Seulu.

6. ožujka. — Admiral Kamimura bombarduje Vladivostok.

12. travnja. — Admiralska lagja Petropavlosk razorena eksplozijom jedne mine. Smrt admirala Makarova i čuvenog slikara Vereščagina.

29., 30. travnja i 1. svibnja. — Bitka kod Jalu. Prva japanska vojska, kojom zapovida Kuroki, prigje Jalu. Poraz Rusa iza velikog pokolja. Japanci zauzeše 28 topova.

3. svibnja. — Port-Arthur blokiran.

27. svibnja. — Bitka kod Kin-Chana. Japanci osvajaju jurišem Naushan i uhvate 78 topova.

14.—15. lipnja. — Bitka kod Telissu. Japanci izagnaše Ruse iz Va-Fang-Kau. Rusi se povlače u Kai-Ping sa gubitkom od 7000 ljudi i 16 topova.

23. lipnja. — Rusko brodovlje provali iz Port-Arthura, ali ga suzbije Togo.

4.—6. srpnja. — »Petersburg« i „Smolensk“, krstaši dobrovoljne flote, prolaze Bospor a pod zastavom trgovačkom.

13. srpnja. — Od „Petersburg“ zaustavljen engleski brod Matacca.

25. srpnja. — General Oku iza strahovite borbe izgoni Ruse iz njihove pozicije u Ta-Shih-Chiao. Japanci zapremaju Niu-Chvang.

26.—30. srpnja. Japanci osvajaju brižuljak Lup pred Port-Arthurom.

10. kolovoza. — Provala flote iz Port-Arthura. Jedan dio uništuje Togo; nekoliko se brodova zakloni u neutralne luke Šanghai, Chifu; većina se povukla natrag u Port-Arthur.

19.—24. kolovoza. — Glavna navala na Port-Arthur. Zaprema brdašca od 174 metara. Navala nije još uspila.

25. kolovoza. — Glavno napridovanje Japanca proti Liao-Jangu započinje.

27.—31. kolovoza. — Nova glavna navala na Port-Arthur.

3. rujna. — Kuropatkin nalaže uzmak

4. rujna. — Japanci ulaze u Liao-Jang.

12., 13., 14. listopada. — Krvave borbe duž rike Cha-Ho. Rusi protirani onkraj rike.

Supruga nadvojvode Sergiusa na mistu ubojstva.

15. listopada. — Baltička flota puškara u noći na ribarske ladjice iz Hulla u Sjevernom moru.

25. studenoga. — Podpisan u Petrogradu englezko-ruski sporazum, kojim se incidentat hullski pripuša prosudbi iztražne komisije.

30. studenoga. — Japanci zapremaju brižuljak od 203 m. prid Port-Arthurom.

1905.

1. sičnja. — General Stoessel pridlaže generalu Nogiju pridaju Port-Arthura, što Nogi prihvaća.

19. siječnja. — Prva javna sjednica istražne komisije u Parizu poradi incidenta hullskog.

22. siječnja. — Nemiri u Petrogradu. Vojska puca na pučanstvo.

25.—29. siječnja. — Bitka kod Hei-Kou-Tai. Rusi prilaze riku Hun-Ho i navaljuju na Japance. Krvave borbe. Rusi primorani da uzmaknu. Gubitak Japance: 9000 mrtvih i ranjenih. Gubitak Rusa: Priko 10.000 ljudi.

25. veljače. — Vojska Kurokijeva (desno središte) započinje operirati.

26. veljače. — Publikacija izvještaja istražne komisije Sjevernog mora (incidentat hullski).

2.-6. ožujka. — Vojska Nadzuova izgoni Ruse iz njihovih utvrgjenih pozicija.

5. ožujka. — Vojska Kurokijeva potisnula rusko lijevo krilo na Sha-Ho.

7. ožujka. — Kuropatkin nalaže uzmak.

10. ožujka. — Japanci ulaze u Mukden.

16. ožujka. — Japanci ulaze u Tieling.

17. ožujka. — Kuropatkin dignut sa svoga službovanja, a njegovo mjesto zauzima Linjević.

21. ožujka. — Japanci zapremaju Chang-Lu-Fu.

12.—14. travnja. — Roždestvenski dolazi u zaton Kamranh.

27.—28. svibnja. — Baltička flota smistila se u Tsu-Simu. Pomorska bitka započela 27. svibnja u 2 sata u jutro. Kroz ovaj i sljedeći dan uništi Togo baltičku flotu, zaslužni Roždestvenskoga i Nebogatova i 8000 Rusa.

8. lipnja. — Pridsjednik Roosevelt šalje poruku i ruskoj i japanskoj vladi potičući ih, da sklope mir . . .

10. lipnja. — Japan prima prijedlog predsjednika Roosevelta.

14. lipnja. — Rusija obznanjuje, da nije protivna sastanku punomoćnika.

2. srpnja. — Baron Komura i Takahira odregjeni kao punomoćnici za Japan; Muravjev i baron Rosen za Rusiju.

13. srpnja. — Witte imenovan od Rusa namjesto Muravjeva.

31. srpnja. — Ruski general Ljapunov polazi k Japancem, koji zapremaju čitav otok Sahalin.

3. kolovoza. — Grad Portsmouth (New-Hampshire u Americi) odabran kao mjesto za skupštinu konferencije mira.

9. kolovoza. — Prva skupština konferencije mira.

15. kolovoza. — Uredjeno pet klauzula.

16. i 17. kolovoza. — Nastale nesuglasice pogledom na pitanje odštete i Sahalina.

19. kolovoza. — Sastanak Roosevelta i barona de Rosena.

29. kolovoza. — Konferencija mira postizava potpun sporazum u svim pitanjima.

Nisam bogat . . . .

Nisam bogat draga dušo,
Zlata da ti dadem,
Samo ove dvije ruže
Siromah inadem.

Oh kako me čuvstvo milja,
Čarobnice mala
Obuzelo kad ih primi,
Rekav stidno hvala!

Oh, kako sam dušo sretan
Sto ti uđovolji
Što su t' lijepo pristajale,
Baš po tvojoj volji.

Draga, ta crvena ruža,
Istina je živa,
Kaže ljubav srca moga,
Budi milostiva!

Druga ruža, dušo moja
Bila čista bijela,
Al ti dušo još si ljepša,
Srce mi zanižela.

Ona ruža čista bijela,
Tebi baš ne taji,
Da m' je ljubav čista, da se
Kano alem sjaji.

Zato primi ovaj darak,
Od srca je živa,
Oh molim te draga dušo,
Budi milostiva. —

Ante Fruškogorski.

Naš društveni život.

(Od 1. studena 1904. — do 1. studena 1905.)

1. studen 1904. je početak novog života Pučke Kasine. Onda se je priselila u svoj vlastiti, novogradjeni dom, te zato možemo reći, da je započela nov život jerbo od to doba ima ne samo prostrane lokale, nego može priredjivat tamo i društvene sastanke, te omanje zabave.

Sagradila je nadalje — sa pomoćju svoje omladine i jednu kugljanu u dvorištu, te je time postalo kud i kamo živahnije. Mladež zaista vrlo veselo potražuje sada Kasinu a broj članova s dana, na dan raste.

Blagosivanje ovog doma se je obavilo 18. prosinca iste godine, kada je g. Pavao Kulundžić gimn. kateh. prije podne u 11 sati obavio obred blagosivanja uz veliko saučešće. U večer se pak društvena večera obdržala, na kojoj smo čuli onaj krasan i važan govor Dr. Bene Sudarevića, kada je rekao zemaljskom poslaniku Dr. Šimi Mukiću, na njegovo laskanje, da je već dosta stare politike, da

smo siti onog: „braća Bunjevci“ prije izbora; a „panslavi i bunje“ posli izbora. Zapitao ga: gdi su bunjevačke škole, koje 'ste nam obećali i kada obećanje već izvršili niste, zašto nas barem niste obranili, kada su nas neprijatelji napadali?

Odgovora na ova pitanja dobio nije, no burno oduševljenje omladine je pokazivalo, da su ga shvatili. I zaista kod zadnji izbora svisna bunjevština je bila sasma neutralna.

*

4. sičanj je crni dan. Onda smo izgubili najedared 2 osobe. Jednog starca i jednog mladića. Starca — Albu Prčić — koji je ispunio svoje dužnosti života najtočnije boreći se za napridak narodni. Zbog ovog je bio izabrat i za pridsidnika Pučke Kasine, koju čast je sve do smrti obnašao. Kako je ljubio Kasinu dokazao je u oporuci, kada je krasan srebrn pehar ostavio Kasini, na koji su urizane spomen — rečenice.

Mladić je pak Šime Jaramazović Samo što je svršio nauke odneo ga kobni udes. Izgubili smo u njemu moćna glazbara, koji bi virojatno za kratko vreme stekao velike slave.

*

29. sičnja je izabrala Pučka Kasina za pridsidnika Vecu Sudarević, a na njegovo mesto za potpridsidnika Antuna Stantić. Posli izbora je Miško Prčić brat pokojnog pridsidnika svečano pridao spomenuti amanet pehar Kasini, na čemu se je g. Pavao Kulundžić u ime Kasine zahvalio.

*

2. veljače je održano 27 „Veliko Prelo“ sa običnim sjajom i uspihom.

*

12. veljače je Zemljodilska Štedionica — naš jedini novčani zavod — održala redovitu glavnu skupštinu, na kojoj se donela važna odluka za cilu bunjevštinu t. j. povišenje tadašnje glavnice od K. 100,000 — na K. 250,000 —. Da je procvat naše štedionice važan, za narod, to je svakom jasno, ko zna što čini gospodarsko blagostanje i ojačanje naroda

*

5. ožujka se osnovala „Sv. Gjurska kath. čitaonica“ kada su se ustanovila pravila te izabralo činovništvo. Pridsidnik je Marko Vukov, potpridsidnik Martin Zelić, blagajnik Gjuka Čović, biližnik Bela Šimonji, knjižničar Grgo Čović.

Time smo opet jednim korakom bliže stupili k prosviti.

*

1. lipnja se osnovala „Zadruga kršćanskih trošitelja“ sa 317 udila po K. 20.—, daklem sa početnom glavnicom od K. 6340.— koja je posli — primanjem novih članova — bila povećavana.

Lokal za dućan će biti na Somborskoj ulici, jerbo je većina članova iz IV. i V. kruga.

Za pridsidnika je jednoglasno izabrat Ivan Gabrić štovani starešina, potpridsidnik Pajo Bačić, blagajnik Pere Mukić, biližnik Staniša Mačković; Pajo Vojnić, Toma Francišković, Antun Prčić, Gjuka Vojnić T. i Ivša Tumbas ostali upravitelji.

Ovo je opet jedan bedem našeg gospodarstva.

*

21. lipnja se je držala društvena večera u slavu naša dva mlada sokola: Ivana Ivković Ivandekić i Dr. Andrije Pletikosić. Prvi je odlično svršio mirničke (inžilirske) nauke, a drugi je postao doktorom prava.

Daj nam Bože što više ovaki mladića.

*

1. srpnja se obdržalo kolo sveučilišne mladeži u Dudovoj šumi.

*

29. srpnja zabrani varoški senat pridavanje „Zavade.“

Ova zabrana je izazvala svojedobno veliku senzaciju. Ta kako da ne bi! „Zavada“ (od Franje Sudarević u Osiku) je igrokaz iz pučkog života; a oni, što su je pridavati hteli (obrtnički i trgovački pomoćnici) jesu subotički gradjani, Bunjevci i nij im je bilo dozvoljena pridstava Pitate zašto? Jer je bunjevački jezik gradskom senatu tudj!! Da, u gradu, gdi stanuje 60,000 Bunjevaca izmedju 90,000 cilog pučanstva bunjevački jezik je tudj, te ga senat ne razumi!! A kad ga ne razumi, naravno, ni dozvolu ne može dati za pridstavu. Evo daklem što moramo katkad pritrpiti. Najzadnji

komedijaši smiju pridavat što im je drago (pa ma još i moral malko vridjalo) a subotički gradjani, koji ovde plaćaju porez, ovde vojuju i trude se cilog života ne smiju pridat jednu nevinu igru iz pučkog života.

Ganutljivo je bilo viditi isti dan, dotične mladiće. Kada su se prid to uveče sastali, svi su bili veseli. Ta sutra će pridavat „Zavadu.“ Na jednom stiže kobna vist i oni se ohladiše pod prvim dojmom iste. Minuvši prvi trenutci nastala komešanje i buka iz koje su se čuli usklici gnjeva i nezadovoljstva. Onda se pak počmu žalosno veselit. Jest! Igrali su, pivali su onda, kada bi plakat morali. I sve samo zato „da se naši neprijatelji ne mogu radovat našoj zlovolji.“

Išlo je kolo naokolo, orilo se: „O jesenske duge noći“ te bi mislio neupućen, da im se je velika srića dogodila, a zaista ji mučio strašan jad i ogorčenje. Ta ni čudo nije. Skoro pol godine su se vižbali i sada im se pridavanje zabrani, bez ikakva uzroka.

Duboko se je usikao ovaj dogadjaj u dušu svakog Bunjevca, te nismo mogli diteta nać, da ne bi znao nekoliko redaka ili nekoliko pisama iz „Zavade.“ A misao bunjevačkog igrokaza je ostala u narodu, te zrija, dok napokon silnije ne zatraži svoja prava i pobidi neprijatelje.

28. kolovoza pridloži g. Dr. Josip Vojnić H. varoškoj skupštini, da izrekne, da jedan kapetan mora znati bunjevački. Ovo je bila prva poslidici zabrane pridavanja „Zavade.“ Onda je rekao senat da ne zna bunjevački! A sada je Dr. Josip Vojnić H. zatražio, da nauči, jer nije kadar inače obavljat svoju dužnost.

Pridlog je Dr. Josip Vojnić H. trizno i muževski razložio, no gradonačelnik Karlo Biro je to vatreno napadao, pa isposlovao, da ga skupština odbije. Ovomu smo se mi i nadali, no doći će vrime, pa se ovake nepravde ne će moći učinit bez zlih poslidica. Za sada smo pak primorani, da trpimo, jer nema sloge u našem puku.

* * *

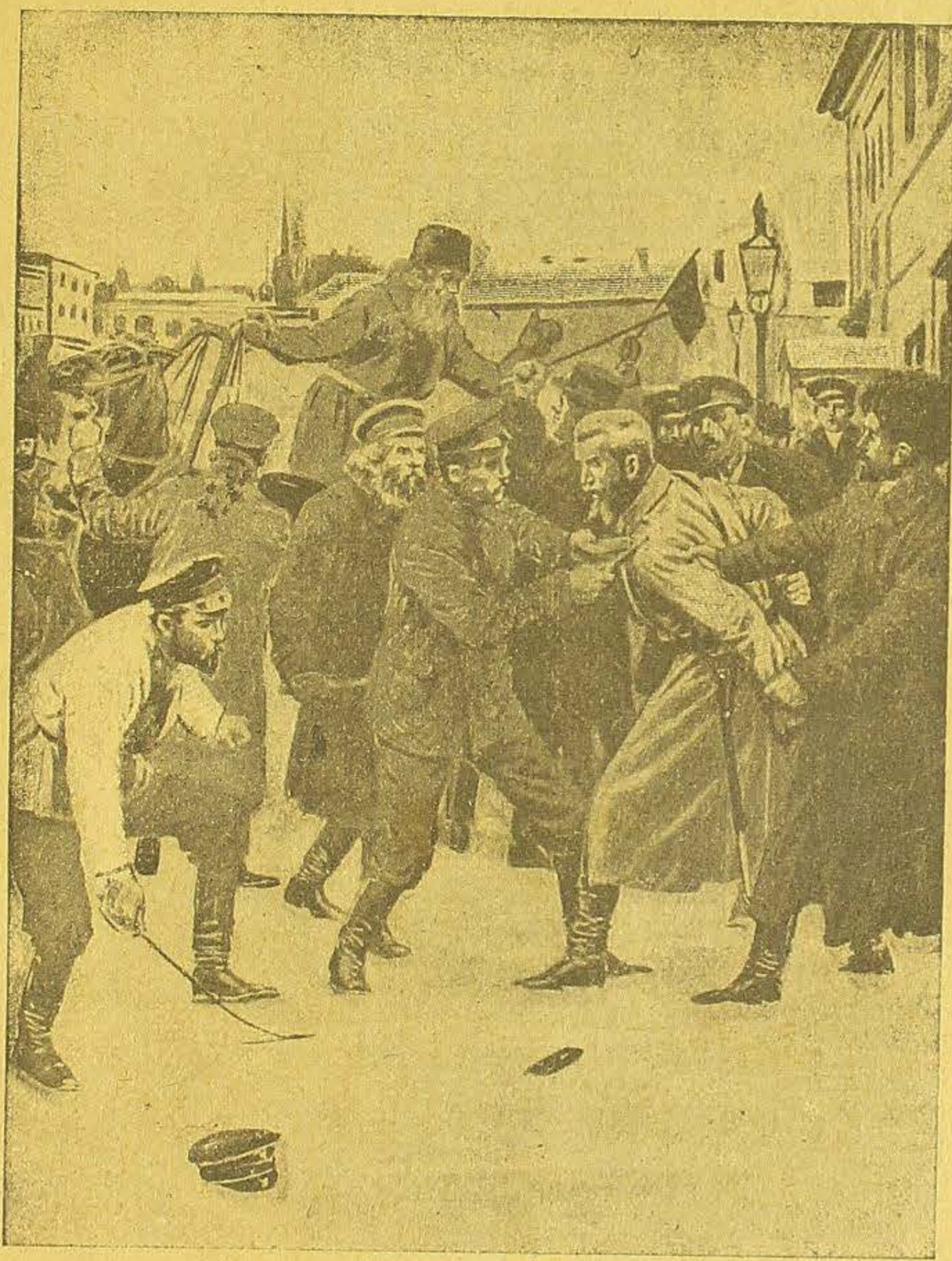
Evo važniji momenti našeg društvenog života u prošloj godini. Vidimo, da se je dogadjalo više koje šta dosta glavno, i da smo napridovali na gospodarskom polja.

Naša kultura (u užem smislu riči) mali korak je učinila naprid, no da smo prid važnim kulturnim napritcima, to je nepobitno. Daj Bože, da ih što skorije dočekamo. *Josin.*

Neće se On zaboraviti za nas!

Nakanio sam da pokažem jedan istinit prizor od onih strašnih i studeni vrimena, kada su se prirodne sile urotile (dogovorile,

Ruski buntovnici napadaju na časnike.

zaklele) proti čovičjem životu. Iza lošog i neplodnog lita; rano nastala kruta zima. Kano da je u Siberiji bilo, a ne u ovoj blagoj i dragoj našoj domovini.

U malenom selcu — biahu siromašne kućice debelim snigom pokriveno, te tako žalosnu sliku pokazivahu, kano da je svaki

život izumro u njima. U debelom snigu na sokaku jedva se vidila proprtita staza. Maleni prozorčići (pendžerići) biahu zamrzniti i kojekakim injevitim cvićem okićeni, te ni ono malo svitlosti zimskog sunca, nezna da probije kroz to gusto mrtvo cviče. A morda je i bolje tako; barem ne vidi tugu i nevolju što u sobicama obituje.

Stanovnici tog selca sastoju od samih ubogih nadničara. Litos su slabe zaslužbe imali, pa su slabo mogli i zimine pripraviti; a što su malo pripravili, tome je rana zima friško na kraj stala. Svagdi se ljuta briga uselila ljudma u srce: kako li će živi ostati priko zime!? Glad je — strahovita sila! Šta će biti od nji, ako ne bude kake pomoći, kakagod izbavljenja? Nevolja nema srca, ona ne poznaje smilenja.

Jutrom jednog dana škripljući se otvorila vrata skrajnje kućice. Poluviki čovik izašao kroz nji. Lice mu odaje bol teške brige. Neodlučno stoji i razgleda po putu, što u obližje selo vodi; te kano da su mu misli prikovane, uprto motri u bile kućice svoga sela. Nimo gleda tako komad vrimena, a zatim baci pogled na nebo, duboki uzdah odkine mu se od srca, te se krene na put.

Maši se u džep, da opipa ono nikoliko filera — jesu li tu? Ta to mu je sad sva gotovina. U drugom selu stanuje pekar; ide k njemu da donese krušca gladnoj svojoj obitelji.

Tužnim srcem je gazio po snigu putem. Teška ga briga gonila: kako li će izdržati obitelj svoju? A kako je tako koracao pustim putem, čopor gavrana uzleti prid njim. Smotriv gavrane pomisli u sebi: te kukavne ptice takodjer kubure, pa ipak neće poginiti, poklem božje oko pazi na nji. Ah! ta ni čovika nemože **On** ostaviti, jer je čovik ipak ništo više od tih brezumnih stvorova. Tako donikle utišen bržje je počeo koracati; ali mu to utišenje za malo trajalo sbog izkušanja, na koje je došao.

Stignuo u selo i došao k pekaru u dućan, ali kruha nije dobio. Ili nije imao, il nije htio dati pekar, — čekajući valjda dok nastane veća nužda, pa će onda bolje znati unovčiti svoju robu.

U nadi tako privaren čovik, obneznanjen stao na srid puta, pa se misli: šta da čini? Kući ne smije ići prazan; ta ni dica, a

ni uboga žena nemože dulje brez kruha ostati. Znam da me i ovako plačuć čekaju, a šta će biti ako se prazan vratim medju nji! ? Ljubezljivo srce dobroga oca stisne se tude i teške suze potira na oči. Domislivši se pak, otare suze, pa se uputi u varoš, što je odtud prilično udaljena bila.

Ta u varoši ima više pekara, kod nji će biti kruha; valjda mu neće odbiti novce. Brzo će pokupovati i žurno doneti gladnoj dici.

Siroma čovik! privario se i tu. U prkos cičoj zimi oznojen je stigao u varoš. Tri sata duljine je već pišaćio gladan i sam, no kad je prvom pekaru u dućan stupio, tu ga odbili. Otišao k drugomu — i tu tako prošao. Malaksanom nadom ode u treći, pa i u četvrti dućan, al kruha nigdi nije dobio. Uzalud je pokazivao novce, uzalud se tužio u kakom mu je stanju obitelj, plakao, molio, ipak ga praznog odbili.

Šta da sad učini? Tužnim srcem i očajnom dušom krene se natrag. Još nikada mu nije tako teško palo putovanje. Činilo mu se, da mu duševna gorčina poput olova otežčava hod i sputava noge.

Šta ću sa svojima kod kuće? Čim li ću zagojatiti glad nerazumne dičice! ? jednako se pitao i ajmekao.

Uzalud je htio otirati i odbiti tugu i žalbu, što mu je nesmiljenost pekara prouzročila; oni mu srce za čas i opet zaokupili. Samo mu se onda vratila nika traka nade, kad je sokakom lepršajuće vrabce smotrio. Ove male sivkaste ptice i tu i tamo našle štogod, to pokupile i odletile. A šta ću ja? . . . One nit siju, nit žanju — kaže sveto evangjelje — pa Otac nebeski ipak njih hrani! Oj, oh! sveta Viro, okripi me. Ta i to stoji u svetom pismu, da je čovik veći od ptica, pa će se **On** i za ljude postarati. To mu mišljenje protiralo tužno oćajanje, pa mu se činilo, kano da mu teški kamen otpao sa srca; ali briga nije popustila.

Prolazilo vrime, a on trudan približavao se k svojoj kućarki. Tu su ga svoji već davno izčekivali. Mali se izprva veselo sigrali; u sigri i glad zaboravili; pa ako jim i pala opet na pamet, znajući — da jim otac za kruhom otišao, na novo se osokolili i sigru nastavili. Samo najveće dite je znalo, da bi ocu već davno

tribalo kod kuće biti. Sigrajuć se otišlo k pendžeru i dihanjem raztapalo led, da uzmože provirit na sokak, nebi l' vidilo: ide li već otac i nosi li krušca? Više se puta privareno vratilo s pendžera, al manjima ne reče ništa, već samo na mater pogleda, a mati je razumila pogled male ćerke i bodrila ju na strpljivost; sama je pak marljivo prela i drugo šta obavljala. Napokon eto unide otac, a dica — zaboraviv na sigre svoje — radosno klikujuć potekoše k njemu.

— Za cilo si nam štogod dobra doneo, kad smo te tako dugo čekati morali? — progovori mati tiho.

Bolni pogled baci na nju domaćin, a taj pogled sve joj kazao, no on ipak ovako progovori:

— Utaman sam se trudio u selo, pa i u daleku varoš; nigdi ništa nisam dobio. Smirite se kojekako još danas, dobri g. Bog će se kakogod postarati sutra za nas.

Dica se na to povukli u budžak ladne sobice, zašutili kao u grobu. No na friško oglasi se tužan plač gladne dice. Glad se nije dala nadom smiriti, već ustopce za osujećenim (jalovim) ufanjem, dvostrukom se silom pojavila.

Dok su dica plakala, mati se uz prelju jako zabrinuto mislila. Gledao to i gledao niko vrime otac, pa se i njemu stisne srce. Tolika ga stiska spopala, da mu i soba tisna postala, te nije mogao dalje u njoj ostati. Izišao onako sustanut i uznojen na zrak, te počeo i on — inače krut čovik — plakati, sbog gorke nevolje koja ji snašla.

Kada su mu plačem odlanuli grudi, digao oči k nebu i uzdahnio, da mu Bog na koji način pošalje pomoći. A tada mu ništo odjedared sine u glavi, kao nadahnuće s neba: ta ja sam redovni nadničar u bližjem majuru. Zar se nebi bilo dobro tamo uteći? Gospoja majuraje dobrosrdna, blaga udovica. Ona nije kamenita srca; ta ona — samo ako može — svakog izpomogne. Idem tamo; kako to da nisam prije pomislio na nju?!

Brzim korakom odbrza u major, od kuće po prilici na pol sata daljine ležeći, pa se potuži dobroj gospoји, kako je onaj dan prolazio.

— Ni mi nemamo suviška ove godine — reče dobra gospoja, — ali vi ste naš poslenik, ne ćemo vas upustiti da gladom stradate. Ivane — vikne sinu — hodi, donesi Petru dva somuna kruha!

Tu i sama ode i donese jila, da nahrani gladna čovika. Kad se Petar zasitio, uzme dva kruha i drugi smok, što mu domaćinka pripremila bila, pa se uputi k svojim kući. Na vrati mu još ista gospoja uruči pet forinta, da se koječim obskrbi.

Ubogi nadničar se bogatim i srićnim ćutio tim darom. Pun bijaše zahvalnosti i radosti. A šta će još kod kuće reći!? Kolika će radost biti dok uzvide obilan dar dobre gospoje? Pristati će plač i nastanit se mir i zadovoljstvo u kući.

Više je trčao nego koracao k svojim. U putu mu kad što suza okvasila oči; nepristance mu zujile u ušima riči: Petre ne ćemo te pustit gladovati!

Jest govoraše putem u sebi — dobri gospodin Bog pošalje milosrdnih srdaca medju ljude i ne dade jim od glada poginiti. **On** se ne zaboravlja za nas nigda. Hvaljeno mu budi prisveto Ime! Ovaj dan nikda zaboraviti ne ću. A tu dobru ženicu, neka G. Bog još većma blagosovi i nadari.

Teško je, vrlo teško trpiti nuždu i podnositi oskudicu, al nada i uzdanje u Boga lakšava svaku tegobu, a sladko je i prisladko utišenje, kad nam g. Bog i priko želje izpuni nadu i nagradi uzdanje u Njega.

Slavohlepan Miš.*)

Jedan „Mišo“ smisli da se ženi;
Ali — kuda? kamo l' da s' okreni?
Jer kojake mišje gospojice
Ne znadu mu pridobiti srce.
Ta to je rod — njemu loš i nizak,
A on se je nakan više dizat;
Valja indi tražit taku drugu,
S kojom će se nać u višjem krugu;
Nije fajde s niskima se sprezat,
Već što višjim kakogoder vezat.

Počme mislit: skim da se usreći?
Tko je zbilja gospodar najveći?
Da njegovu ćerku prosit ide,
Tim — što zeli, da baš i postigne

A toj misli njemu se učini,
Da od sunca — što sja na visini,
Nema većeg pod nebom gospara;
Ide k njemu pa mu progovara:
„Sunce jarko! ja se evo ženim,

*) Slavohlepan: koji za velikim teži i nadržava se.

A od tebe to prosim i želim,
Da mi dadeš ćerku za suprugu,
Nek imadem ko što želim drugu
Jer sam zavrit učinio taki
Da ću tastom onoga imati,
Koj' na svitu gospodar najveći;
Deder me ti za zeta usreći!"

Na to sunce njemu odgovara:
„Kad ti tražiš najvećeg gospara,
A ti idi upravo k oblaku,
On ima moć i nadamnom jaku;
Jer mi znade svu sjajnost pokriti
I toplinu mlogo put suzbiti.“

A miš na to odmah će k oblaku,
Pa umilno rekne mu rič 'vaku:
„Oj oblaku! najveći Gosparu,
Učini me vridnim tvomu daru;
Nakana mi da postanem zetom
Gospodinu najvećem pod nebom,
A to si Ti, pa mi ćerku svoju
Ded' udili za suprugu moju.“

Kad je tako — oblak odgovori —
Ti što brže kod vitra se stvori,
On je veći gospodar od mene;
Ter me tira 'goni izprid sebe,
Pa se moram dostput uništiti
I prid njime zrakom razpliniti.“

Stvori se miš za čas i kod vitra
Ter ga odmah za ćerku zapita:
»Silni Vitre! Gospodine slavni
Ćerku svoju za suprugu daj mi,
Da uzmožem takog imat tasta,
Kom se mora pokoravat svašta.“

A vitar će mišu 'vako reći:
„O, — ja nisam gospodar najveći;
Evo vidi, ta grdna planina
sad mi je puta pripričila,

Ona j' veći gospodar od mene;
Jer — da puknem, ona mi ne skrene.“

Miš se brzo kod planine našo,
Te ovako i nju prosit začo:
„Oj planino! Ti Goro golema,
Od Teb' većeg gospodara nema,
Sunce, oblak, vitar pripoznaju,
Da nad tobom vlasti ne imaju;
Daj mi ćerku, da m' bude supruga,
Da imadem vel'kog roda druga.“

A planina 'vako će reć mišu:
„Vrlo fališ okretni mališu;
Ta od mene jačji je svakako
Što me u dnu troši riva jako.
Te gomile moje u prah melje
I razgriza žile svake fele;
A ja 'vaka golema planina
Neznam ništa nauditi njima.
Ne možem ti indi ćerki dati
Već u taj rod moram te poslati.“

Naš mali miš vrlo se zastidi,
Što mu naum tako malo vridi,
Pa se vrati svojoj postojbini
I s mladom se mišćićkom oženi;
Zapamtivši sam svoja izkustva —
Nij' tražio velika gospodstva.

* * *

Borme braćo, istina je živa,
Da obično i kod ljudi biva:
Da tražimo, blaženstvo i sriću
Onde, gdino nit rastu, nit niću,
Jer mislimo da ih samo ima
U gospodstvi i u imanjiima,
A u sebi ritko ih tražimo:
Vrilo pravo, tako promašimo.

Kad bi bolje oči otvorili,
A i razum svoj upotribili,

Možda bi se lako dositili ;
Do blaženstva kako bi dospili :

Il marljivim svojim nastojanjem
Siromaštva svojeg propravljanjem,
Ili većom svojom strpljivošćom,
Ili možda krutom štedljivošćom,
Il u stalnoj svedjer opreznosti

I korisnoj svim umirenosti ? — —
Sve to može sriću povećati —
Dobra donet a zla odvrćati,
Al nad svima zadovoljnost prava !
Blaženstvo nam vazda povećava :
U ovima vrlinam za cilo !
Naći ćemo prave sriće silo.

Kr.

† Josip Juraj Strossmayer
sremski biskup (15/II. 1815.—8/IV. 1905.)

Najsajjnija zvizda slavenstva ugasila se. Onaj, ko se nazivao „otac domovine,“ „najveći dobrotvor,“ mrtav je. Priminuo je 8. travnja g. 1905. Izdahnuo je kao pravi biskup, svistan smrti blize, kao što je bio svistan u životu, što radi i zašto radi.

Josip Juraj Strossmayer biskup gjakovački umro je.

Cio život njegov bio jo posvećen onom, što je on sebi za lozinku života stavio: „Sve za viru i za domovinu.“ Za ovu je svrhu žrtvovao svu svoju duševnu i materijalnu snagu.

Rodio se u Osiku 15. veljače g. 1815. Otac mu je bio poriklom Nimac; dida mu se kao vojnik doselio u Osik, tamo se oženio sa nikom slavonskinjom, oстане u Osiku. I mati je njegova bila Hrvatica. Poklem je Josip dijete svršio gimnazijalske nauke, stupi u svećenički stalež. Kad su njegovi poglavari upoznali njegov sjajan talenat, pošalju ga u zajedničko simenište u Pešti. Svoje ispite je sjajno položio, i bude za kratko naimenovan za dvorskog kapelana i direktora u Augisteneju u Beču. Ovde je proživio buru g. 1848. I već g. 1849. na pridlog bana Jelačića bude naimovan za biskupa gjakovačkog.

Biskup Strossmayer nastupio je svoju biskupsku stolicu god. 1850., kada je već crni apsolutizam i ponimčenje uzelo poklapati Hrvatsku i cilu monarkiju. Svist probuditi u hrvatskom narodu, to

je smatrao za svoju zadaću. Kao sridstvo za to najnužnije smatrao je škole. Narod brez škula narod je brez budućnosti. Zato je svom snagom branio i potpomagao donje škole, gimnazije i sveučilišta.

Na čelu je stajao velikoj narodnoj stranki i kušao je stvoriti samostalnu državu hrvatsku u okviru monarkije pod vladom Habsburgovaca. Njegova je zasluga bila, što je pri nagodbi sa Austrijom g. 1860. i 1867., barem u načelu priznana samostalnost Hrvatske. Nije pristao naglasivati one čine, kada su Hrvati posve neodvisno od Ugarske birali kraljeve: g. 1527. na saboru u Cetinji Hrvati su napose izabrali svojim kraljem Ferdinanda I. pragmatičku sankciju sklopili su Hrvati g. 1712. dočim su Ugri g. 1823. On je mir htio postaviti u monarhiji na temelju potpune federacije, koja bi svakom narodu ravnim načinom pravo dilila. Njegova je zasluga, što je ugarski sabor u Pešti dao Hrvatima potpunu avtonomiju. Njega su Magjari mrzili za to, al on nije mrzio nikog, nego je ljubio svoju domovinu i radio za svoj narod.

Njegov program postao je programom sviju Hrvata i danas. Vidimo ga sada na polju narodne kulture. G. 1860. osnovao je akademiju znanosti i umjetnosti; sa svojim darom od 100.000 kruna potaknuo je pokret, da se osnuje u Zagrebu sveučilište; darovao narodu galeriju slika, koja ga je stala po milijuna. Jednom ričju nije bilo kod Hrvata ni virskog ni narodnog pokreta, koji on ne bi svojim velikim umom il pokrenuo il svojom darežljivom rukom ostvario i usavršio.

Na virskom polju je najviše dilovao na tom, da se dvi crkve, rimokatolička i grčko-istočna crkva zbliže. Toga je radi isposlao u Rimu da se može služiti misa i obredi na staroslovenskom jeziku svagdi, gdi se moglo posvidočiti, da je kad god uvedeno bilo. Radio je neumorno za prisajedinjenje crkava.

Može se pravom reći da mu je život pun velikik ideja i rađa. Bio je jedan od pripoznatih velikih uma našega doba

Njegov učenik i veliki štovatelj, Josip Stadler nadbiskup u Sarajevu prigodom njegove smrti rekao je ove karekteristične riči: „Oplakujem branitelja virskih domovinskih prava, oca hrvatske

domovine, zaklon progonjenih, promicatelja znanosti u domovini hrvatskoj, zaštitnika hrvatskoga jezika i narodnih običaja, usrećitelja i dobročinitelja celoga hrvatskoga naroda i onoga, diela, koji ga progoniše. Ako su i živi mrtvi narodu, za koji ne živu, onda će Strossmayer uvijek živjeti u srcu celoga naroda, jer je njegovoj vjeri i domovini posvetio sav imetak i život svoj. Slava mu! Slavnomu pokojniku bio Gospodin isus blag sudac . . .“

Rob grišne navade !

Mrzla, prava prosinačka noć biaše. Vitar i snig nadmećali se, kako će napraviti što zločestije vrime.

U jednom pridgradskom sokaku glavne varoši, u kući dosta traljavoj, sidila mati na stolcu — što su ga još imali. Izjidajuća tuga i pritrpljene patnje, duboko se zasikle na njenih obrazi, ipak se dalo slutiti, da za njene divojačke dobe, morala je i lipa, a i ljubavi vridna biti. Tihim glasom niku tužnu, nu i blagu uspavaljku pismicu pivaše, da njim ublaži boli dojenčeta, što ga u naručaju imadjaše, — kano i studen ne grijane sobe. Uz bok joj sidjaše mala — u tranje ubuljana ćerka, gladom i zimom izmučena. Bolni pogled baci na mater, kano da bi štogod zaiskati htela.

Uboga, tugom i brigom oborena mati umiljatim smiškom je nastojala ćerku smiriti, a da sakrije suze, što joj niz obraza letiše, ljubeznim glasom joj reče :

— Čedo moje! počekaj još malko. Tončo će odmah tu biti, pa ćeš dobiti svoj komadić krušca za večeru.

Još je u riči bila kad se vrata otvoriše, te unide desetgodišnji Tončo. Silovao se da pokaže veselo i prijazno lice govoreći :

— Dućandžija nam ne htide ni kruha ni uglja dati, veli : Otac vam ni ne radi drugo već samo pije, a da veresiju od prošle nedilje izplati, nikake brige nema. Brez novaca donde ne dam ništa, dok stari dug ne izpl . . .

Tu zapne rič dečkova te udari u plač.

Nesrićnoj materi ne biaše moguće utišiti jadikovanje razplakanog

dečka, ta i ona je tribovala tišenja! Napokon se ipak na silu sabere i reče:

Šta da počmemo za Boga? . . . sutra je nedilja . . . Svi ćemo skapati tugom sbog zime i gladi, ako ne odeš k ujcu, pa mu kažeš svu našu tugu i nevolju u kojoj se nalazimo, pa ga u ime moje zamoliš. Žalosno naše stanje ganit će ga, pa će nam i pomoći.

— Oh draga moja majčice: — gorko zacvili dečko iznova — ne šalji me tamo, da mi ujac opet vrata pokaže. Većma se bojim ujčeva pogleda, nego glada i studeni. Sve ću drugo učiniti, samo me ne šalji k ujcu!

Tu medju dlaniće svoje sakrije lice, pa se ukloni u kut.

Duga, grobna tišina nastane zatim, koju napokon prikinu curin plačni razgovor.

— Majčice! . . . daj mi krušac što si mi obećala čim dojde Tončo. Vrlo sam gladna a i zima mi je. Ta od jučer nit si nam peć ugrijala, a ni jist mi nisi dala, ne možem već čekati. Jel' majko zašto i ti uvijek plačeš?

Šta će na to nesrićna ženica? stisne i nju k sebi, da ju barem svojom izčezavajućom toplinom koliko toliko ogrije, a misto krušca sipala je još većma suze na nju i dojenče. O . . . kad bi suze materine mogle postati kruhom i ugljem! A Tončo to sve motrio iz budžaka. Na tužbu male si sestrice i plač materin sav se prominio, pak skočiv i on k materi, ogrli je i umoli, da mu prosti, ako je s prijašnjima ričma povećao joj žalost, ta u svojoj tugi nije znao ni šta da rekne.

— Ne ubijaj me draga majčice! tolikim sveudiljnim tugovanjem i plačom. Idem odmah. Ujac ne može biti okrutniji nego jučer. Saberi se majko i moli se za me dok idem doneti kruha i uglja.

— Idi, drago dite moje! Znam da je ujac tvrda srca prama nas, ali radi ovih nejačadi idi, da ne poginu. Kaži ujcu sve kako smo, a ja ću medjutim ostati uz dicu i molit se dragom Bogu i za te i za sve, koji nam štogod dobra učinu . . .

Tončo nije mogao dalje slušati jad materin, već izajde i ode.

Napolju je medjutim sve jačja bisnila mećava, a snig sve većma rasto. Tončo, misto da je k ujcu otišao, po snigu od kuće do kuće je gazio, svagdi kruha i uglja prosio za malene sestrice. Već je jedanaest izbilo u tornju obližje crkve. a nesrićna majka u strašnom nemiru čekala svog Tonču. Na svaki tutanj mislila je da on ide; jer od kako je otišao, od ujca bi mogao bio već i triput doći. Napokon poznade korake svog diteta, Tončo je zaisto stignuo. Doneo sobom kruha i uglja.

Ruska carica šalje Zavoje i likove za ranjene u ratu.

Ali nije čuo radovanje materino što se je vratio, nit je kazivao na koliko je misti bio, ni krute riči s kojima su ga na mlogo mista odbili — jer vele — nemaju volje izdržavat obitelj jednog pijandure; nit je kazivao, kako je na pol smrznat klečeć molio za milostinju. Blido lice dečakovo, ladan znoj čela i bludeći pogled

njegov mlogo više joj kazalo, neg što bi on isti izreći mogao. — Obamrt padne u naručaj matere svoje.

— Pridraga majko moja — progovori slabanim glasom, kad je k sebi došao i ruku na srce materino metnio — zašto plačeš? Zar zato, što još danas imaš sina na zemlji, koji će sutra u nebu biti! Ne plači dobra mamice zato. Ostavit ću tu zemlju sa svima njezinim nevoljama, te idem u lipi raj, o kojem si toliko puta i tako lipo mi pripovidala. Još nekoliko časova traje mi život, ćutim da mi se smrt naglo približuje. Samo mi jedno oteščava razstanak sa svitom, a to je što se s tobom moram razkiniti mila moja majko! . . . O, kad bi i tebe mogao poneti sa sobom! . . . al tako mislim, da ćeš za kratko vrime i ti zamnom doći.

Ušutio; glava mu pala na grudi nesrićnoj majki, a ona ni nezna da ga već mrtva drži u svom naručaju . . . Nužda, glad, zima — i svakojaki napori satri mu mladjano srce. Uboga iznemožena ženica onimita pala na lešinu ljubljena svog čeda. Tako je ostala dugo onesviščena, svedjer držeći mrtvo tilo svog diteta. Mislio bi čovik da je i ona mrtva, da je i ona svojim nevoljama — „s Bogom!“ rekla.

Najedared otvore se sobna vrata, te unide od 35—36 godina muž teturajuć — pijan. Mutnim očima gleda u okolo, kano da bi htio znati, gdi je. Smotrivši ženu svoju, kao mahnit spopade ju za ruku — i tako ju iz obumrlosti protrese. Dubokim uzdahom ustane ona i pokaže prstom na mrtvo tilo prvorodjenca njihova.

— Evo — reče zatupljenim glasom — vidi svoje dite, koje si sam usmrtio. Nesrićni zvire, znaš li, da je tvoja opaka navada udarila mač u srce tog nevinog diteta? O oče pijanico! tvoje je pijanstvo izkopalo grob milom čedu mojemu. Dicu si svoju unesrićio, a srce svoje supruge razkinio; a zakleo si se kod oltara, da ćeš ju srićnom učiniti!

Nesrićni otac, motreći toli žalostan slučaj raztriznio se, al nije znao ni riči progovoriti; činilo se, da mu je žao i da pripoznaje da je on krivac svemu tomu; pa znate šta je učinio? Da taj žalosni prizor negleda i tobožnju tugu izbije iz glave; ode naglo,

kud li, kamo li? U najbližju mijanu (krčmu), te se za priostale filere na novo opio. Jer srce pijana čovika je kamen — taki, da ga ni smrt vlastitog diteta, nit nijedna nesrića, kojoj je on isti uzrokom — nezna odmekšati.

Oh ljudi! čuvajte se zle navade; osobito navade pijanstva, jer će vas učiniti zvirom.

Kako dolazi čovik u raj?

Po nazoru svetog Bernarda na četiri načina:

Nikoji — veli on — silom probiju, po obsluživanju svojevoljnih žrtava, sebeodricanja, trpljenja i drugih junačkih vrlina. Ovo su veliki svetci, kaki je bilo uvik i biti će u katholičkoj svetoj Majki-Crkvi.

Drugih prikupe raj dobrotvorenjem i dilenjem milostinje. Ovo su imućnici, — koji nisu svoja srca prilipili uz bogatsvo svoje, nego živući po razlogu umireno, svoje imanje iz ljubavi prama Bogu obraćaju: na ublaženje uboštva, nevolje i bide.

Opet drugi tim osvoje raj, što odstranjujuć svako izticanje, — žrtvuju se točnom i sdušnom izvršivanju svojeg zvanja i njegovih dužnosti. Ovo su ponizni i siromasi, duše nepoznane, koje zabacuju svit, a zadovoljuju se s ljubavju Božjom.

Napokon — niki se i priko vlastite volje usiluju u raj. A to su oni, koji tugom i nevoljama, nesrićam i bolestima stradaju; te odbačeni od svakog za najposlidnje se smatraju; ali oni ipak svu utihu i nadu u Bogu nalaze.

Ne dolikuje.

Ne dolikuje zinuti pa gledati u čovika.

Ne dolikuje po sobi svuda pljuvati, niti u društvu zivati ili uzdisati.

Ne dolikuje na pragu stati, već igji il unutar il na polje.

Ne dolikuje u crkvi drimati.

Ne dolikuje divojku za godine raspitivati.

Ne dolikuje kosu u oči spuščat jer čovičja kosa nije griva.

Ne dolikuje kraj starijeg bez „hvaljen Isus“ proći.

Ne dolikuje danas neznati čitat i pisati.

Ne dolikuje srditi se, jer ko se srđi nema pravo!

Ne dolikuje se stiditi svoga ruveta, zanata, vire i naroda.

Ne dolikuje opiti se, tim manje pijan po putu teturati se ili baš valjati se.

Ne dolikuje drugom u govor upadati. Prislušaj svakoga, pa ćeš i sam moć želiti da te prislušaju

Ne dolikuje magaretu zlatna uzdica, ni žabi potkova ni guski sedlo, ni siromaku svileno ruvo ili zlatna puca.

Ne dolikuje Boga psovati jer to je ludi posao.

Ne dolikuje stiditi se od dobrog društva i sapeti usta; jer tako čeljade izgleda ili oholo ili prazno, pošto neće ili nezna da govori.

Ne dolikuje lagati jer u laži su kratke noge, pa laža lako se može osramotiti.

Ne dolikuje linčovati, jer Bog je čovika na radnju stvorio.

---

† Fra Grga Martić.

Ko je iole poznavao našu literaturu znao je za starca fra Grgu Martića, poznavao je njegove milozvučne pisme, koje su uvijek u narodnom duhu bile otpivane, tako da je Jagić pravom rekao: Kad bi bio ubogi slipac, bio bi prvak među narodnim pivačim.

Ovaj starac se je borio još u dobi narodnog preporoda za prosvitu, te je proživio sve one dogodjaje. Koji su narod doveli k sadašnjemu stepenu kulture. Sada pak leži mirno, nepomično, sada otpočiva njegov velik um, sada nam ne gudi više pismica, sada je hladan i nim. 30. kolovoza o. g. je preminuo i zavio u crno cio slavenskvi svit.

Rodom je bio iz Hercegovine, iz sela Rastovači u pridilu Posušja 5. veljače. 1822. se je rodio, te kada je svršio gimnaziju dodje u Zagreb učiti filozofiju, nakon toga pak ode u Stolni Biograd

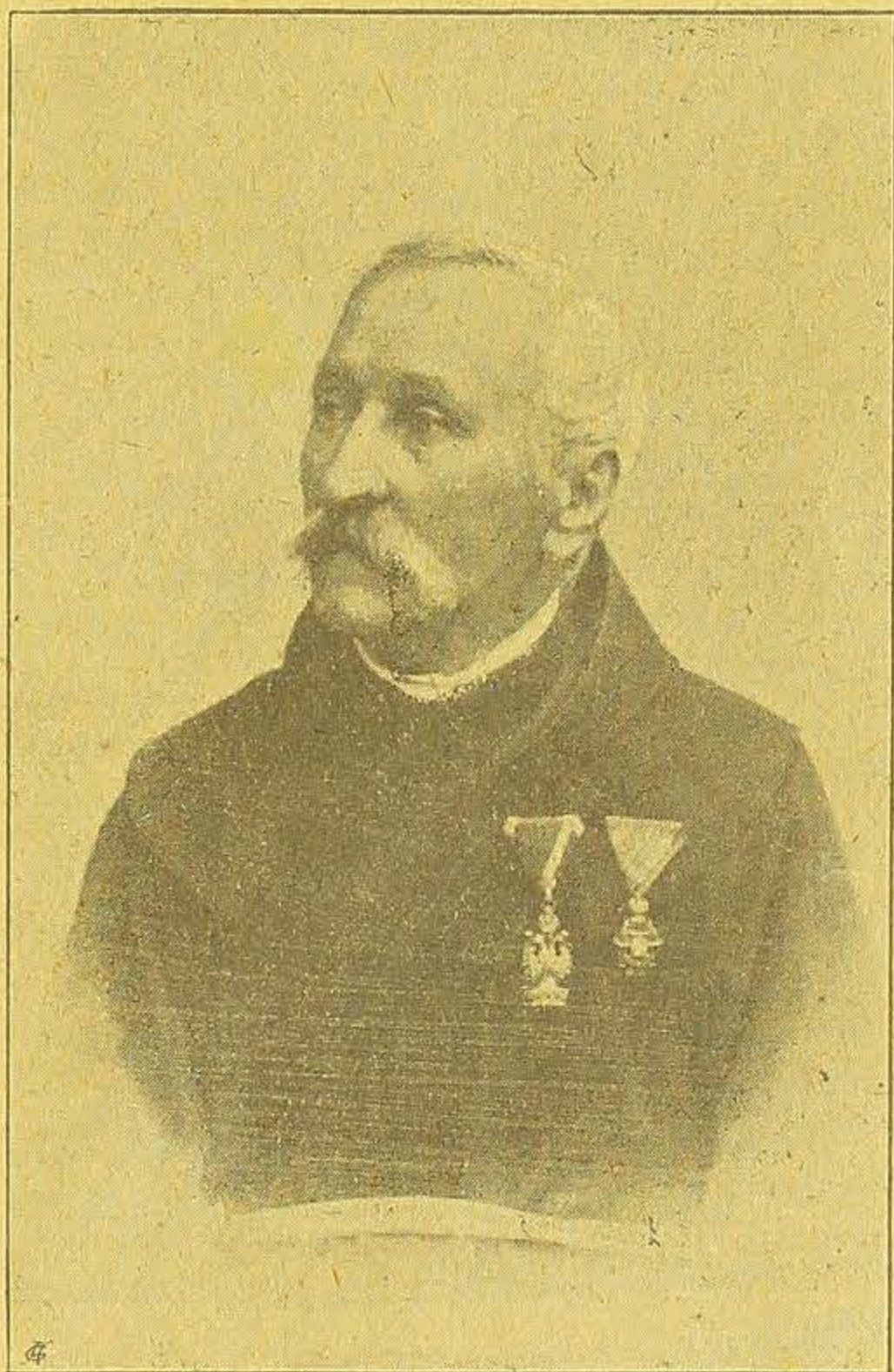

na bogoslovne nauke. Ovde je već započeo svoj literarni rad. Prva pisma mn je izašla u „Danici“ g. 1840. Posli bogoslovni nauka boravio je na više mesta te ga je 1878. kao župnika u Sarajevu našla okupacija Bosne. Za ovo vrime je neumorno i nepristano radio. Pisao je u mnogo listova, privadjao sa francuskog i latinskog. Za ovo vrime je dogotovio prva 4 dila „Osvetnik“ i propalu „Osmanidu“, koje jo bilo — po pisnikovom mninju — najbolje njegovo dilo. No nije on ni posli okupacije postao neplodnijim. U uvo vrime je napisao „Spomenicu fra A. Kačiću,“ „Krštenika,“ „Obranu Biograda g. 1456.“ te više njegovih većih dila. Zadnja 3 dila „Osvetnika“ je takodjer u ovo vrime dogotovio.

Njegovo najveće i najkrasnije dilo je „Osvetnici“ u kojem je sjajno ertao borbu svoje domovine proti dugotrajnog ropstva. Najumiji naši kritičari uspoređuju ovo dilo sa Mažuranićevim „Čengić Agom,“ dapače našlo se koje rekao, da je u nekim stvarima i nadkrilio svog druga Mažuranića.

Evo kostur života i dilovanja starca Radovana, koga su inače punim pravom razivali: „hrvatski Homer.“

Svisno i energično je radio cilog života. Ni se je dao smesti samovoljom bosanskih paša, koji su ga za njegova dila novik proganjali. Bojeći se premetačine sakrio je svoje velebno dilo: „Osmanidu“ u hambar u žito, gdi su ga miševi sasma izgrizli, te je tako postalo žrtvom turskih progona jedno od naših najznamenitijih literarnih dila. Literatura je izgubila u njemu ritka poznavaooca narodne poezije i veoma marljiva radnika, kojeg se je uspomena neizbrisivo

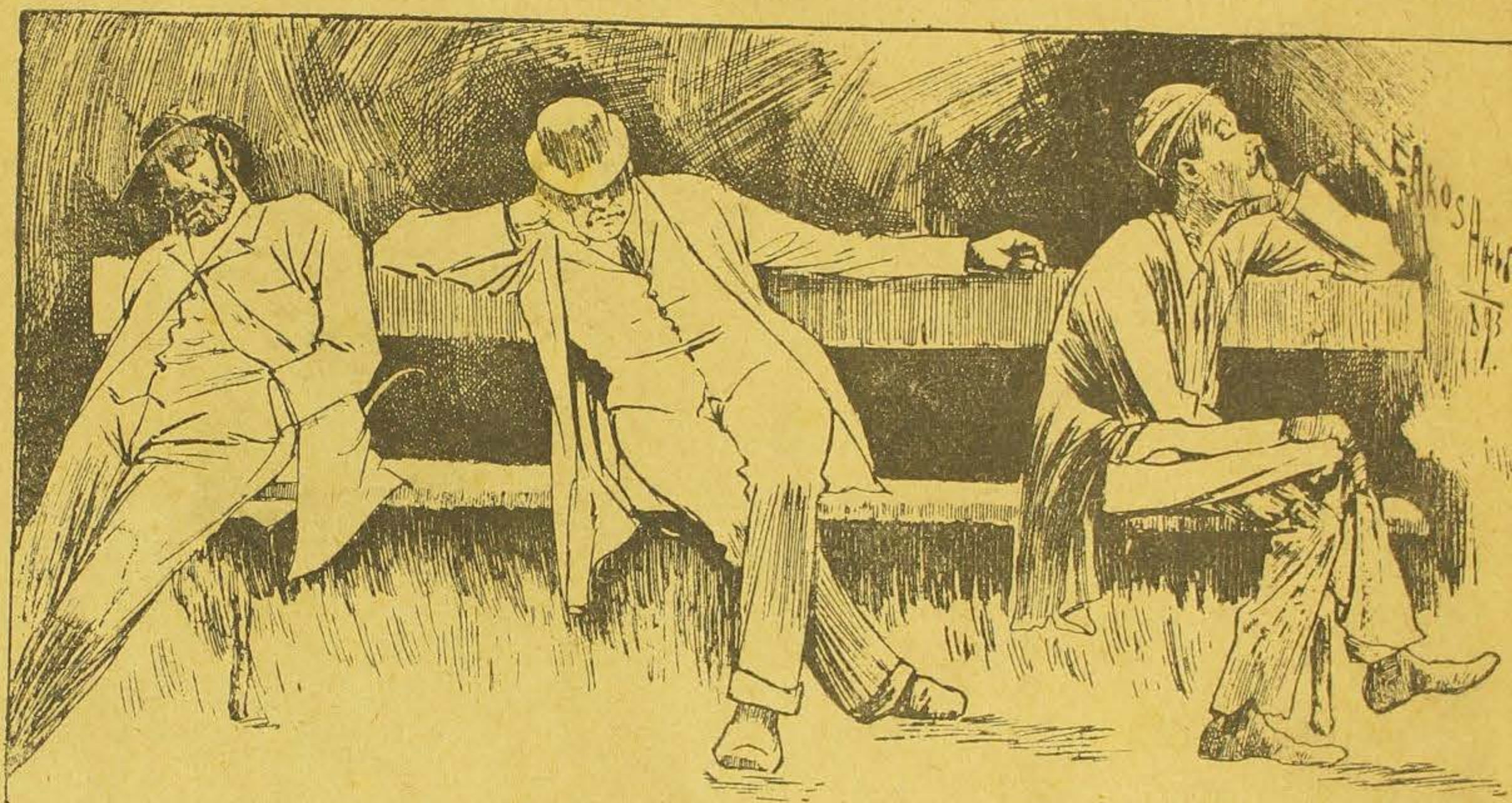
usikla u srce svakog narodnjaka. Njegove pisme su veoma poznate, ne samo kod književnika, nego kod cilog naroda.

Izvršio je svoju dužnost prema narodu tako, da mu zato samo hvala i slava može biti plaćom. I zaista prigodem njegove smrti cvilio je cio slavenski svit. Svi su žalili našeg starca Radovana! Žalimo ga daklem i mi!

Josin.

Š A L A.

Šta koga boli??

Višji zvaničnik: To je upravo užasno, da nam tako ritko dižu plaću!

Partajski vodja: Izašlo nam je za rukon šesnaest puti podignit plaću z zvaničnicima za 3 godine, ali čim ćemo sad vabit puk kod najbliži izbora? Čime ćemo opravdat ovo postupanje? Kako nam triba govorit, da puk ne otvori napokon oči? Jer smo ga dosad vukli za nos, gore nego . . . .

Mali zvaničnik (diurnista): Našim gospodarima dižu plaću, a nama domestiku! Pa je l' čudo onda što nam je život dosadio.

Lukavni prosjak.

Gospođa: Evo vam 10 novčića, pa popite čašu vina u moje zdravlje, jer je danas moj rođendan.

Prosjak: Hvala, ali dajte mi malo više, ja ću u vaše zdravlje popiti cilu litru.

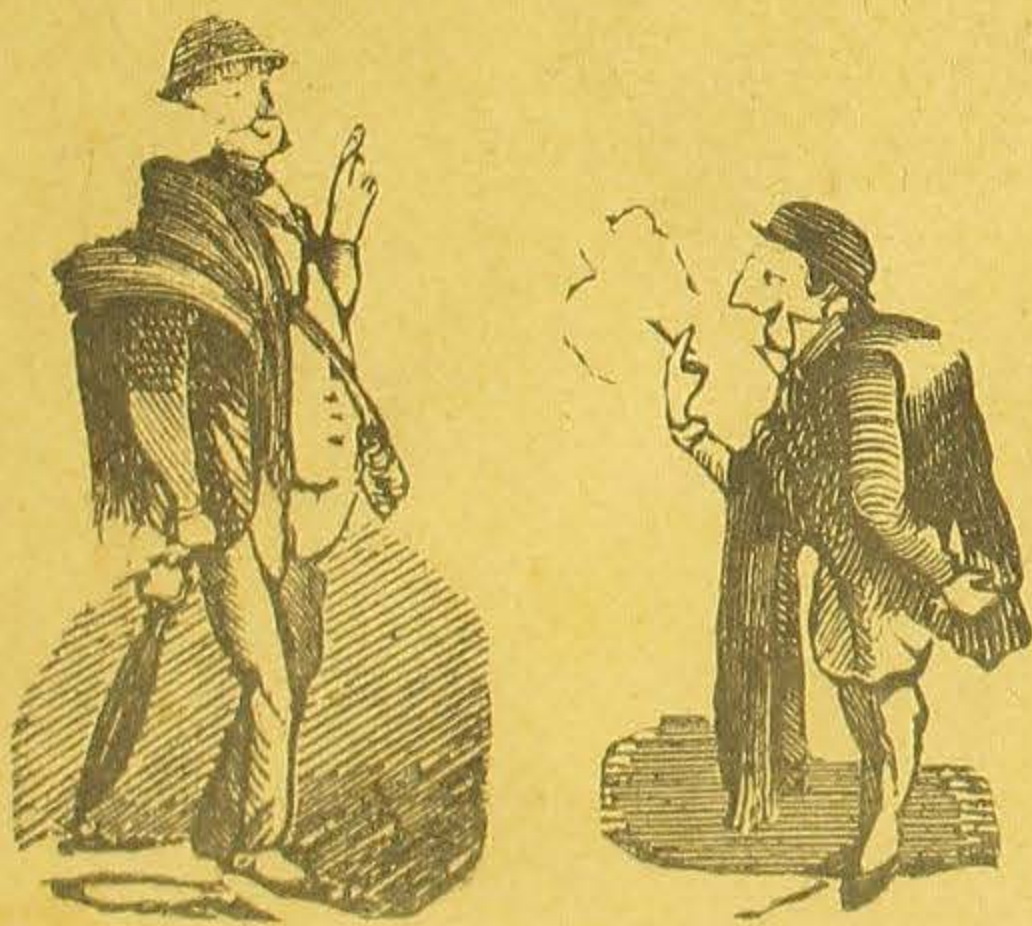
U neprilici.

Pomoćnik: Molio bih osam dana dopusta, gospodine principale! Moja je baka umrla.

Principal: Čujete li to je već četvrti put, što je umrla vaša baka.

Pomoćnik: Ah, moja je baka bila jako čudna žena?

Utiha.

— Ah, prijatelju, kako sam nesrećan. Priključe mi je izgorila kuća, juče mi je umrlo mati, a danas sam zadobio tešku ranu.

— A jesi li oženjen?

— Nisam.

— Pa šta onda govoriš, da si nesrećan?

Uvridjeni suprug.

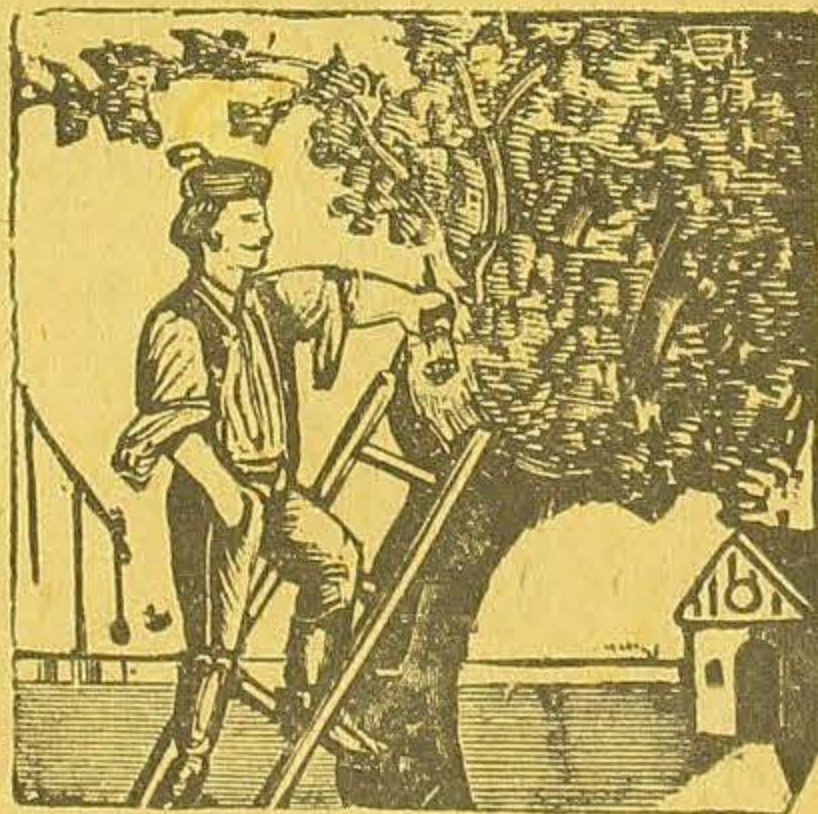
Supruga: Ti dolaziš istom sada kući a već je vrlo kasno.

Suprug: Ta nije, draga moja, nije!

Supruga: Kako da nije? Zar nisi čuo, da je sat upravo odbio tri sata?

Suprug (uvridjeno): Ako ti više viruješ tako starim satu, nego meni, onda ne ću više kazati ni riči.

Kad nema nikog kod kuće.

„Sad je najzgodnije vreme za branje jabuka.“

Lukavi kadija.

Neki seljak zapita jedared kadiju: valja li slušati ženu?

Kadija mu odgovori:

— Ne valja!

Na to će mu seljak:

— A moja mi žena rekla, da vam donesem pet dukata.

Odma će kadija:

— E katkad je dobro poslušati pametnu ženu!

Dva zvaničnika kojima
se podiže plaća.

Prvi: Gle, pa ti si prijane opet pijan!

Drugi: A ti si valjda trizan?

Prvi: Pa reci mi bar na čega si pio?

Drugi: Ta danas su mi digli plaću osmi put ove godine. A tebi?

Prvi: Meni su samo izokružili.

Po zubima.

Brat: Viruješ li mi, draga moja sestro, da ja poznam po zubima, kako je koja kokoš stara?

Sestra: Idi, molim te, ta kokoš ni nema zube.

Brat: Pa ja nisam ni rekao, da njezinu starost poznam po njezinim, nego po — svojim zubima!

Zašto zvoni.

Baba Kata: „A Bog zna zašto to zvoni?“

Snaša Marija: „Jer kogod vuče za uže!“

U škuli.

Učitelj (jednom nepazljivim djaku): „Kad ja govorim o marvi, onda ne imate gledati na prozor, već na mene!“

Da ... da... užasna vrućina!

Kada su me ljudi zapitali, šta da čine liti na radnji u velikoj žestini proti žedji, priporučio sam jim, što ću sad ovde priporučit svakomu, oni su mi se zahvaljivali, što će to i svaki učinit, ko moj savjet pokušo bude. Rekao sam jim uzmite na litru vode jednu punu žlicu od „frankovog“ pridodatka kave, i to kuhajte 5—6 minuta, onda ostavite, da se to jedno 5—6 minuta bistri, posle stavite odliven dio u podrum, da se dobro oladi, (dotajte k tomu malo šećera) i ponesite sa sobom u polje. Ako možete zakopajte flašu gdigod u hlad, tako će vam biti za piće doska hladno. Ožednite li napijte se i za dugo vrimena ne ćete ožedniti.

Daklem Frankov pridodatak je dobar i za kavu a uz to dobar napitak proti žedji.

Danas već svaka gospodja zna, da je čuveni
pravi engleski

„EDISIN“-CREM

jedino najpouzdanije sredstvo za negovanje lipote lica, ne-
škodljivo je sasvim, može se i danju upotrebljavati,

BEZMASTNI-CREM

Već posle upotrebe nekoliko dana udaljuje svaku nečistoću
sa lica, kao: pege i druge fleke, koje od džigerice dolaze,
povraća licu nežnost i belu boju.

Može se dobiti:

u biloj i ružičastoj boji.

Od podražavanja treba se čuvati, te samo pravi:

Dr.-a Katona, engleski

Edisin crem, ištimo.

Jedna teglica staje 1 krunu. Komad pravoga engleskoga
Edisin-sapuna 80 flira staje.

☞ Za čišćenje stomaka, a ujedno i za sve bolesti istoga
najbolji je lik (sredstvo)

Phenolphthalein-pastilla.

Za odrasle jedna kutija staje 80 flira, za dicu jedna kutija
staje 70 flira. Uputstvo je priključivo.

Moje biljne pastille su oprobano sigurno sredstvo
protiv kašlja i protiv grudni bolesti Jedna kutiju sadrži 20.
pastilla i staje 2 krune.

Može se dobiti kod:

Dr.-a Avgustina Katone

— apotekara U SUBOTICI, u likarni kod svete Trojice, —
VIII. krug, Černovic ulica broj 285.

Glavno stovarište je u ulici Palja broj 5. Budimpešti, kod Josipa
Töröka, apotekara, Kraljeva-ulica broj 12., zatim kod Dr. Ludevita
Eggera, apotekara, Vacki-körut 274. broj.

PAZI!!

Šta mislite? Koji je najbolji kućevni lik?

Danas već svaki čovik zna, da je najbolje kućevno sredstvo (lik) **Katonin: —**

„Biljni ESENCIJA-FLUID“

koji se već godinama upotrebljuje, sa svoje likovitosti poznat je u cilom svitu, stoga bez njega ne treba nijedna kuća daje. Čuvajmo se od podraživanja, te tražimo i kupujemo samo: „Katonin-Fluid“, sa K. A. zaštitnom markom. Svaki drugi je fluid imitacija. Pravi „Katonin-Fluid“ treba svaka porodica da drži, a da biga i najsiromašniji ljudi nabaviti mogli, cine su, tako malene, da sa poštarinom zajedno

12 stakala fluida staju 4 krune.

Svakoj boci priključeno je uputstvo!

KATONIN-FLUID

preporučuje se za malokrvne i blede osobe. —————

KATONIN-FLUID

protiv nadutosti, neurednog varenja, bolesti stomačne se upotrebiti daje.

upotripljava se sa najvećim uspehom protiv sviju bolesti stomaka, kao: protiv grčeva, jednom riču za sve

KATONIN-FLUID

svesti, i protiv sviju onih bolesti, koje smetaju urednome varenju stomaka.

upotrebljuje se, protiv gorčine u ustima, protiv groznice, protiv ne-

KATONIN-FLUID

i unapredjuje da se tilo što bolje razvijati može.

brzo povraća apetit, čime potpomaže razvijanje telesne težine, t. j., jača

KATONIN-FLUID

za mazanje, i to protiv reume, protiv sevanja, šta više i za rane se upotreblje je sa najvećim uspihom više od 10 godina.

je poznat, kao biljna-essencija, i upotrebljuje se, kao spoljno sredstvo,

U svima državama zemnoga šara je razprostranjem, i tako je čuveno, da se slobodno svakome bolesniku preporučiti može!

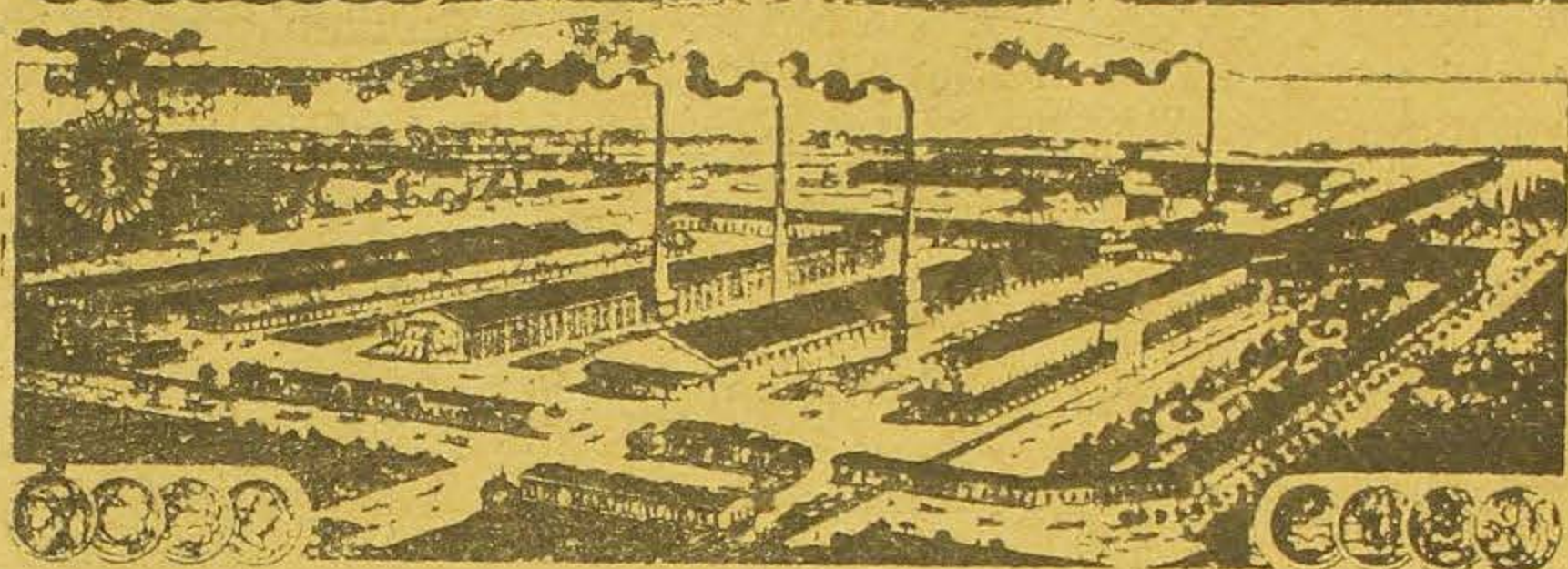
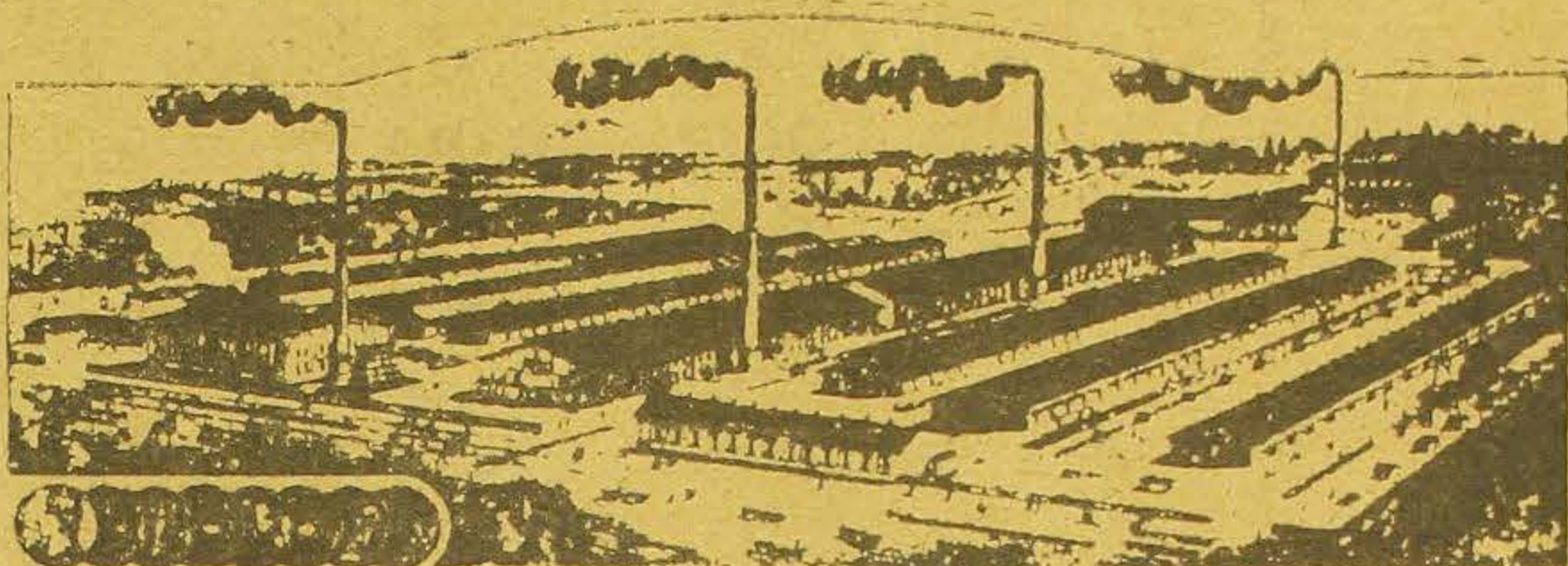
Sve naručbine treba tačno uputiti na:

Dr.-a Avgustina Katone

likarnu, U SUBOTICI, VIII., krug Černovic ulica broj 285.

Glavno stovarište je u Budimpešti, kod Josipa Töröka, I. Pálja ulica, broj 5. i kod Ljudevita Eggera i druga Budimštu, Vački-körut br. 274.

**Dogotavljam 50 milijuna komadi cripova
priko godine.**

naši cripovi su patentirani i najbolji proizvod u ovoj struci u cijeloj Austro-Ugarskoj.

**Tvornica opeka (cigljana) „BOHN“
ustrojena je g. 1864.**

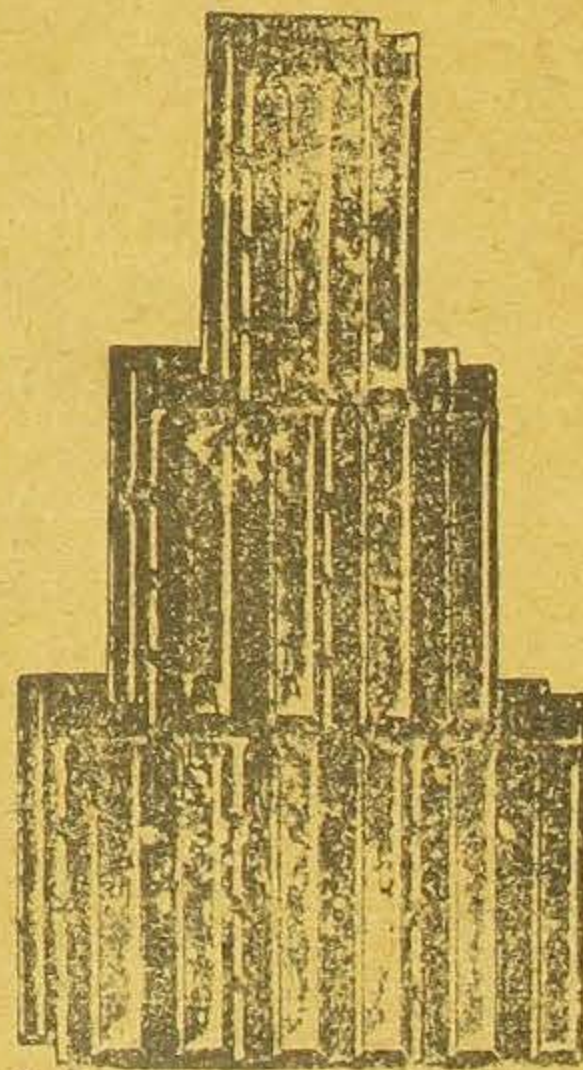
Najbolji, najjednostavniji i najjeftiniji crip za

krovove, cripovi od stakla i
cripovi za pašad.

Upravo laskave referencije. Naši kupci su gotovo svi veći i manji posjednici, mnogi spahiluci.

**Bohn M. i Drugovi
Velika-Kikinda.**

Uzoraka i ilustrovani cinika šaljem ba-
dava i franko.

Bohn pat. cripovi za krovove broj 272. —

ILOČKE STARINE.

— Po O. Ml. Barbarić. —

Stari Rimljani su rano posegnuli za kitnjastim Sremom. Već prije dva stolića prije porogjenja Isusova osvojiše ga i priključiše pokrajini Illiricum, a glavni grad im bijaše oko današnje Mitrovice „Syrmium.“ Čim su rimski orlovi zavladaše kojom zemljom, prva im je briga bila da im vlast spusti vriže. Zato su upravu priustrojili po rimskom ustavu. Da bi se promet i trgovina olakotila zidali su po cijeloj državi kaldrume od kamena. A za čuvanje ceste sazidali pokraj puta manje veće utvrde za vojničku posadu.

Taka javna cesta se vijugala po desnoj obali Dunava od Osika do Zimuna. Uz tu cestu stajaše još za rimske vlasti utvrda zvana Cuccium, a u njoj konjanička postaja. Oko njega se uzdigla za kratko lipa varošica. Na obronku ubave Fruške Gore, pokraj tihoga Dunava na odličnom trgovačkom putu poznat je bio grad Cuccium kao važna tačka. Rimljani su nazivali Srem „naslade svita“, a jedno od najljepših mesta bijaše Cuccium. Rimljani su ovdje sagradili mramorni vodovod i kupelji. Patriciji plemeniti rado su zalazali ovamo. Tu je car Probus sadio vinograde: tu je stanovalo mnogo rimskih bogataša.

Kako se Cuccium zvao i komu je bio gospodarem posli rimske vlade za vrime selidbe naroda, ne zna se. — Jedan narod je pritiskao drugi; bilo je na istom mistu u jednom stoliću i po dva tri gospodara. Kako se gospodari minjali, tako se minjalo i ime. U osmom stoliću doseli se i nastani stalno nov narod, koji je došao od istočno-siverne Evrope: to su bili naši pradidovi Hrvati i Srbi. Kako je ovo misto važna točka bilo, može se sigurno reći, da je i posli Cucciuma bila utvrda u ono burno ratoborno vrime. Čija je bila, kakova je bila, tko ju je gradio, kako je stradavala, kako li se ponosila, to nam je povist sakrila.

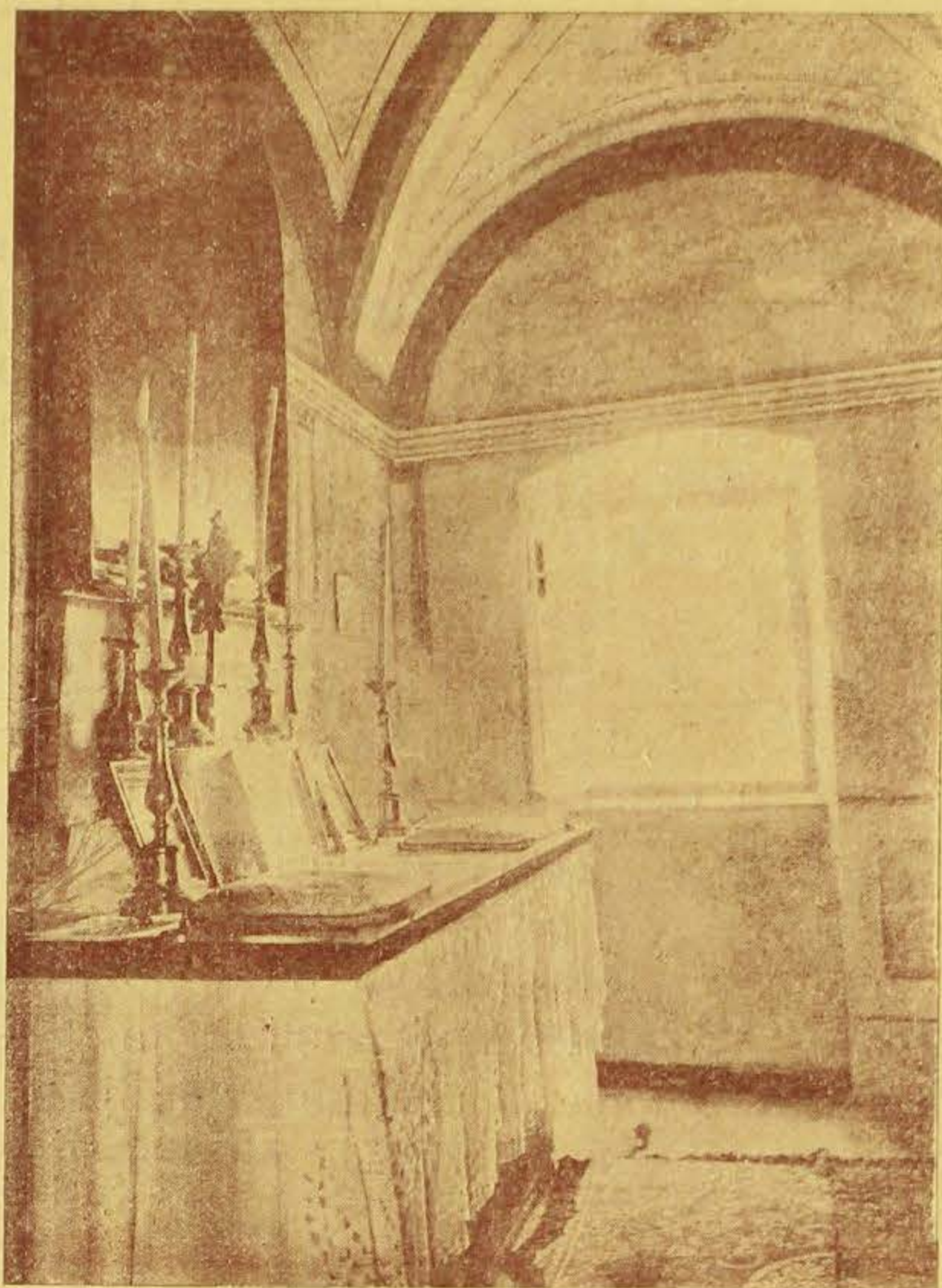
Istom prije četrnajstog stolića se zna, da je to misto dopalo Hedervarijcima, nimačkim grofovima, nadošlim iz Hamburga u Ugarsku, pa se ti grofovi počеше nazivati „de Vylak“, otud nadogje ime hrvatsko „Ilok“, a magjarsko „Ujlak.“ Najznamenitiji od svih vladara iločkih bio je Nikola IV. u 15. stoliću, koji je posizao i za ugarskom krunom. Istina ovo nije mogao dostignuti, al mu je ipak pošlo za rukom da postane kraljem i to poslidnjim u Bosni. Onda je Bosna već bila pod turskom vladom, al od kršćanske strane bio je uvijek naimenovan kralj Bosne. Nikola IV. bio je poslidnji. Tad je Ilok bio na vrhuncu svoje slave. Kraljevska pristolnica. Iločki knez Nikola kovao je novac sa svojim napisom. On je popravio i uresio crkvu, koja bila stolnom crkvom dok su srmski biskupi stolovali u

Iloku. Na iločkom dvoru držala je dubrovačka republika svoga konzula.

U ono doba brojalo se u Iloku oko 500 kuća i 4000 stanovnika sa više crkva. Poznate su nam crkve „svih svetih“, i glavna „sv. Stipana“. Uz crkvu „svih svetih“ podigao je iločki Nikola bolnicu i u njoj oltar na čast sv. Nikole i tim je stekao patronsko pravo. Spominje se još i druga bolnica „sv. Ladislava“ osim nje kapelice sv. Jelene i sv. Ane.

Bilo je sigurno i drugih lipih zgrada,

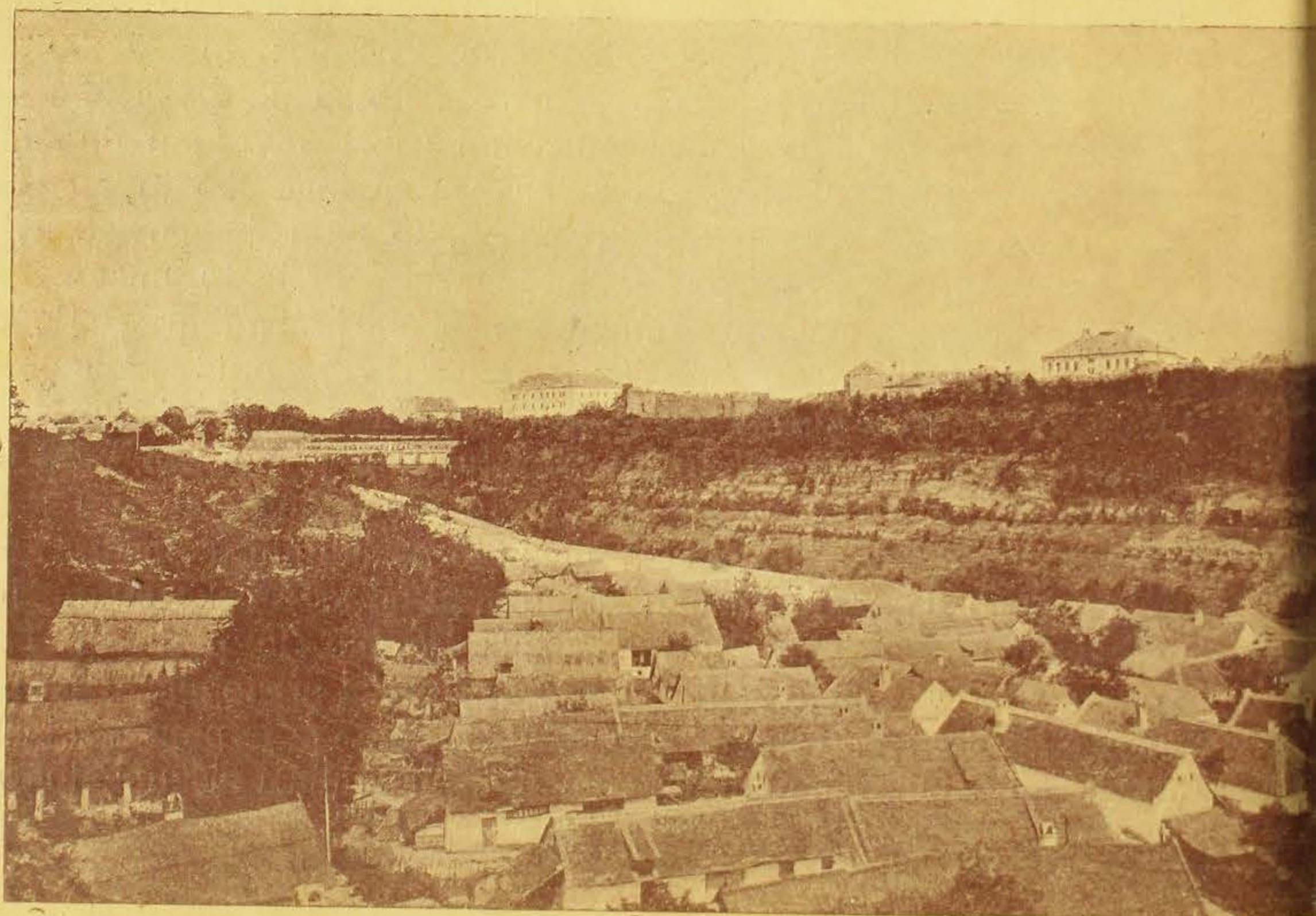

OLTAR KAPELICE.

jer niki pu
mista, te g
voćnjakom,
ispripletane
i voćkama.

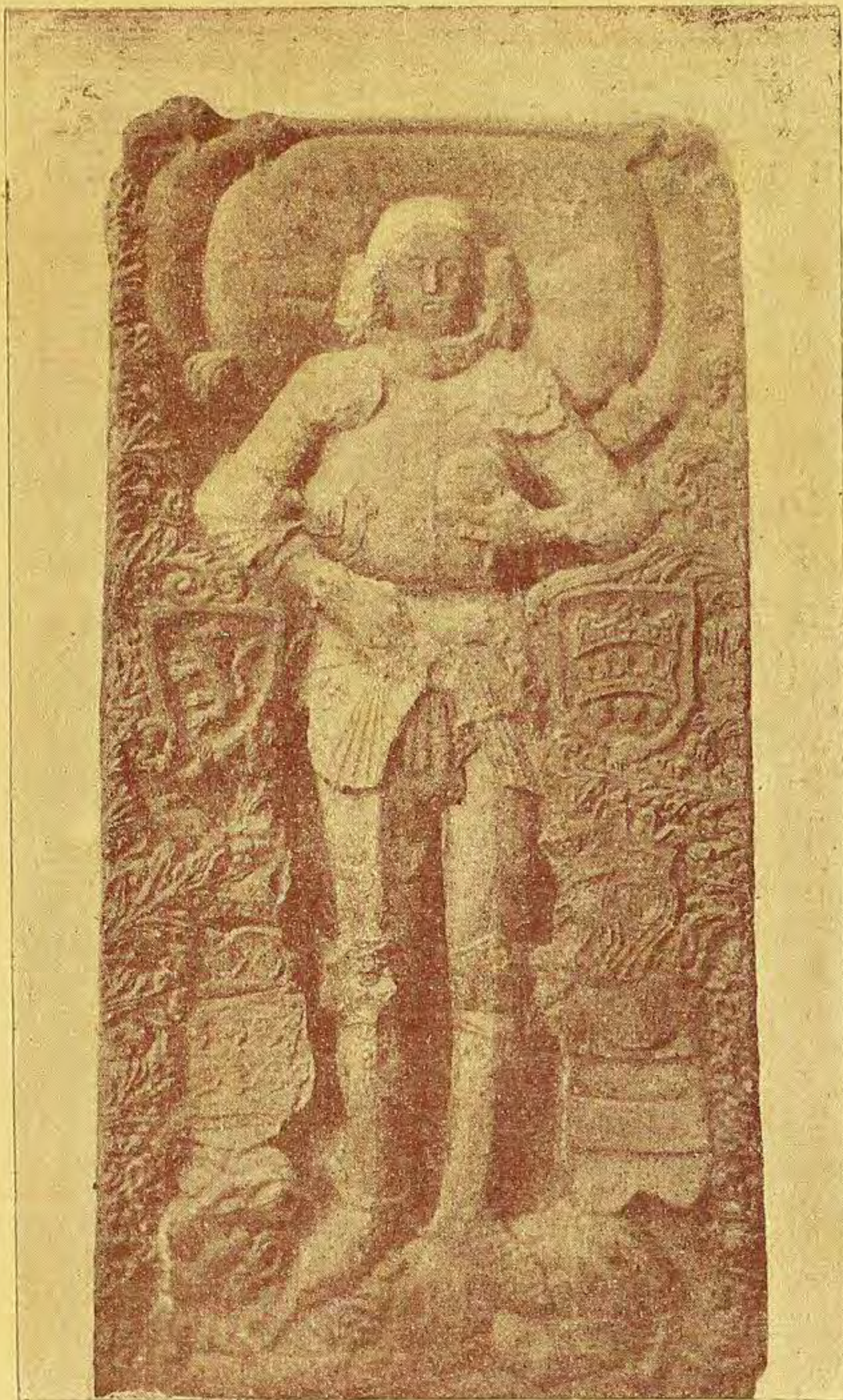
zanešeni
varoši i ok
vahu drugi
je u ono v
san na glas
znawali voj
jim gospoda
plaćali god
dukata. Do
ovaj veliki
posli smrti
mu sina Lo
terete i sniz
dukata, al
vojvoda nije

Ilok se
prosvite. Jo
minje se
škole.

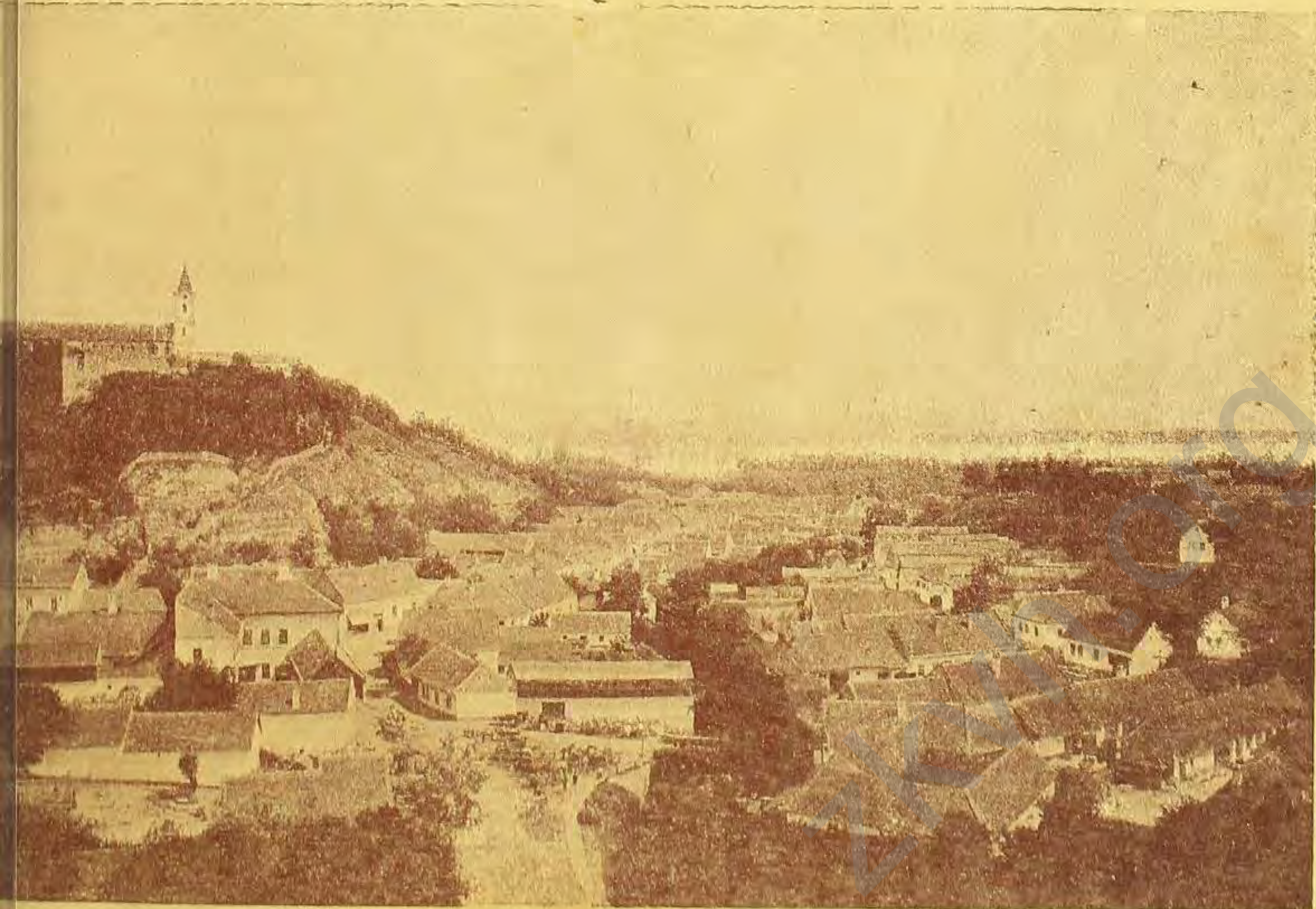
vi se lipoti
va krasnim
si kuće bile
n nasadama
u pak toliko
ptom tvrgje,
la llok nazi-
glimom, koji
io grad kra-
ceni su pri-
gradu svo-
pa su mu
po 6000
im je posli
e su lločani
line molili
a im olakša
u na 2000
tvrdokorni
ni čuti.
oi sa svoje
d 1460. spo-
telj iločke

NIKOLA IV.

Grad je imao
svoje zastupstvo,
koje se po starom
običaju sakupljalo
prama potrebi na glas
zvona. Da je u lloku
znatno cvala trгови-
na i obr. vidi se
osobito iz toga, što
je tamo stojao du-
brovački konzul.

Iza sina nikolina,
Lovre osvojiše Turci
llok te postadoše go-
spodari po cilom
Srimom. U lloku
je redovito stolovao
Sandzak. Tko je bio
željan turske pra-
vice morao je u
llok, jer je bila i
kaza t. j. kotarski
sud.

Nakon sto godina pokloni car Leopold Iločku tvrgju Odeschal-
kijcima te su i sada u njemu vlastelini. Lipu palaču imaju u
gornjem gradu.

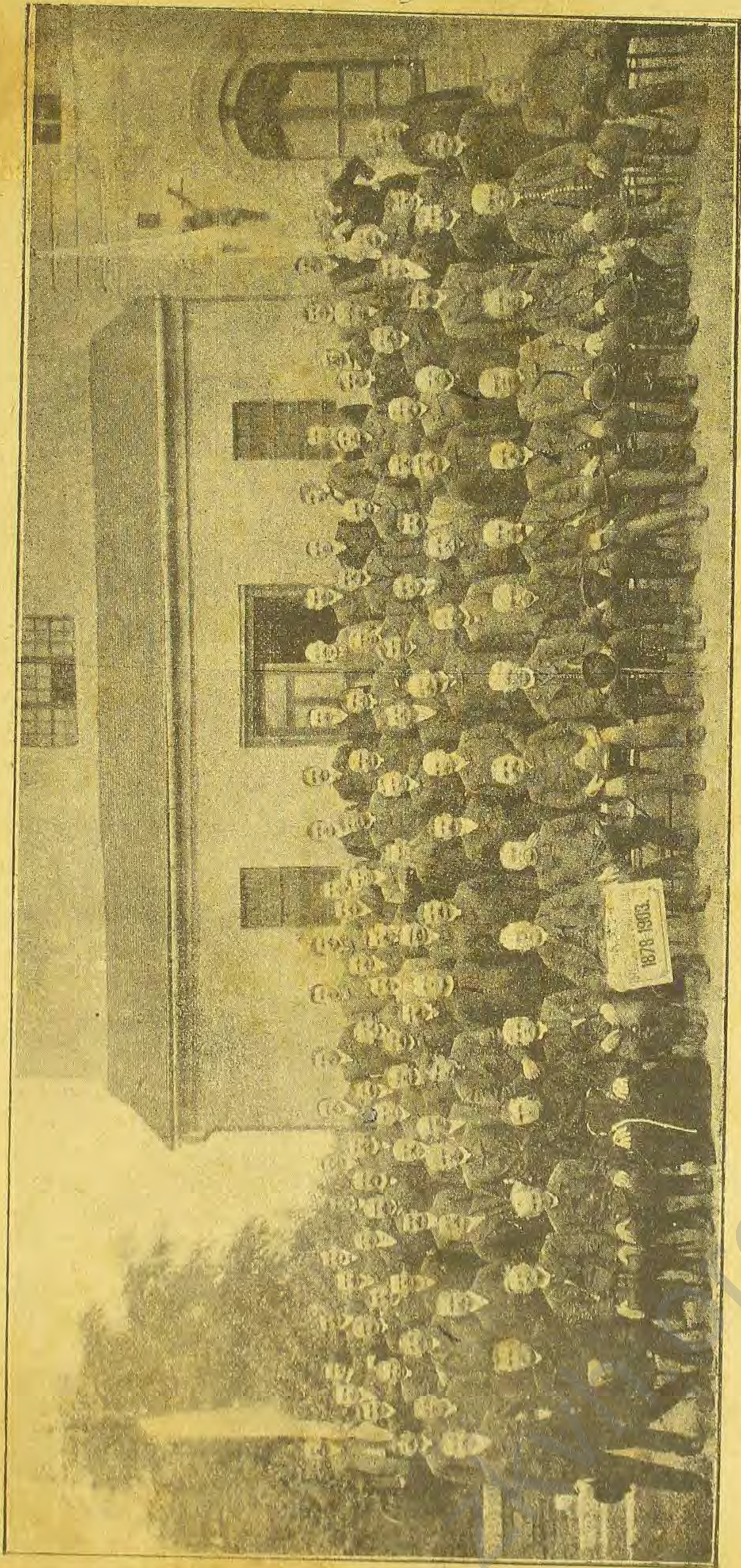
Današnje ruševine istom su tragovi stare tvrgje, koja je već
u XV. stoliću opstojala. Tko ju je sagradio, ne znamo. Opasana
bijaše dvostrukim zidom od kamena, opeka i mramora. Glavni je
ulaz bio na zapadu, prid njim duboka jama, a nad njom diživi
most. Kasnije je nestalo dvostrukog zida pa je grad utvrgjen sa
sedam nasipa, šest četverouglastih tornjeva i dvi tvrgjovice naprama
Savi. Konačno tvrgju opravi Leopold I. iza izгона Turaka (1688.),
pa ju takovu i danas, doduše oštećenu, vidimo.

Iza Leopolda u mirno vrime stanovaše u tvrgji 500 hajduka,
100 husara i priko 200 izvižbanih alemana. Kao spomen ocvale
lipe prošlosti i danas je još viditi franjevačku crkvu. Pravljen je
još u XIV. viku. Ovde je nadgrobna ploča Lovre, Nikolina sina,
a po svoj prilici i ploča samoga Nikole, jer je i on tu sahranjen.
To nam svidi putnik jedan veleći, da je u toj crkvi „kraljevska“
grobница, a poznato je, da je samo Nikola od iločkih gospodara
bio imenovan bosanskim kraljem.

Crkvi je dozigjan starodrevni samostan franjevaca. Tik do
crkve je komora, gdi su ležali bolesni od kuge i kraj nje ćelijica
sv. Ivana. Ovde je naime bio sahranjen sv. Ivan Kapistran. Posli
slavne pobide biogradske, gdi je slaba križarska kršćanska vojska
tako potula Turke, da su se oni cio vik sa strahom sićali bio-
gradskih bedema, virna pratilica sviju ratova, kuga se počela širiti
u kršćanskoj vojsci. Kuga nije poštedila ni velikoga kršćanskoga
borioca i pobidioca Ivana Kapistrana. Bolesnike povezoše uz Dunav.
Mnoge smistiše u samostanu iločkom; megju njima je bio i Ivan,
koji je bio takogjer član reda sv. Franje. Braća franjevci dadoše
mu ćelijicu odmah nuz crkvu. Tu positi Ivana Matija Korvin,
Ludovik kralj i mnogi drugi velmože. Svetac umre 1456. i bude
u crkvi najprije sahranjen, onda na zapovid iločkog gospodara
Nikole IV. bude izložen javnom štovanju u kapelici sv. Antuna.
Silni svit se zgrtao. Mnoga se čudesa dogagjala. Na posebnom mistu
je u crkvi sahranjen, a prid dolaskom Turaka izvagjen i odnešen.

To je evo što se u starim spomenicima Iloka nalazi, i što
sam mislio, da je vridno, da se na vidilo iznese.

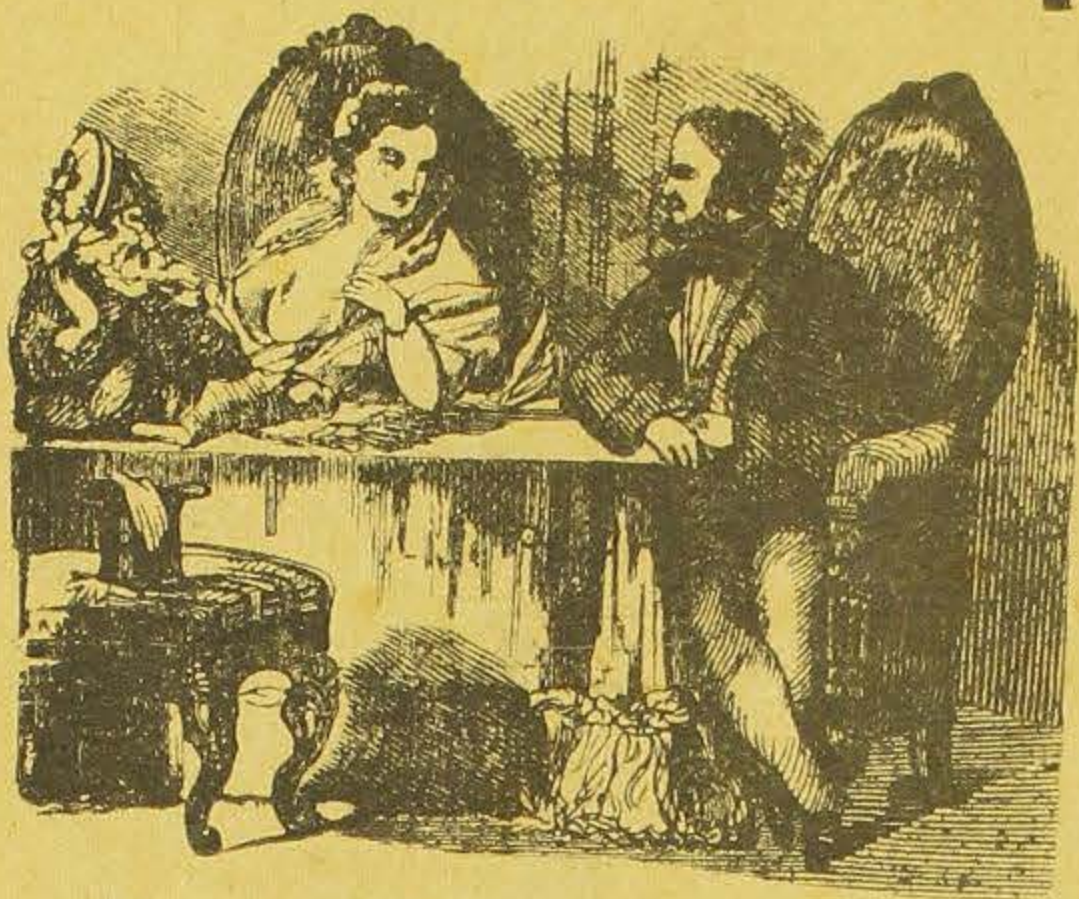

ČLANOVI PUČKE KASINE PRIGODOM NJEZINE DVADESETPET GODIŠNICE.

Zloba.

Žena: „Mirko, dok nisi bio ovde, dala sam izvaditi zub.“

Muž: „Taj zub je srićan, jer je umakao tvojemu jeziku.“

Domišljati ciganin.

Putovao ciganin ladjom od Zimuna do Siska, ali pošto nije imao dosta novaca, htio je da u Brodu iz ladje izadje.

Ladja je bila puna putnika, koji su se s ciganinom šalili i nadmudrivali. Medju ostalim reče cigo:

— Gospodo, ko od vas može da podili dvi ribe na tri čovika tako, da svaki dobije cilu ribu?

— E, to nije moguće! — progovori jedan putnik.

— I ja mislim, da nije, — rekne drugi.

Na to ciganin skine šešir, pa rekne:

— E, Gospodo, svaki, koji kaže, da to nije moguće, neka metne u moj šešir po 10 krajcara, pa će viditi, jeli to moguće, ili nije.

Svi su bili znatiželjni da vide, što će biti, pa dodje i sam kapetan ladje, da i on vidi. Ovaj baci 1 novčića, onaj baci 10 novčića i kad su već svi bacili, podigne se cigo, pa izvadi iz džepa 10 novčića i rekne:

— E, pa kad svi kažete, da to nije moguće, dajem evo i ja 10 novčića, jer moram priznati, da to zbilja nije moguće.

I tako nakupi lukavi ciganin novaca, da plati vožnju do Siska.

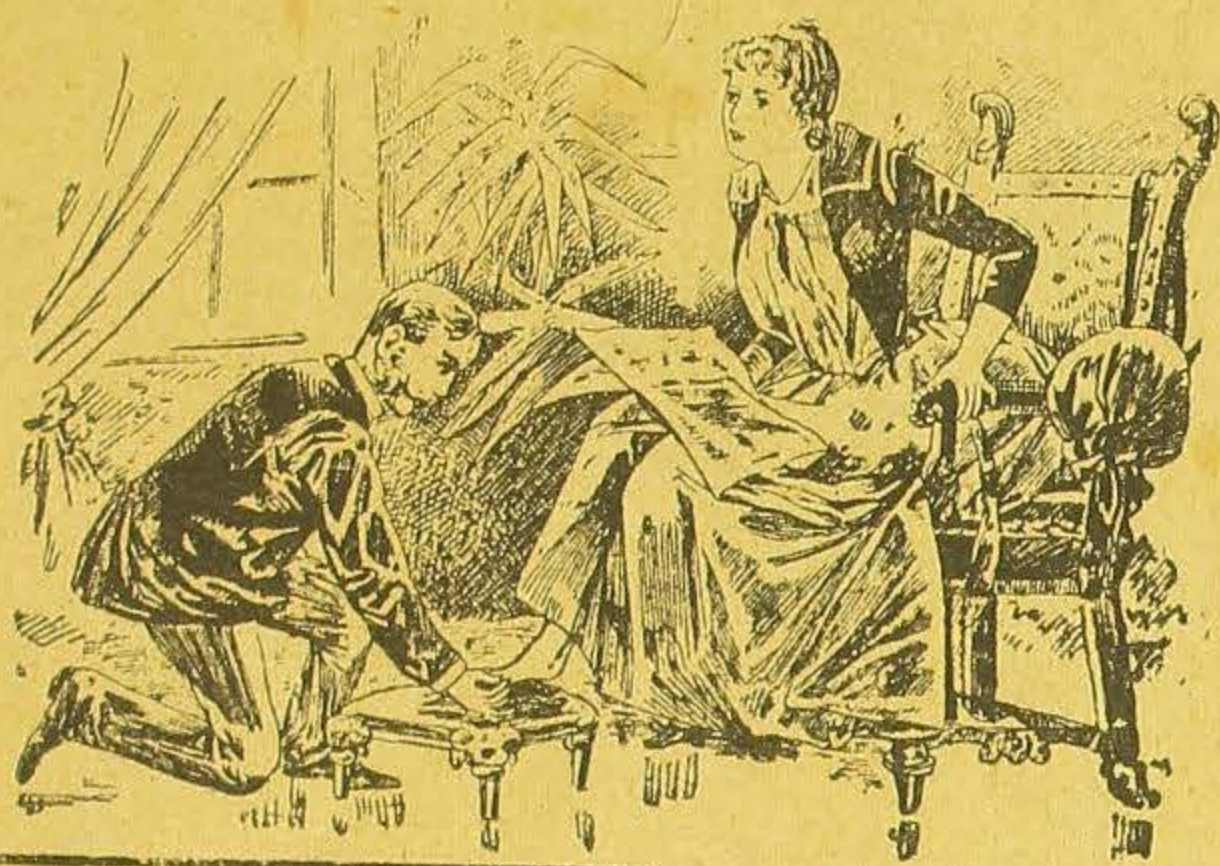

Pravdanje:

Panto: (u mihani): Čuješ, Mika, ako ne ućutiš šopit ću te ovom bocom po glavi.

Mika (mirno): A šta me je briga; ako se potare ja je ne ću platiti.

Mila žena.

— Ja vas ljubim milostiva gospojo, tako, da, ne mogu živiti bez vas.

— Ah dragi gospodine, recite to mojemu suprugu, pa će nam možda dati svoj blagosov.

Krava i fićfirić.

Fićfirić (s užasno velikim i u vis zavnutim brkovima): Molim vas za što me vaša krava tako čudnovato gleda?

Seljak: Po svoj prilici se čudi, što vaši rogovi nisu na pravom mistu.

Jednaki su.

Ona: „Svaki dan mi je jasnije, da sam uzela muža, koji je prava budala.“

On: Sićaš li se još, kako si prije vinčanja rekla: „Teško je naći dvoje ljudi, koji su tako jednaki, kao nas dvoje.“

Mudar seljak.

Neki ličnik dolazi s lova s puškom na ramenu i bude tako pozvan k bolesniku. Na to susrije seljaka, koji ga zapita:

Kud bogdate, gospodine doktore?

Moram brzo k bolesniku.

Pa s puškom? Sigurno mislite, da mu ne će biti dosta sama ličnička mudrost.

Čika Gavro se misli.

Žena može iz kuće u pregači odnet mnogo više, nego što muž može u kuću dovući na kolima.

— Gotovo svaka pobida srca je — poraz pameti.

— Kad kogod pokuca na tvoje dobro srce, pomisli, da li ne misli na tvoju slabu pamet.

Istina prolazi svitom gola, a laž obično u sjajnoj opravi.

Ličnik je agent za putovanje — na drugi svijet.

Istina je novac, koji niko rado ne minja.

Svaka žena samo jednu tajnu može čuvati: broj njezinih god.

Imade ljudi, koji su pametni samo za druge.

Kad se muškarac zasiti žena, onda se oženi.

Bolje je, da te grizu muhe i komarci, nego zla savist.

Ima ljudi, kojih razum samo toliko dosiže da pokrije svoju ludost.

Brak je najduhovitija uredba za glupe, a najgluplja za mudre muževe.

Filozofija pijanca.

„Duše mi, ne znam, bi li još jednu popio ili ne?

|| Želudac veli neka pijem; pamet veli opet: Ne pij!

Pamet je ali mudrija od že-

ludca — nu pametniji uvijek popušta:

Stoga ću u ime božje još jednu popit!“

Niko se ne smije čudit, ako čovik pije dan i noć, jer svaki zna, da smo stvoreni od praha, a prah žedju pravi.

Radje idi u krčmu, nego u pateku.

Voda je najbolja, rekao je Pindar. Tako isto vele i mnogi — krčmari.

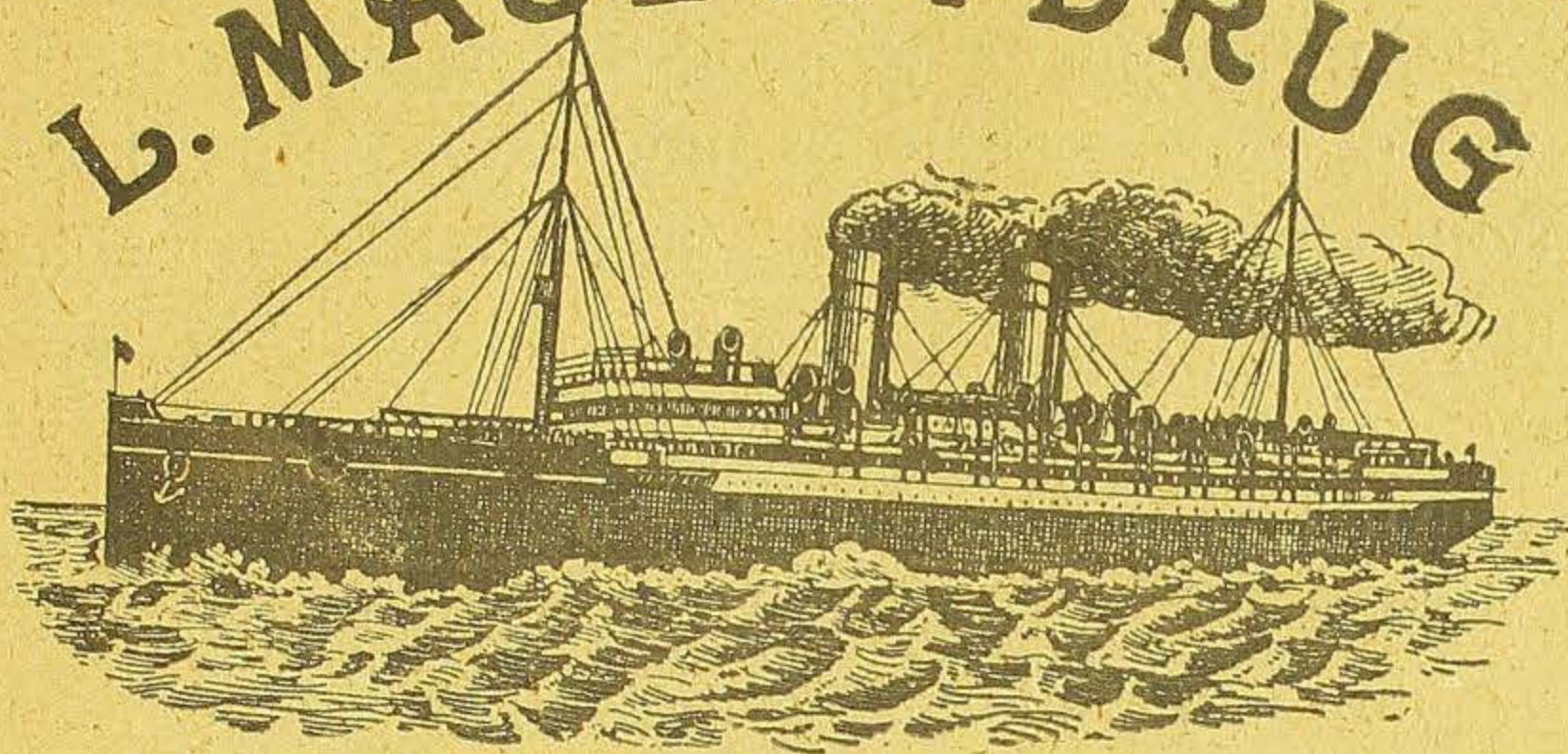
Najpametniji čovik nasvitu je bio Dojčin Petar varadinski ban.

Što god šire postaju ulice, tim više vrimena ide čovik kući

Krčmare ne obogaćuje vino, nego voda.

L. MAŠEK I DRUG

L. MAŠEK I DRUG

Starčevićev dom = ZAGREB. = Starčevićev dom
(kraj državnoga kolodvora.)

Preuzima otpremu robe i putnika na sve strane svijeta sa najbržim i najsigurnijim parobrodima I., II. i III. razreda, i to

SJEVERNU I JUŽNU AMERIKU, AZIJU, AFRIKU i AUSTRALIJU.

Za sjevernu Ameriku otprema je putnika iz Zagreba svaki ponedjeljak, a za

JUŽNU AMERIKU

svakog 4. i 14. u mjesec takodjer iz Zagreba.

Pismene upute besplatno i bezodvlačno daje poslovnica

L. MAŠEK I DRUG

Starčevićev dom = ZAGREB. = Starčevićev dom
(kraj državnoga kolodvora.)

Naše slike.

Iz Rusije.

Svaki zna kako teške dane zivi sad Rusija, najveća slavenska država. Rat sa Japancima je doduše dovršen, te je mir skopljen, ali tim žešće se je pojavila unutrašnja buna, koja je još lani počela krvlju krasit petrogradske ulice. Sada se je buna pojavila u cijeloj državi, a ponajžešće u južnim krajevima Rusije u Kavkaziji. Kada se je pak sa pomoćju vojništva ovo donikle ugasilo uzeše bundžije novu taktiku. Počmu strajkovat na sve strane, te su tako napravili ogromne štete državi. Uslid ovih neprilika izda car ukaz u kojem podiljuje parlamenat svojoj državi, te je Rusija sada već ustavno isto taka država kao i naša.

Slika na strani 37 pokaziva gdi carica šalje ranjenima u teškim ratu u pomoć likova i zavoja.

Slike na stranama 41 i 47 pokazivaju bojeve ruskih buntovnika sa časnicima, a na strani 57 vidimo donimitom umorenog nadvojvode Sergiusa suprugu, na licu mista ubojstva.

Članovi Pučke kasine prigodom njezine dvadesetpet-godišnjice, (na strani —). Sada nam je pošlo za rukom ovikovičiti sliku onih članova Pučke Kasine koji su se g. 1903. na dan sv. Stipana (augusta 20) slikali. Iste godine je svetkovala Kasina dvadesetpetá godinu svoga opstanka. Te godine je imala Kasina najsjajnije Veliko Prelo, te godine je ovikovičila snimanjem svoje članove, tu godinu je dovršila napokon sa svečanim „Te Deum“-om i sa svečanom skupštinom.

Sada pak u drugom četvrt — stoliću već godinu dana pribiva u vlastitom novogradjenim domu, te radi i nadalje za prosvitu i napridak naroda. Uzdamo se, da nije zato proživila 25 godina, da nestane, nego da se ojača i poveća. I ako svi znaci ne varaju: tako će bit. Mi pak, koji osićamo još nešto za narod, složimo se i podupirujmo je po svoj mogućnosti! Ta ne dajmo se rascipat sa kojekakim srančarenjem i ništetnim mržnjama, nego uzmimo jednu cilj, a to neka nam je: naš jadni bunjevački narod!

Složno, daklem naprid!

„Pomozi si, pa će ti i Bog pomoći.“

— Istiniti događaj iz života. —

Nestrpljivi muškarci. — Dobar savit.

„Ama, daj mi mira sotim tvojim...“ mrmljao je dida Ive, kada mu je brižna supruga krevetu došla, da mu propisan lik dade, pošto je obolio. — „Kažem, daj mi mira“ — i srdito je gurnuo kašiku na stranu, — „taj bućuriš ja više ne ću piti, pa bilo ma što. — Već i dosad sam barem jednu lopatu pirula i praškova progutao, mogao bi čitave lonce napunit sa raznim balzamima, esencijama i fluidima, koje sam popio pa mi opet baš ništa pomoglo nije. Umrem li ovako ili onako to je već sve-

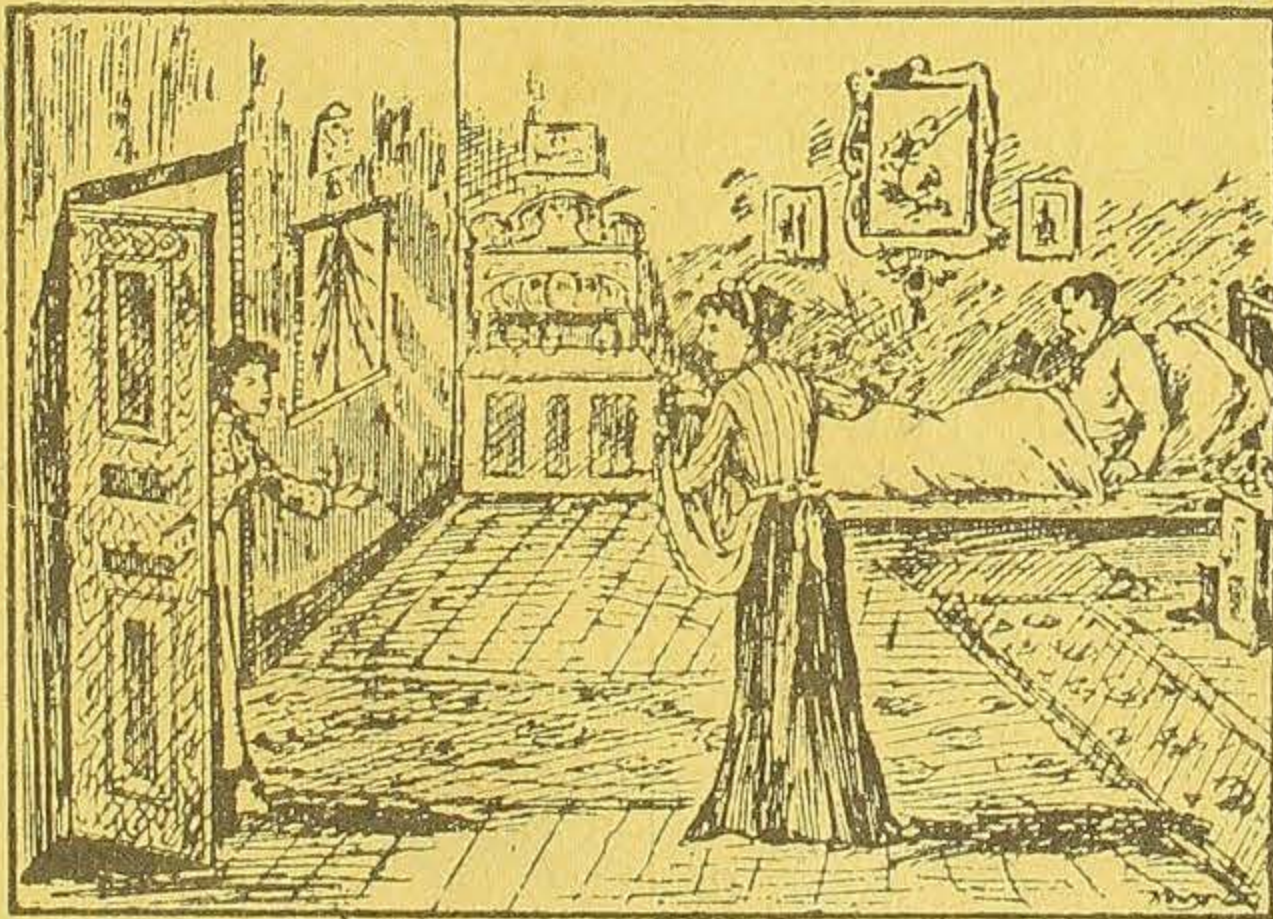
jedno! Ovoliko je rekao i mrmljajući se okrenuo na drugu stranu.

„Gledaj dušo“ tužila se žena dida Ivina svojoj drugarici Ani, — bivšoj gazdarici pokojnog plebanoša, koja je baš rad malko „talaćkanja“ došla i glavu lagao kroz vratla turia, — ... eto vidite kakvu glavobolju imam sa ovim čovikom.

„šta veliš koliko nam brige dadu ovi muškarci! Ni malko ustrpljivanja nemaju te baš ništa neće da piju. — Vidiš moj muž već više nego godinu dana leži mućeć se od nazebe i cipnje sav onemogućen, te ni prst ne može da miče, noge i ruke kao da su se odrvenile, glavobolja ga navik drži budna, cipanje, kočnja, zubobolja, krstobolja i truplobolja ga izminice muće, bole ga prsa, teško diše i kraj ovog još su mu i stomak pokvarili silni likovi, te u svakovrsnoj želudačnoj boli pati. Probavljati ne može, te zbog toga navik ima grčeva, kad mu je tako

zlo, da ga bacanje siluje, ili ga gadna podrigavanja i ogavljanje muće i zbog tog naravno i teka nema. „O, ja sirota šta da radim, ako mi starac umre,“ govorila je plaćuć tužna žena i brisala kao potok tećuće suze. No umirivala je Ana „nemojte se uzrujavat, dok god muškarci psovati znadu, dotle im se nevolja da izličit. Šta mislite, kad bi pokušali rabiti glasoviti Fellerov Elsa Fluid i Elsa pirule?“

— „Ama, kad neće da ih uzme, neće ni da zna za likove iz patike, a kamo li za fluide i pirule, da mu ih od-

nesem izbacio bi me zajedno s njima. — Još samo bi to trebalo, ta naručivao je on već fluida na više mesta, pa mu ni jedan pomogao nije, pa zato nema više povirenja ni u kakav fluid i s dana na dan postaje sitniji, kao oprano platno.“

„Ej, ej! draga komšince, ne treba odma očajati,“ hrabrila je Ana, sa tim pilulama i fluidima tako stoji stvar, da otkada su Elsa Fluid i Elsa pirule, koje se prave samo kod apotekara Eugen V. Feller dogotovljaju, tako glasovite postale i na mnogi izložba odlikovanje dobile, o to dobo se navik plode špekulanti i patvore ove dobre stvari, pa onda tako ime dadu patvorinama, da naliči pravim. Katkad ih i jeftinije prodaju i bome, ko ne zna da je to hrivotvoreno, a ne pravo, taj siroma to kupi i on psuje svetce. Pokušajte jednom istiniti Fellerov Elsa

(Poduženje na idućoj strani.)

Fluid, naručite 12 mali i 6 dvostruki bočica za 5 kruna i od Fellerovi Elsa pirula 6 škatulja za 4 krune, pišite samo odma upravo u tvornicu k likarniku Eugen V. Feller u Stubici 84 br. (Zagrebačka županija), i vidit ćete, da će ovo pomoć sirotom dida Ivi.

„Ta“ jecala je dalje žena deda Ive, „istina, da taj fluid nismo naručili tamo, a i da se nije zvao „Elsa“ nego nekako drukčije, al šta koristi kad se sad već zagadio pa neće da primi nikakav fluid, pa bio ma otkud.“

Urotve.

„Pa mora znati i vidit stari šta mu vi dajete? Laskajte mu malko, molite ga, da za vašu volju uzima još koji dan stare kapi i pirule, a vi mu dajte misto stari pravog Fellerovog Elsa Fluida i Elsa Pirula. I sama sam imala takve nevolje sa starim gospodinom — nek mu da Bog pokoj vični — ali ni on ne bi dostigao taki dugi život, da nisam po mojem činila. Oh, Bože, tako mi je prijatno kad smislim kolko puti sam ga oprostila od silnih nevolja sa Elsa Fluidom, osobito posli influencie, koju je zadobio kada je u Trst putovao. — Navik je bio zamuknut i sluzav siroma, te je tako kašljo, da Bog sačuva. Tužio se je na jako kucanje srca, nesvisticu i vrućicu ili ga spopala slaboća i tuga, u bespristanoj nervoznosti je postao slabokrvan i besnica ga mučila na toliko, da mnogo puti ni do ujutru nije sklopio oči. Samo toliko ću vam reći dušo, — ali ostavimo ne ću, da Vas nagovaram, ali ako pokušate, biti ćete mi zahvalni, jer nije bajka što sam vam kazala, nego prava istina, inače ko ne viruje neka pokuša pisat Felleru u Stubicu 84 br. (Zagrebačka županija) i neka naruči kod njega pravi Elsa Fluid. — »Bog s vama draga.« I Ana je odžurila, ko svaki, kad poso dobro svrši. — »Ako ne uskoristi neće ni škoditi« — mislila je žena did' Ivina, pa je odma — bez da bi mužu što rekla — drugi list pisala likarniku Eugen V. Feller, Stubica, 84. br. (Zagrebačka županija). i da je manje

stane odma je naručila 24 male ili 12 dvostruki bočica od pravog Fellerovog Elsa Fluida za 8 kruna 60 filiri, i 12 škatulja Elsa Pirula za 7 kruna 60 filira, te je i novac unaprid poslala, da poštarinu ne mora plaćat, nego da — zajedno sa napatkom k uporabi — sve franko dobije. — Ovako se i dogodilo.

Poslidice.

Posli dvi nedilje — baš je Nedilja bila — rano u jutro dida Iva se malko pridigao u krevetu, te se nije mogao sam sebi načuditi, tako se osićeo, kao da ni nije u svojoj koži, nije mogao razumit od čega je on tako duboko spavao. »Ženo« reče najedared, »neznam šta je samnom, tako se dobro osićeam, Bog zna kao da nebi osićeo upalu i pritisak u stomaku, a i u udama kao da mi je nestao bol. Donesi mi samo brzo doručak.« Žena nije virovala svojim ušima, trla je oči, da li ne sanja i brzo je ispunila želju starčevu, što ga je tako dobro palo, kao već davno. No tek sada se je počeo zaista čudit jer posli jila ni grčeva ni burbućanja nije osićeo i tako je bilo to i idućim danovima. Postepeno mu se je poboljšavalo stanje, te se je jako mislio, kakvo božje čudo ga je stiglo. Virni drug je još za rano držao, da mu otkrije svoju tajnu. Vrimenom je lice Ive i malko lipšu boju dobilo, te je sišao sa kreveta i pokušao malko šetati i to bez štaka. Za malo vrime, posli ovog je počeo i svoju »trublju« — to jest lulu — duhati, čemu se je žena — premda nije trpila dim — radovala, kao dite leptiru.

Otkriće urotve.

»Čestitam! Čestitam!« klicala je koji dan kašnje gospoja Ana, kada je stupila u dida Ivinu kuću. »Čula sam, da je stari komšija — hvala Bogu — već zdrav i sviž! Daklem ipak je pomoglo?«

»Šta? Šta? Šta je pomoglo?« zapita u čudu dida Ive, te sumnjivo pogleda na Anu, koja je ledjima bila okrenuta did' Ivinoj ženi, te nije primetila, da

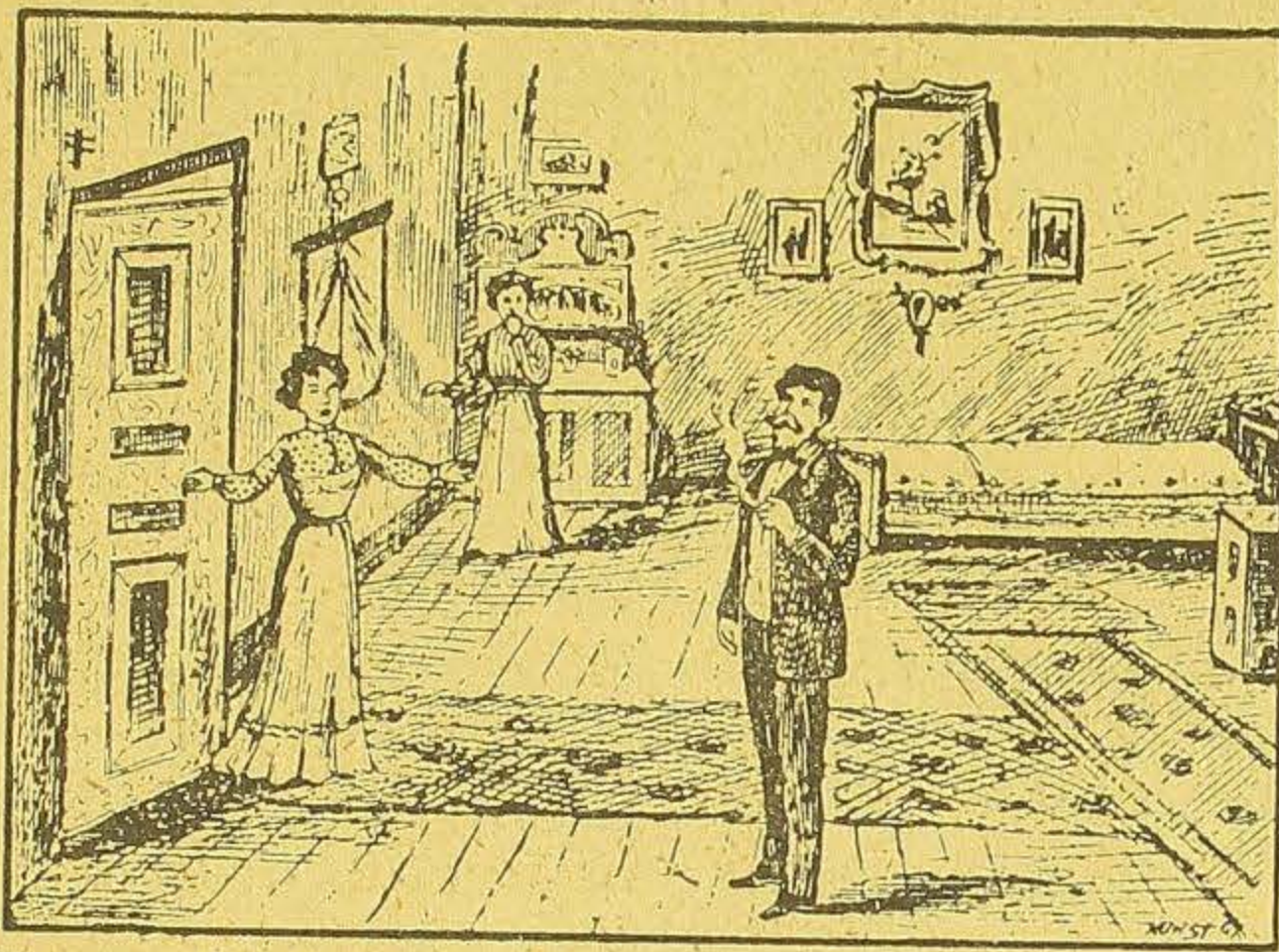
(Produženje na idućoj strani.)

joj ova maše, da prićuti tajnu. »Ta Elsa Fluid, Elsa Pirule reče Ana.« »Kakva Elsa« tepao je starac mrkim pogledom. »Pa šta bi moglo bit drugo« nastavi Ana, te na njegovo nukanje izpripovida što se dogodilo. Dida Ivino čelo se razvedrilo, te je veselo klicajuć zagrlio

svoju virnu ženu, zahvalno stiskao ruku komšinci i smišeći je govorio: „Ta vi ste krasna čeljad.“ A kada je postalo već sve veselo onda je komšinca Ana i svoju tajnu odala. Ona je zato ovolila Fellerov Elsa Fluid jer je jedared postala čirovita, imala je

na tilu guke i otvorene rane, a kraj toga su joj oči tako oslabile, da se je bojala slipoće, pa je Fellerov Elsa Fluid sa vodom pomišano rabila za izpiranje te je tako ozdravila, kao i dida Ive.

Kako? „šta-a“? Pitao je razroganjenim očima g. Ivan.

Oto doba dida Ive priporučuje svakom znancu Fellerov Elsa Fluid i svakog je opominjao, da pazi na potvarine, zašto su mu i zahvalni. I on sam je posli naručio 36 mali ili 18 dvostruki bočica za 12 krana 40 filira, a sad uvik 60 mali ili 30 dvostruki bočica naručiva

za 20 krana, a od Fellerovi Elsa pirula 12 škatulja za 7 krana 60 filira, ali uvik pazi da mu list točno na likarnika Gjeno V. Feller u Stubici 84 broj (Zagrebačka županija) bude adresiran, jer sam ovako dobije prave izvrsne tvorine. On zna ovo

sad najbolje, jer bome zabadava je kupovao patvorine. Sad navik govori, da je samo to dobro što je istinito!

Plemenite

loze za sadenje

(na rasprodaju ima 3 miliuna komada)

Domaće i amerikanske loze, žilate i bez žila sve najbolje kakvoće uz umirene cine razaišilje

Prva škula plemenite loze sa Kükülö I.

u Medješü županija Nagy Kükülö

Vlastnik Frido Gaspari diplomovani vinogradar i stručni pridavatelj vinogradarskog i vinarskog udruženja u Sedmogradju (Erdély) i upravitelj rumunjski vinograda vojvode A. Barbu S. vinogradarski komesar žup. Nagy Kükülö

NAJBOLJI KALAMI ZA LUGOŠ.

Na zahtiv uz svaku pošiljku dodaje se i napatak kako valja kalame obradživati.

Ilustrovan cinik šaljem franco i badava.

Nebrojeno zahvalnica. Od mlogi ovde samo iedno :

Nagyenyed, 1. trav. 1905.

P. n. g. CASPARI FRIGYES u Medjesu. Sa pri poslatih lozama ja i Dezsö Miklós vinarski nadzorik, koji je priuzimanje isposlovao, sasma smo bili zadovoljni, zašto primite naše priznanje.

ENDRE ÁCS, m. kr. domobranski satnik.

Kronika god. 1905.

Politički zastoј.

U teškom položaju se nalazi sada naša država. Kada je ministar-pridsidnik Tisza koncem g. 1904. raspuštao zemaljski sabor, tekom miseca sičnja o. g. su se obavili novi izbori te je većinu dobila magjarska opozicija.

Posli toga se je počela borba proti načela iste opozicije i kad Tisza nije mogao pobidit zahvali. Posli njega dodje na vladu barun Géza Fejérváry. On uzme u program sveopće izborno pravo, što sad najvećma napada opozicija, premda je prvobitno i ona imala isto u programu. Ovim hoće vlada sada pobidit opoziciju, koja je sa veoma vištom demagogijom uzbunila cilu državu, te je skoro cio madjarski puk prihvatio njihove utopističke ideje. No sada se pojavio njihov najveći neprijatelj: demokratski socijalizam, te se ne žaca ni krvavi izgreda, samo da onemogući širenje opozicionalnih nazora.

Tako stoji daklem sada država u nezakonitom stanju bez novca, a vojnike kojima je vrime isteklo kući ne pušta.

U opće ne zna se što možemo očekivat u buduće. Dali će se umirit uzbunjeni narodi ili ne? o tom ništa reći ne možemo.

Novčani zastoј.

Pored politički neureda, pritiskao je naše gospodarstvo koncem godine i novčani zastoј. Na engleskim i nimačkim tržištu se pojavila silna potriba novca, te su tamošnje banke počele dizati kamatnjak tako, da je kod nas ostao kamatnjak niži i zlato je počelo hrliti napolje. Da se ovo spriči, podigla je Austro-Ugarska banka i svoj kamatnjak sa 1⁰/₀.

Ovo je zlo dilovalo, na cilo novčano poslovanje, jer kod nas ni daleko nisu bili novčani poslovi tako razvijeni, da bi se moglo očekivat poskupljenje novca. Vanjski uzroci su doveli do toga, te je time naše gospodarstvo — koje je i inače veoma slabo — zadobilo težak udarac. Bankovi su prinudjeni podizat kamatnjak i novac samo najboljim klientima isplaćivat. Ričom: moraju ograničit svoj posao da na štetu ne radili budu. Ovim se naravno mnogi

odbiju svojih poduzetnih poslova, jer bi malo koristi bilo od toga plaćajući skupu kamatu na uloženi novac.

Osića se ovaj težak pritisak na sve strane, na svakoj struci gospodarstva, no ne klonimo zato duhom, nego radimo dalje marljivo i u ovom teškom položaju.

Strašan potres u Italiji

je bio u mjesecu rujnu pr. g. koji je više sela sasvim uništio, te mnogo života oduzeo a mnogih ranio. Tamošnja vlada se je postarala, da nesrićnici dobiju potpore.

Najveći prokop (tunel)

na svitu je otvoren prošle godine. To je t. z. Simplonski prokop, koji spaja Švicarsku sa Talijanskom. Dugačak je više kilometara te vode kroz njega dvije željezničke tračnice.

ŠTATISTIKA

(Po: Universal Taschen Atlas 1905.)

I.

Opći podatci o zemlji i ljudima:

Površina zemaljske kruglje ima kil. □---	509.950.000
Kopna ili suhe zemlje ima od tud — trećina —	28·2 ⁰ / ₀
Mora ima dvi — trećine —	71·8 ⁰ / ₀

Pojedini dijelovi imaju:

	□ kilom.	stajnika	na 1 □ kil. staj.
Evropa	9.772.459	397.869.500	= 41
Azija	44.179.400	863.324.500	= 20
Afrika	22.820.200	142.060.000	= 5
Amerika	38.570.234	147.268.000	= 4
Australia	8.951.800	6.483.000	= 0·7
i polarni dio	12.816.507	91.000	—
Ima ljudi na cijeloj zemlji	1.557.196.000		

II.

Najviša gora je:	vrhu morske visine:
U Evropi: Montblanc	4810
U Aziji: Mont Everest	8820
U siv. Ameriki: Mount Mc. Kinley	6240
U južn. Ameriki: Aconcagua	7035
U Afriki: Kilimandžaro	6000
U Australiji:	3763

III.

Mora:	najdublje misto:	sridnja dubljina:
Veliki Ocean: u metar.	9430	3870
Atlanski Ocean „	8500	3300
Indijski Ocean „	6300	3600
Ledeno more „	4840	3000

IV.

Ljudski narod obično se dili na slideće rase:

A) *Kaukaska rasa.*

U Evropi i oko Sridnjeg megjumorja.

I. Indo-germana 770 milijuna:

1. Germana (ukupno 212 milijuna) i to:

Nimaca	72 milijuna
Engleza i Skota	120 „
Drugih plemena	20 „

2. Slavena (ukupno 132 milijuna) i to:

Rusa	93·4 milijuna
Poljaka	17 „
Čeha, Moravana i Slovaka	8·2 „
Venda u Ruskoj priko	100 hiljada
Hrvata i Srba	8 milijuna
Slovenaca	1·3 „
Bugara	3 „
Sivernih Litvanaca	4 „

3. Grko-romana (165 mil.) i to:

Franceza	---	---	---	---	46	milijuna
Spanjolaca	---	---	---	---	50	"
Portugalaca	---	---	---	---	20	"
Talijanaca	---	---	---	---	33.5	"
Rumunja	---	---	---	---	10	"
Novih Grka	---	---	---	---	5	"
4. Razna plemena	---	---	---	---	36	"
5. Hinda	---	---	---	---	230	"

II. Semita (Čivuta, arapa) 30 milijuna.

III. Berbera 20 milijuna.

B) Mongolska rasa :

Finska ugarska plemena	---	---	---	---	15	milijuna
Kineska plemena	---	---	---	---	400	"
Pravi mongoli	---	---	---	---	38	"
Korejanci i Japanci	---	---	---	---	58	"
Tibetanci	---	---	---	---	7	"
<i>C) Malajska rasa oko</i>	---	---	---	---	25	"
<i>D) Amerikanskih Indijanaca</i>	---	---	---	---	10	"
<i>E) Rasa Crnaca</i>	---	---	---	---	60—80	"
<i>F) Neopridiljena plemena</i>	---	---	---	---	60—80	"

V. Razvitak vira po zemlji.

Cio narod čovičanski broji 1.557.196.000 duša :

Kršćana ima	---	---	---	---	550	milijuna	od svega
Od tih je katolika	---	---	---	---	270	"	17.4 ⁰ / ₀
Protestanata	---	---	---	---	170	"	10.9 ⁰ / ₀
Grčko-istočnih	---	---	---	---	110	"	7 ⁰ / ₀
Mohamedanaca	---	---	---	---	220	"	14 ⁰ / ₀
Čivuta	---	---	---	---	11	"	
Koji viruju u više bogova, pogani	---	---	---	---	770	"	

U samoj Evropi:

Katolika ima	---	---	195 milijuna, prema svemu	48 ⁰ / ₀
Grčko-istočnih ima	---	100	" " "	25 ⁰ / ₀
Protestanata	"	---	97 " " "	24 ⁰ / ₀
Mohamedanaca	"	---	8 " " "	2 ⁰ / ₀
Čivuta	"	---	9 " " "	2·2 ⁰ / ₀

A ono je drugo brez vire il pogani.

U našoj monarkiji:

Katolika	32.800.000	milijuna, prema svemu	76·1 ⁰ / ₀
Protestanata	4.287.000	" " "	9·1 ⁰ / ₀
Grčko-istočnih	4.160.000	" " "	8·8 ⁰ / ₀
Čivuta	2.210.000	" " "	4·7 ⁰ / ₀

VI. Velike kraljevine:

Rusija ima	22.673.585	□ kilomet., a	136.300.000	stajnika
Engleska „	29.679.827	" "	396.525.000	"
Francuska	11.404.909	" "	57.037.000	"
Kina	11.138.880	" "	370.000.000	"
Sjedinjene Drž.	9.413.309	" "	84.739.000	"
Austro-Ugarska	675.916	" "	47.143.000	"
Japan	417.412	" "	48.350.000	"
Monako	1·5	" "	15.000	"

VII. Najveće varoši.

London	ima	stajnika	6.800.000
New-York	"	"	3.720.000
Paris	"	"	3.670.000
Berlin	"	"	2.850.000
Chichago	"	"	1.880.000
Beč	"	"	1.880.000
Tokio	"	"	1.440.000
Petrograd	"	"	1.440.000
Budimpešta	na 20. mistu	sa	stajnika 720.000
Segedin	na 260 mistu	sa	stajnika 100.000

VIII. Gdi se kažo svit nasporio za poslidnjih 100 godina.

	Bilo je g. 1800.	g. 1850.	g. 1900.
U Rusiji	38.800.000	62.200.200	106.280.000
Sjedinjeve države	5.306.000	28.600.000	76.300.000
Njemačka	21.000.000	35.400.000	56.370.000
Austro-Ugarska	23.100.000	30.727.000	45.400.000
Engleska	16.200.000	27.369.000	41.609.000
Francuska	26.900.000	35.260.000	38.960.000
Pruska	12.000.000	21.320.000	34.480.000
Talijanska	18.100.000	23.617.000	32.480.000
Srbija	800.000	1.200.000	2.490.000

IX. Kažo su se narodi nasporili za poslidnjih 10 godina.

Francuska svega	66.000	duša	po sto	0·2
Spanjolska	71.000	„	„	0·4
Talijanska	232.000	„	„	0·8
Vel. Britanija	352.000	„	„	0·9
Austrija	226.000	„	„	1.—
Rusija	1.020.000	„	„	1.—
Ugarska	179.000	„	„	1.—
Nimačka	694.000	„	„	1·4
Srbija	33.000	„	„	1·5
Bugarska	70.000	„	„	1·5
Sjedinjene Drž.	1.317.000	„	„	2·1

X. Kroz sto (100) godina:

Po sporenju od 100 godina gata se, da će svit ovako se sporiti u Evropi:

G. 1905.	bilo je u Evropi duša	410	milijuna
G. 1910.	bit će u Evropi duša	420	„
G. 1930.	„ „ „ „	500	„
G. 1950.	„ „ „ „	550	„
G. 1970.	„ „ „ „	720	„
G. 1990.	„ „ „ „	860	„
G. 2000.	„ „ „ „	940	„

Naravno ovi brojevi se osnivaju na gatanju, po tom, kako se sporio svit za poslidnjih 100 godina.

XI. Koliko ih umiru:

U državi:	od 1000 za godinu	od 1000 dice prije što navrši godinu
Ugarska	30	244
Austrijska	27	254
Rusija	36	300
Engleska	20	145
Francuska	22	166
Nimačka	25	230
Talijanska	26	185
Poprično po cijeloj Evropi	27	245

BILJEŠKE.

ŠVEDSKE KAPLJICE su najizvrsnije kućno sredstvo kod svakovrsne bole želudca. Njihovo dlovanje potvrđuju silne zahvalnice i priznavajući listovi. Ko pati ma u kojoj boli želudca, neka pročita naš oglas o Švedskim kapljicama.

BOHN M. i DRUG tvornica opeka (cigljana) u Vel.-Kikindi. Ovo je poduzeće u svojoj struki najveće i najbolje, ne samo u Ugarskoj nego i u inozemstvu je na prvom mistu. Priporučujemo ovo poduzeće već i stoga što i najugledniji krugovi ovde nabavljaju svoje potriboće, kao n. pr. njegova visost nadvojvoda Josip, herceg Lichtenstein. Spahiluci grofa Nemes, Nádasdy, Szapáry, Károlyi, Forgách, ugarske državne i mloge druge željeznice, manji i veći posjednici, tvornice i druga poduzeća, upozorujemo kupce na oglas tvornice.

VRANJE KOSSUTH sin LAJČE KOSSUTH lanjske godine bio je jako bolestan, ležao je u krevetu dugo, patio je od reume, pokušao je svašta i ni muje pomoglo. Napokon pokuša „Indažestu“ i zaista ozdravi. Od tog doba je više puta svojeručnim pismom naručivo isti lik i zahvalo se likarniku Balazsovics Sándoru. Indažestu hvali svaki ko je kušo s njome.

SAD JE IZDAO NOV KATALOG muzikalni instrumenata Herman Trapp u Vildsteinu. Svakom kupcu stoji u interesu, da kod nabave ovaki stvari, nadje taki izvor, gdi sa podpunim pouzdanjem može nabaviti nužne stvari. Kod nabave muzikalni instrumenata, više vridi dobra kakvoća nego jeftinoća. Jeftine patvarine nisu ni za početnika, jer hrgjave i nečiste glasove daju, koji baš upravo mladog početnika najvećma sbunjivaju. Zato je najbolje obratit se na taku firmu, koja je u productiji razni instrumenata postigla lip glas. Gore spomenuta firma je tako solidna, da se svakomu može priporučiti. Katalog je vištački i dobro sastavljen. Ova firma je nagradjena na svitskoj izložbi muzikalni instrumenata u Parisu godine 1900. sa srebrnom kolajnom. Sa najvećom nagradom u ovoj struki.

500 KRUNA MOŽE ZASLUŽIT kao nagradu, ko otkrije jednog patvoritelja Fellerovog Elsa Fluida, sa dokazima, da se proti istom odma uspišno

može pokrenit kazneni postupak. Ima taki bezdušni ljudi koji se tudjim zno-
jom hoće da koristu, te tako sebi ugodan život i mnogo novaca pribave i
zato — pošto su nemoćni, da što god bolje stvore — patvaraju ono, što je
drugi pronašao i to hrdjavo patvaraju. Ovi patvaratelji sa vrlo podlim srid-
stvima rade. Ovako se je dogodilo, da su kod likarnika Gjene V. Feller
uhvatili jednog namištenika, kada je ovaj ukrao imenik dobrih kupaca istini-
tog Elsa Fluida, da ga pridade patvarateljima. — Svaki zna, da je pravi Fellerov Elsa-Fluid najbolje sridstvo proti svakog
bola, ta opće je poznato da ako koga muči ma kakav bol
Fellerov Elsa-Fluid ga sigurno i brzo uništi. — Daklem
držimo za dužnost, da barem poštovane čitatelje upozorimo,
da se u svom interesu čuvaju od svakovrsnih i sličnoimenih
patvorina kao n. pr. Luisa-Fluid, Goldelse-Fluid, Salvator-Fluid
i ostali Svitski fluidi ili kojekakve žeste bilja, te izjavljujemo,
da je istinitog Fellerovog Elsa-Fluida jedini i ovlašteni do-
gotovljač Gjeno V. Feller, Stubica 84. br. (Zagrebačka župa-
nija) nadalje, da kod kupovanja Fluida paze da na svakoj
boci i na svakoj tiskanici budu ove riči: „Elsa“ i „Feller“ i „Stubica.“ Da
ovaj dobrotvoran lik svaki lako može naručit, ta besprimerna odluka se do-
nela, da nikakve poštarine plaćat ne treba, ako 12 mali ili 6 dvostruki bočica
za 5 kruna, jer 48 mali ili 24 dvostruke bočice za 16 kruna naruči nepo-
sridno iz Stubice i list jasno i čitljivo adresiraju na: Gjeno V. Feller, Stubica
84. broj (Zagrebačka županija).

ZA NAŠU DICA su najbolje i najpraktičnije nagrade igračke Richterove
gradjevne kutije. Ove igračke su trajne, zanimive, koju dica vrlo rado imaju
i skojima se najradije sabavljaju. Ko je rad dici tako lipu miloštu kupiti neka
prigleda cinik od J. Ad Richtera i druga dvorski dobavljača u Beču (Wien)
Operugasse 16. — Samo ovake igračke kupujte dici.

DUGOG ŽIVOTA su, kao što se zna svi ljudi, koji se još za vrime brinu
za svoje zdravlje. Da zdravi budemo u prvom redu nam je nužno, da imamo
zdrav, jak želudac. Od velike važnosti su oni neugodni utisci koje pokvaren
želudac, netečnost, poremećenje probava, tvrda stolica, besanica, često po-
javljanje grčevitih bolova, glavobolja i slične bole na zdravlje čine. — Jedno
dobro i dilatno orudje vazda pri ruci držati je pažnje vridna opreznost. —
Ovakvo orudje su samo Bradyjeve želudčane kapi, kojih dilovanje je poznato
proti svakojakih bola želudca, ali i ima mnogo patvarina sa raznim imenima, koje
čovika mnogoputi privare. Zapamtimo dakle da se — prije pod imenom
Mariaceljske kapi — opće poznate prave Bradyjeve želudčane kapi, koje su
providjene sa slikom blažene divice Marije, kao zaštitnim znakom, samo kod
dogotovljača Bradá K. apotekara dobivaju u Beču, Fleischmarkt 1/85 broj,
otkud uz unaprid priposlanje novca ili pouzećem 6 bočica za 5 kruna i 3
dvostruke boce za 4 kruna 50 filira bez poštarine i inih troškova razasišlje.

POMADA ANE CSILLAG na cilom svitu poznato jedino sridstvo proti
izpadanju kose. koja i porast kose potpomaže te ojačava tlo kose. Bezbrojne
zahvalnice dokazuju, da pospišuju porast brade i brkova, te već posli kratke
uporabe daja kosi prirodnu svitloću i gustoću i sačuva od ranog osidjivanja.
Cina jedne bočice 1, 2, 3, 4 i 5 forinti u jedinoj tvornici Csillag Anna
Wien (Beč), Graben 15. broj.

PISMO STAROG MUDRACA. Pozivamo pozor p. čitatelja na dogadjaj pod ovim naslovom, koji se nalazi medju našim oglasima i koji je za svakog poučan. Preporučujemo svakom bolesniku, da rabi likove apotekara Ladislava Lőrinczy iz Békêscsabe.

PRVA ŠKULA PLEMENITE LOZE u Kükülő u Medgyesu (Erdély) koje je vlasnik Frido Gašpar ispitan i vinogradarski nadzornik županije Nagyküküllő i veleposidnik vinograda razošilje u amerikanac ucipljene najizvrsnije vinove i za groždje loze i to plemenite (čiste, neizmišane) vrsti sa jakim žilama, nadalje loze za lugoš po umirenim cinama. Ova škula plemenite loze, koja se strukovno rukovodi jedna je od najvećih u domovini u svakom pogledu zaslužuje potpuno pouzdanje p. n. čitatelja i zato Vas upozorujemo na njezin oglas u našem kalendaru. — Veliki cinik sa slikama poduzeće na zahtiv badava i franko razošilje.

RÁKÓCZYJEVE GORKE ŽELUDAČNE KAPI, rimski sirup za čišćenje krvi, plućnu travu i čaj za prsa, ova izvrsna i u svakoj porodici bezuvitno potrebna sredstva, koja u najviše bola pomažu, neka svaka točna obitelj naruči Uz unaprid poslatih 6 kruna 50 filiri bez troška razošilje jedino tvoritelj Atilla Requiny u Budimpešti, VII. Külsőkerepesi-ut 24. Opširnije vidi megju oglasima.

KAD JE SRIĆAN ČOVIK?! Na ovo pitanje je teško odgovoriti. Solon, glasoviti mudrac je reko Kresusu, u ono vrime najbogatijem čoviku, da nijedan čovik nemože reći prije smrti, da je srićan, ali zdrav to može biti svaki, osobito ako pazi na se i stare iskušane likove rabi, koje razne bolesti izliče i obustave, kao nazeba, ulozi. bolovi u krstima, kidanje, cipnja protiv ovi izvrstno i brzo diluje Kriegverov „Reparator,“ koji već posle nekoliko mazanja diluje, mala boca 1 kruna, 1 velika boca 2 krune. Najbolja polipšavajuća sredstva su: Krigner-ov Akacia krem 2 kr., puder 1 kr., akacia sapun 1 kruna vanredno lip miris imadu, u cijeloj državi su najvećma obljubljeni. Sve ovo šalje poštom likarna „Korona“ Budapešt, VIII. Kálvin-trg 8 br.

Blag. g. LŐRINCZI LASZLÓ likarnik kod zlatnog križa Békés Csaba. Sa radošću Vam javljam, da onaj lik, koji sam prošlog miseca kod Vas naručio (12 flašica likovite želudačne rakije kakukfü szesz) ženu mi posve izliči. Patila je sirota sa stomakom i utrobom, i ovaj lik ju podigo na noge. Primate moju toplu zahvalu, a Vaš pouzdani lik svakom mogu priporučiti. 2/VI. 1905. Ujkécskén, Tizsator 60 br. S osobitim poštovanjem Lovas Mihály.

OVA DVA IZVRSNA KUĆEVNA ORUDJA. Struja novih pronalazaka, ogromni napridak kemičkog i ličničkog obrta smeli su sva sredstva starijih i novih vrimena, koja su bez vridnosti bila ili im je vridnost dvojbeno. Ovu tešku kušnju zaista samo najizvrsnija sredstva su mogla izdržati, od kojih su prvom redu 2 najglasovitija sredstva, koja se priko 40 godina rabe u Austro-Ugarskoj, te su poznata u gradovima kao i u selima, na brdama kao i u dolinama. To su: želudačni balzam dr. Rozse i praška kućna mast, obadva se dobivaju u likarni B. Fragnera c. i kr. dvorskog liferanta u Pragu. Sva sa velikom bukom nudjena sredstva nisu mogla nadmašiti ova dva, zato su sačuvala svoj dobar glas te će i u buduće biti najomiljeniji u kućanstvu. Ko se zanima neka pročita oglas B. Fragnera praškog likarnika i neka ište od njega naputak za uporabu što će odma badava bez poštarine dobit. Ali ne samo ova dva izvrsna sredstva, nego sva oglašena u ovom kalendaru ili u ma ko-

jem tiskopisu, dozvoljene ličničke osebnosti, kućna sredstva, novi likovi, toilette orudja, likovita vina, kinezka vina i sva potribna i pomoćna sredstva k ličenju bolesnih odma, bez odvlačenja se mogu dobit putem pošte u likarni B Fragner c. i kr. dvorski liferant, Prag, Kleinseite 140. br. Cinici i razni uputci k uporabi na zahtiv badava i franko.

SVAKI DOBAR GAZDA neka zna, da krave više i boljeg mlika daju. Konji postaju vatreni i ostaju zdravi. Svinji će bit deblji, skuplji i većma se plate. Krilate živine se krasno razvijaju ako svim kućnim živinama Fellerovog Pravog Živinskog Hranivog Praška sa zaštitnom markom „Elsa“ pomišamo u hranu. Ovaj prašak daje živinama teka, diluje na stomak, zaustavi kašalj, grčeve, otekline žlizza i kugu. Osobito mu hvale dilatnost kod promine hrane. Cina je 4 zamotka sa naputkom za uporabu zajedno 5 kruna bez ikakvog drugog troška, 6 zamotaka 6 kruna, 12 zamotaka 10 kruna. Jedini tvoritelj mu je: Gjeno V. Feller likarnik Stubica 84 br. (Zagrebačka županija.)

DOBRO DOMAĆE SREDSTVO. Med domaćim likovima, koje se rabe za mazanje proti bolova od nazebe, reume, kočnje, cipnje itd. najbolji je „Liniment Capsici Composit“ sa Sidrom, pridodatak Pain Expelleru sa Sidrom. Cina je jeftina 80 fil., k. 1.40 i 2 krune flaša. Svaka flaša je u elegantnoj kutiji označena sa crvenim sidrom.

POBJEDA KÁLLAI LAJOSEVI GLASOVITI MOTORA! Kállai Lajos tvorničar motora u Budimpešti, VI. Gyár ulica 50. Njegovi benzinmotori i benzinlokomobil vršaćice, kako smo to već u prošloj godini spomenili, bili su na svim u god. 1902., 1903. i 1904. održanim izložbama sa prvim počastnim diplomama i srebrnim kolajnama nagrađeni. Mi dakle sa radošću izazivamo pozornost p. zemljoposjedništva, da se u domovini za sada nalazi u izvrsno uspješnoj porabi više stotina môtovršaćica iz Kállai Lajos-eve motortvornice. Svaki radi u svoju korist, ko se radi cinika ovih svugde najbolje uspjevajućih i u ciloj državi poznatih jedino postojećih najjednostavnijih i najizvrsnijih benzinmotor vršaćica i inih gospodarstvenih strojeva i radi upute obrati Kállai Lajos-evoj motor tvornici (Budimpešta, VI., Gyár ulica br. 50.)

OPOMENA. Mnogi pojedinci su se već ne jednom obraćali ná nas, s pitanjem, na koji novčani zavod se mogu s povirenjem obratiti radi zajma? Pitanje ovo u buduće sasvim će izlišno biti, jer evo najtoplije preporučujemo našim poštovanim čitaocima jedan taki novčani zavod, na koji se mogu bezuslovno s najvećim povirenjem obratiti, jer isti zavod neposredno sam nabavlja zajmove, dakle troškove oko nabavljanja zajma ne računa, već svaki koji zajam triba, te troškove uštedjuje. Zavod ovaj zove se: Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete u Budimpešti. Ovome društvu cilj i uslovi medju oglasima našega kalendara može se viditi.

NEKA SVAKO PROČITA! Zdravlje! Važno je znati! Zdravlje je najveće blago. Vrlo često vidjamo ljude o kojima držimo da su najsrećniji, zavidimo im srići, no ti ljudi kod kuće plaču i uzdišu, jer im fali najveće blago zemaljsko, a to je zdravlje. Koliko ljudi ima, koji najlakomislenije postupaju sa svojim zdravljem. A vrlo lako može svaki čovik da neguje svoje zdravlje sa jednim dobrim kućevnim sredstvom, koje ne samo leči, već podmladuje i jača. Svaki razuman čovik triba da drži jedno kućevno sredstvo, koje s vremena na vreme triba da upotrebljuje, šta više i onda kad je zdrav. Kao što

dobar gazda zemlju svoju neprestano popralja i neguje, tako isto može svaki čovik negovati svoje zdravlje sa oprobanim kućevnim likom. Jer uvik je bolje i pametnije sa malim novcem zdravlje svoje čuvati, nego posli, kad ga čovik izgubi povraćati ga sa velikim žrtvama i sa mnogim novcem. Tako kućevno sredstvo za čuvanje i održanje zdravlja je: Dr. Katone Avgustina „Biljni esencija Fluid,“ koji je od ministra unutarnjih poslova dozvoljen, da se upotrebljuje, jer osobito dobro liči reumu, sevanje, glavobolju, i sve bolesti stomaka, zubobolju i slične bolesti. Dr. Katone biljna esencija je dobroga i prijatnoga mirisa i sasvim je neškodljiva! Osobito se izvrsnom pokazala pri svima bolestima stomaka, kao: protiv grčeva, neuredne stolice, izgubljevog apetita, kao i protiv povraćanja. Dr. Kátone fluid triba 3 puta na dan upotripljavati sa kafenom kašikom, usljed čega dobija čovik dobar apetit, varenje mu se popravlja, jednom ričju cio krvotok čovičji unapridjuje. Protiv neurednosti stolice priporučujemo Biljni Šećer od Dr. Katone, koji za 2—3 dana sasvim popravlja najveće neurednosti stomaka. Ko dakle hoće svoje zdravlje da neguje, neka naruči kod proizvođača Dra Avgustina Katone likarnika, u Subotici, gorehvaljeni lik. Pozor! Od potvorača triba se čuvati i samo „pravu Biljnu Esenciju Fluid“ triba iskati sa K. A. zaštitnom markom. 12 boca staju samo 4 krune sa poštarinom. Pastille Dra Katone 80 filira staju. Svaki taki fluid na kojem ne stoji ime „Katona“ ne triba primati jer nije pravi. Glavno stovarište je: u Budimpešti kod Josifa Töröka likarnika, zatim Dr. Egger Leo i kod Avgustina Katone u Subotici u VIII. krugu Černović ulici broj 285.

NB. RADI SVAKE SIGURNOSTI naglasujemo, da je proizvod i rasprodaja oglašenog preparata sa dozvolom zemaljske oblasti u Pragu od 5. maja 1895. Z. 61266 i sa dozvolom c. i kr. ministarstva za mu tarnje stvari od 10. nov. 1895. Z. 17464 dovoljena; i ime „Liniment. Capsici Comp. sa sidrom (pridodatak za Pain Expeller sa sidrom) sa dozvolom c. i k. ministerie za unutarnje u Beču od 18. maja 1904. Z. 20905 dozvoljano kao zaštitna marka zvanično potvrđena. A oglas odgovara zakonitim i zvaničnim potvrđana.

Potpisani imam čast do znanja Vam staviti, da sam

PODUZEĆE ZA POKOPE

i stovarište mrtvačkih kovčega

(u Jóovljevoj kući, Deakova-ulica, br. 4.) da i najveću i najskromniju želju svakome i u svako doba potpuno možem ispuniti, znatno povećao.

Na stovarištu se stalno i u bogatom izboru nalaze mrtvački kovčezi od nikela, metalni i drveni, u svakoj veličini i kakvoći, osim toga mrtvački pokrovi odiće i t. d. i t. d.

Moleći vas, da me u slučaju potrebe potražiti blagoizvolite, uviravam Vas, da ću jeftinom i tačnom poslugom udovoljiti Vaše veoma cijenjene posite.

S odličnim štovanjem Ivan Mlinerića
naslidnik **Petar Gaal.**

Sačuvanje ZDRAVOG ŽELUDCA

se poglavito zavisi o uzdržanju pravilnog probava i a umištenju teške stolice. U ovu svrhu rabimo samo najzgodnije sridstvo: **želu- dačni balzam dr. Rozse**. Ovaj bal- zam se pravi od najboljih i sa likovitom snagom punih bilja i trava te daje tek, uredjuje probav i olakšava čišćenje, kraj toga uništi poznate poslidice prikomirnog, ne- dostatnog jila, ozebe i teškog čišćenja, kao n. pr. upalu želudca, nadutosti, podrigavanje, i priko- mirno tvorenje vode, običaj punoće i ublažuje grčevite bolove.

Iz likarne **B. FRAGNER-a** e. kr. dvorskog liferanta u Pragu.

Jedna velika boca 2 krune
„ mala „ 1 kruna

Uz unaprid poslat novac jedna mala boca 1 kruna 50 filiri, jedna velika 2 krune 80 filiri, 2 velike 4 krune 70 filiri, 4 velike 8 kruna, 14 veliki 22 krune, na svaku stanicu Austro-Ugarske bez poštarine se razašilje.

SVAKU RANU

triba sačuvat

od svakovrsne nečistoće,

jer se inače i najneznatnija ranica može razjedit u ozbiljnu i teško ličivu ranu. Tekom 40 godina pouzdanim zavojem se pokazala, omekšavajuća, otrovu uništavajuća **praška kućna mast**, kao izvlačući melem. Ova mast čisto drži ranu, sačuva je umanjuje upalu i bol, ohladjujući diluje i unapridjuje izličenje raznih rana.

Jedna kutija 70 filiri

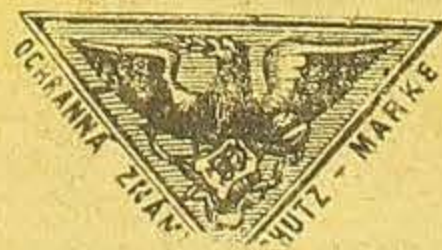
Mala „ 50 „

Uz unaprid poslat novac za 3 krune 16 filiri 4 kutije, a za 7 kruna 10 kutija se šilje ma svaku stanicu Austro-Ugarske bez po- štarine.

Sto i sto priznavajući listova na raspolaganje!

OPOMENA!

Svaki neka ište izvorne produkte iz likarne B. Fragner u Pragu i neka pazi da li ima na omotu balzama dr. Rozse ovde videći okrugli žastitn biljeg a na omotu praškog kućnog melema priključen trokutn žastitni biljeg!

Skladišta u Budimpešti: J. Török, L. és J. Egger likarne, nadalje svaka veća likarna u Magjarskoj.

Glavno skladište

likarna B. FRAGNER u Pragu III. 140.

„k crnom orlovu.“

Liferanje kretom pošte.

Ko hoće na posed svoj
ZAJAM DA UZME,

neka se obrati s' povrenjem na:

Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez,

Budapest, V. Géza-utca 2. sz. (saját házában),

koje je zavod od postanku svoga dao :

33.458

posedniku zajam

u iznosu

115.517.500

KRUNA.

Zavod ovaj podjednako daje zajmove na velike i male posede. No glavno mu je cilj, da srednje i male posednike podpomaže, stoga daje zajam, već

od 300 kruna počevsi,

Zato, ko plaća veliku kamatu na svoj dug, može se pomoću ovoga novčanoga zavoda osloboditi staroga zajma, jer, ovaj novčani zavod, daje zajmove na posede u polovini vrednosti, isplaćuje stare dugove dakle oprašta dužnike od veće kamate, a za troškove tako malo računa, da svaki mora zadovoljan biti. Jednom riječu, kog zajmova nužne sudske mire, zavod ovaj sam obavlja.

PARCELIRANJE :

Dužnik godišnje u dve rate odplaćuje svoj dug. U svakoj rati uračunata je i otplata og glavnine i kamata. Ko dakle redono otplaćuje rate, u toku nekoliko godina oprostiće se od duga sasvim, t. j., zavisi od toga, na koliko je godina isti zajam digao!

Na plaćeve, za zidanje ovaj novčani zavod daje predujmove u iznosu vrednosti $66 \frac{2}{3}$ bolje reći u iznosu 75 0/0. Šta više zavod ovaj prima da sprovede parceliranje ili šta više i merničke poslove, jednom riječu svakovrsnih poslova se prima, pričemu umerene cine računa. Izašilje svoga poverenika na lice mista, koji sve zahtive brzo i tačno sprovadja, na potpuno zadovoljstvo dotičnoga.

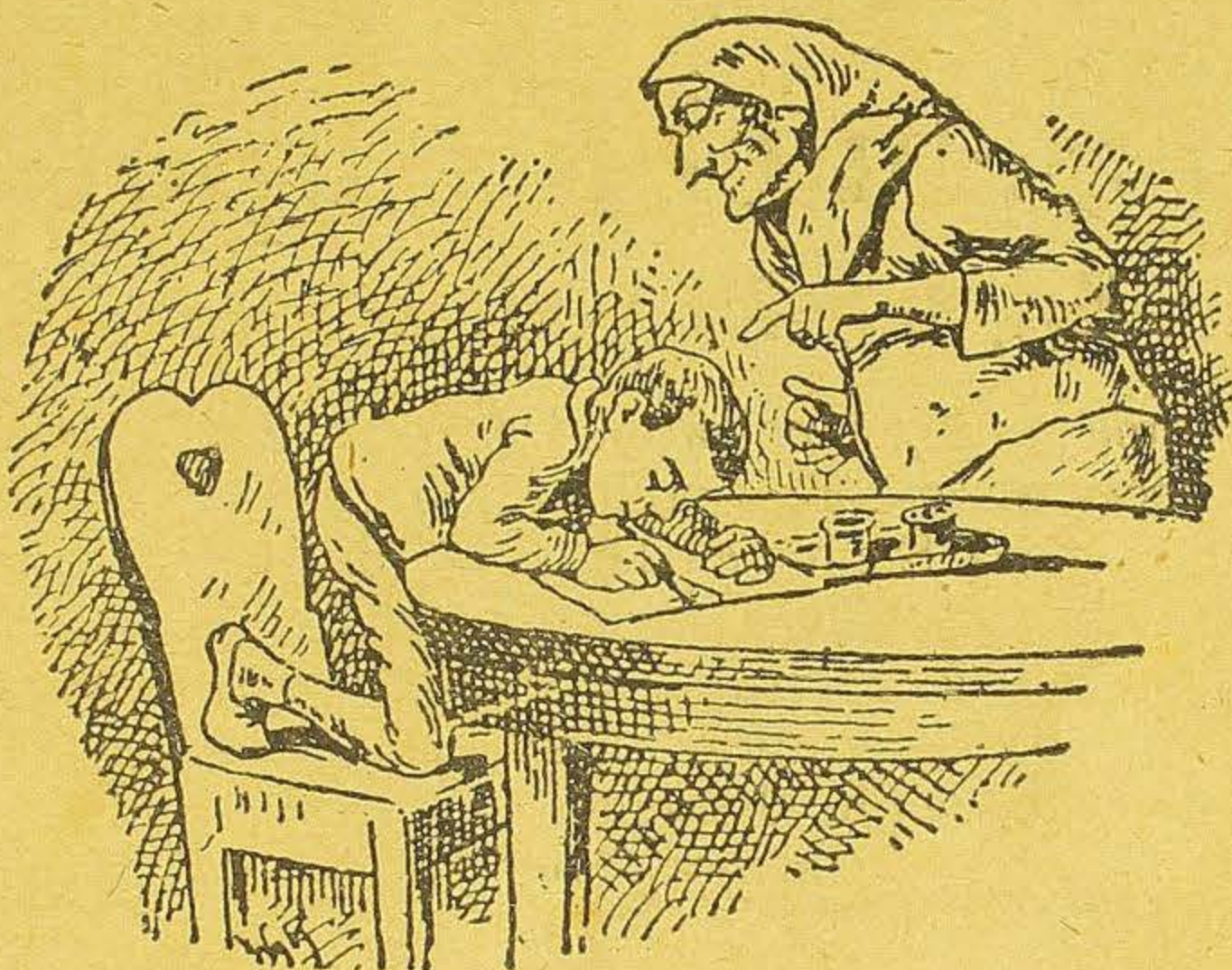
Zajam se daje na zahtivanje dužnika na 20, ili 30, ili 40, ili 50 godina. Dužnik pak može zajam u svako doba, bez ikakva troška ili izdatka vratiti kad god hoće!

Na zahtivanje pojedinaca sve obavestaje daje zavod brzo
I BEZPLATNO.

Baka kao spasiteljica života.

Istinita priповiест iz života. — Pripovieda J. Klein iz Zerny-a.

Mali Mirko: Draga bako! koliko bih boca bilinske žeste naručio?
Baka: Naruči 4 tuceta, diete moje, jer tri tuceta moram poslati tvojemu ocu u Ameriku; samo nemoj pogriješiti pravu adresu.

Moja draga djeco, unuci i prijatelji!

Najveće blago na zemlji jest zdravlje. Bez zdravlja nije život vriedan ni filira. Samo zdrav čovjek može raditi i sticati. Na žalost ne nalazi većinom bolesnik pravi lijek proti svojim bolim.

I ja sam bio pet godina neprekidno bolestan i uzalud sam kušao razne ljekarije. Napokon sam našao u jednom kalendaru **Josipa Schneidera bilinska žesta, samo u Resiczi** odavle se razasišlje po čitavom svijetu — dapače i po Americi. Tada pomislih, pokušat ću i to izvrstno sredstvo. Naručih tucet boca Schneiderove bilinske žeste za pokus. Pet šest godina nisam mogao ići, ni spavati, tako me mučila kostobolja i trganje u nogama. Šest dana rabio sam Schneiderovu bilinsku žestu i sedmi dan bio sam podpuno zdrav. Glas ovoga izvrstnoga čudotvornoga sredstva razširio se po čitavom selu i u čitavoj županiji. Zato sam ga ponovno naručivao. Moj susjed Sjepan, koji je imao vrućicu, groznicu i boli u rukama, nogama i ledjima, potekao je do mene. Dao sam mu bočicu bilinske žeste i za tri dana bio je zdrav.

I strlc Ivan došao je sa majura da traži bilinske žeste jer je njegova žena kašljala i imala je jako probadanje. I pomislite prijatelji moji, i odmah joj je bilo laglje.

Upravo na Jurjevo došla je babica iz susjednog sela k meni i pripoviedaše mi, da joj diete neprestano bljuje, da ima grčeve te neprestano plače; ona nezna već, kako bi si pomogla. Diete je već čitavu ljekarnu pokušalo, i stare su sve probale, ali uzalud, i sada je diete na umoru. Pogledam brzo naputak za uporabu, koji je priložen bilinskoj žesti, ne bi li se moglo pomoći dietetu proti tomu zlu. Deset kapljica Schnei-

derove bilinske žeste kapnut u mlieko i natirati trbuh dieteta, pa će pomoći bezuvjetno. Ja sam zato gospodji dao bocu **biljevne žeste** i kazao: Tješite se draga moja, što u ovom opisu stoji živa je istina, ali morate mi, ako liek pomogne za jednu bocu tri povratiti. Jedno pako zapamtite, ako želite **pravu biljevnu žestu**, pišite jasno:

Josip Schneider, apotekar, **RESICZA, br. 725 (Južna Ugarska)**

Ovaj je liek veoma jeftin; i poštarinu i pakovanje plati ljekarna. — Diete je bilo do na večer zdravo a gospodja mi je u svojoj radosti nakon osam dana doniela tucet boca **Schneiderove biljevne žeste**.

Za ovaj liek dočuo je skoro svaki u občini i svi su naručili **Schneiderovu biljevnu žestu**.

Na crkvenom proštenju govorili su svi o čudotvornom djelovanju **Schneiderove biljevne žeste**. Jednome je izliečila diete **od drhtanja**, drugoga je oslobodila od **trakavice**, pomaže proti:

proljevu, subodolji, svrbljenju kože, pošarici, tyrapu djetinjim glistam, ranam, grčevom, bolim želudca, slaboj probavi, bolim jetara, vrtoglavici, bledobolji, slabini, sušici vođenoj bolesti itd.

Nekoji su **bacali krv** pa su bili izliečeni. Jedan starac bio je skoro izgubio **očinji vid**, pa mu je opet povraćen.

Najljepša djevojka u selu nenadano je obolila, omršavila, mesečno pravilo bilo je neredovito, noge su joj oticale. Trodnevna uporaba **biljevne žeste** ozdravila ju je i nakon četiri mjeseca slavila pir.

17-godišnji sin seljaka Marka L. **mokrio** je u toj dobi u postelji. **Biljevna žesta** ga je izliečila.

Mogu vam reći dobri moji ljudi, to je **jedini liek**, koji lieči svaku bolest. Ako želite pravoga dobiti, onda napišite ovu adresu.

JOSIP SCHNEIDER, apotekar, **RESICZA, br. 725. (Južna Ugarska).**

Želim da svakomu naručitelju posluži kao i meni. Bog budi s vami.

Prava Schneiderova biljevna žesta (miomirisna biljevna žesta) samo je onda **prava**, ako je svaka boca providjena **biljevna žesta-zaštitnom markom**.

Jedan tucet (12 boca) ili 6 dvostrukih boca stoji sa poštom 5 K; 24 boce ili 12 dvostrukih boca K. 8.60; 36 boca K. 12.40; 48 boca 16 K. franko poš. pouzećem ili ako se novac pošalje unapried.

Tko po drugi put naruči, dobije po svakom tucetu jednu bocu badava.

Svevišnji Vas blagoslovio, gospodine ljekarniče! Od kako nabavismo biljevne žeste, čitava moja obitelj podpuno je zdrava.

Johann Stupon, Czerova.

Nikakovo tajno sredstvo

Milijuni ljudi

pate od trakavice i želudčanih boli
Na utjehu i pomoć trpećem čovječanstvu, koje pati
od trakavice ili želudčanih boli

TRAKAVICA

Ili ojadjelica sa glavom
podpuno se protjera sa
granat-kapseli u naj-
kraćem roku od 6 mi-
nuta bez svake boli. Za-
jamčeno. Jedino valjani
liek dobiva se u
Ljekarni Josipa Schneidera
u Resiczi, Glavna ulica br.
725 (Južna Ugarska)

Za bezholni i sigurni uspjeh ovoga izvrstnoga
lieka jamči se. Ne škodi, ako trakavice i nema.
Trebna naznačiti, koliko godina ima naručitelj.
Zakonom zaštićeno. Izvorna kutija sa točnim
naputkom stoji za tuzemstvo K 8.— uz poštansko
pouzeće ili ako se unapried pošalje gornji iznos.

Znakovi trakavice jesu:

Bliedoća lica, mutan pogled, modri kolobari oko
očiju, mršavilo, slinavost, biel jezik, slaba pro-
bava, slabi tek, kad i kad glad, mučnina, ili
dapače nesvjestica i omaglica, naročito na tašte,
dizanje, nekoga klupka do vrata, nagomilavanje
pljuvačke, oteklina tiela, želudčane kiseline,
žgaravica, često podrigavanje, kolika (madrin)
valovita gibanja, bodući, risajući bolovi i ubooci
u drob, jače udaranje srdeca, nepravilno kolanje
krvi naročito kod žena, nenadani nastup glavobolje,
naginjanje na sjetu, mržnja na zivot i
čeznja za smrću.

Jedino valjani liek dobiva se kod

JOS. SCHNEIDERA,
ljekarnika u Resiczi, Glavna ulica 725.
(Južna Ugarska).

Izliječeni su već milijuni ljudi.

Pijanstvo

lieči se ANTEBETENOM, koji je izvrst-
nim uspjehom u mnogobrojnih slučajevih. Ovo sredstvo može se dati svakomu
pijancu bez njegovog znanja u svakome
napitku jer neima
okusa. Jedna doza 4
K 40 fl. dvostručna
doza 8 K 80 f. nužne
su kod tvrdokornih
pijanaca. Mnogo ne-
sretnika, koji su bili
podvrgnuti ovoj
strašiti, povraćeni su
obitelji i društvu, u
kratko izliječeni su
milijuni i milijuni od
ove strašne bolesti.
Mnogobrojne zahval-
nice stoje na uvid.

Trebna se čuvati oponašanja, a neka se
ovaj izvrstni liek ne kupuje drugdje,
jer to su sve same patvorine, koje nemaju
učinka. Ovaj liek može se dobiti samo u
ljekarni:

Josipa Schneidera, Resicza,
Glavna ul. 725. (Južna Ugarska)

Ovaj liek ne dobije se u nijednoj drugoj
ljekarni. Odprema se tajno.

Proti slabini i svake vrsti iztjecanja

SCHNEIDEROVI Santal kapseli

lieče u 8 dana kod mužkaraca i žene,
nesmetajuć zanimanje dotičnika, svježe
i zastarjelo iztjecanje i vodopusta mu-
žku slabinu, bielotok
katarh mjechura, prsz-
nuće sjemena, bol u
križih, bol živaca,
bol u maternici itd.

Ovi Santal-kapseli
nenadkriljivi su što
se tiče učinka. Jedna
kutija stoji 5 K, za
zastarjelu tvrdokor-
nu bol nužna je ve-
lika kutija, koja stoji
8 k. poštom franko.
Trebna se čuvati opo-
našanja i patvorina.

Pri kupovanju obratite se na ljekarnika
Josipa Schneidera, Resicza,
Glavna ul. 725 (Južna Ugarska).

cro.

Molim, pokušajte

pravi
Frankov
pridodatak
za kavu!

Zaštitni biljeg

X 2243

Reklam

Oglasivanje

Stalno i višto oglašivanje svakoj tvornici, trgovini, obrtu i prometu mnogo pomože.

Kako, gdi i kada, da oglašivamo najbolju uputu daje

„Bureo za
Oglasivanje“

IULIJE LEOPOLDA

u Budapešti VII. kr. Jelisavetin vinac 41. (Erzsébet körut).

Svaki se može mirne duše obratiti na ovu tvrdku ko želi upute glede oglašivanja svoji stvari bilo u tu ili inozemnim listovima knjigama, brošurama, kalendarima itd.

Račune i savjete daje bezplatno.

Fr. Kaiser, Bregenz, Voralberg.

ko ovu bolu
ne liči

KAŠALJ!!

sam sebe
kazni

Kaiserov prsni Caramel, je poznat kao najbolje sredstvo proti kašlja, promuklosti, katara u grlu i dušnicima

4006 oviravljeni zahvalnica svidioče, da je ovo sredstvo tako, kako se hvali. Nema sličnog sredstva, koje bi toliko uspjeha pokazalo tako ugodno i slatno bilo. Čuvajmo se od patvorina. Samo je onda pravi ako je providjen zaštitnom „drei tannen.“ Mali paket 20 filira, veći 40 fil. Dobiva se u svakoj likarni i drogeji gdi nema obratimo se na **Fr. Kaiser**, Bregenz Voralberg gdi će se priporučiti najbliže skladište.

Molimo poštavane čitatelje, da se kod na-
ručivanja pojedini ovde oglašeni stvari,
o o uvijek pozivlju na našu Danicu. o o

== Osnovana: 1892 ==

STIPANA KLADEK

GRADJEVNOG PODUZETNIKA

PRVA SUBOTIČKA TVORNICA ZA CRIP I CIGLJU.

Stalno stovarište raznih gradjevni materia, kao: cripa za krovove,
ciglje za zidanje i kaldrme, mramorni i ciment platna, cirlje za
o o postavljenje tavana, za zidanje bunara, ciglje sa šest ćoša. o o

Nadalje stalno stovarište rumnskog i portlandskog cementa, kreča, ka'ranisanog
papira, platina, kojima se spričava ovlaženje zidova pletera za tavani u. n. naj-
novijih vrsti cripanih pećih — Naručbe sa strane obavljaju se tačno i jeftino.

Prima svekovrstne gradjevne radnje, uz jamčevlnu (kauciu)
o o o o obavlja gradnje i na sašima kao i na strani. o o o o

Proračune dajem bezplatno.

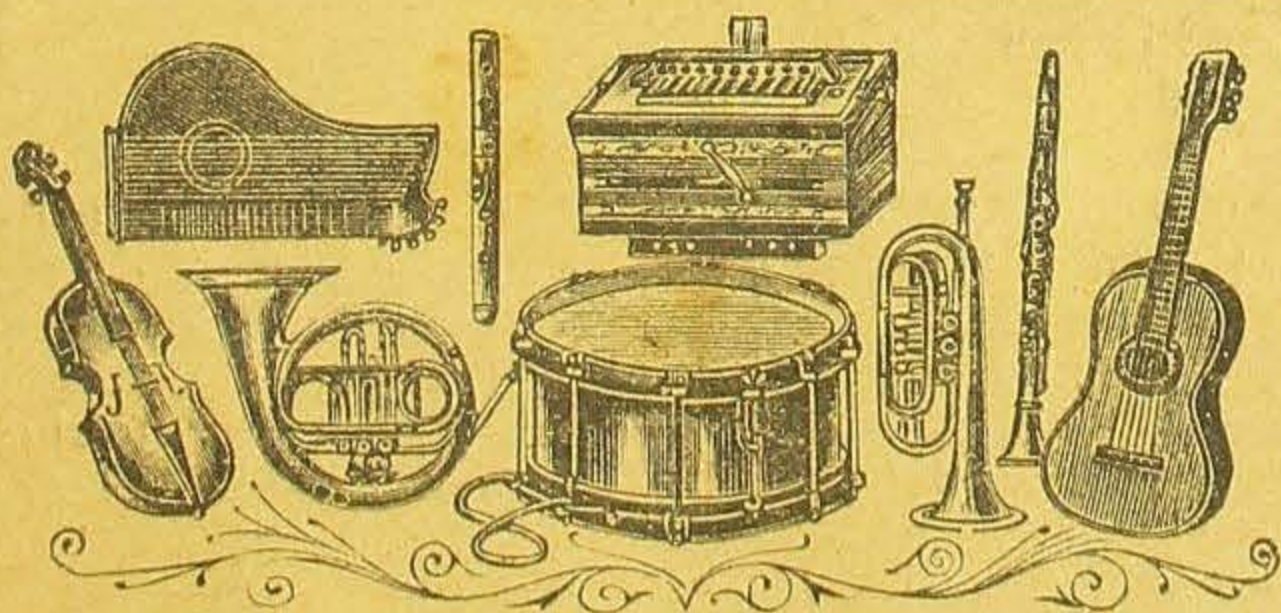
Brzojavna Adre sa :
Cserépgyár Szabadka.

Stipan Kladek

gradjevni poduzetnik i
tvorničar crpa i ciglje

Brzojavna Adressa :
Cserépgyár Szabadka.

== Broj telefona 62—88. ==

Nekupujte gusle il druge instru-
mente za sviranje, prije nego pro-
gledate katalog muzikalni instru-
menata koji šalje badava

Hermann Trapp

Vildstein-a pokraj franzensbad-a.

U ovoj pokrajini više nega 100.000 radenika se bavi sa proizva-
djanjem razni instrumenata, zato je ovo najbolji i najjeftiniji izvor
za nabaviti glasbilah **podpuna garantia!**

Svima je poznato da su kućni i pučki likovi po cilom svijetu razgllašeni A. Thierry-a u Pregradi — Thierry-ov balzam i Thierryova Centfolijska mast — u njihovoj kriposti su nedostiživi i zato od mnogo godina svima i pojedincu su od prike potrebe. Već svaki se drži ovog istrajnoga sredstva i odbacuje kojekakve bezkorisne patvorine, i svaki se osvidio, da nije zlo prošlo, jer niko ovde ne izdaje uzalud svoj novac. Thierryevi likovi su zaista svetskog prometa, i ne ima po cijom svijetu većeg grada, gdi nebi bilo narudžbe od Thierryjevih likova jer ih i po inozemlju na više cine od kojekakvih patvorina.

Opomena! Od naručivanja i kupovanja svih, čim jeftinijih, tim manje vridnih patvorina odgovaram živo svakoga. Pravi je samo moj balzam samo moj zelenom trgovačkom i zaštitnom markom „Thierry s' Balsam.“

Jedino pravi Thierryjev balzam.

Po zdravstvenoj oblasti ispitan i odobren.

Oprema bocah stoji pod zaštitom uzoraka u trgovačkom zakonu.

Jedino i izključivo pravi i razašilje po oblasti koncesionirana i trgovačko sudbeno protokolirana tvornica balzama

likarnica **A. THIERRY-A**

u PREGRADI kod ROGATAČKE SLATINE.

Jedino pravi balzam iz likarne „k angjelu čuvaru“ A. Thierry-a u Pregradi kod Rogatačke Slatine.

Ovaj balzam služi za izvansku i unutarnju porabu. On je: 1. nedostiživi dilujući spasonosni lik kod svih bolesti pluća i prsiju, ublažuje katar i umiruje izbacivanje, odklanja bolni kašalj i liči takodjer zastarile takove boli. 2. Diluje uspješno kod vratne upale, hrapavosti, promuklosti i svih vratnih bolesti itd. 3. Progoni temeljito svaku groznicu. 4. Liči začudno sve holesti jetara, želuca i criva, osobito želudčane grčeve, koliku i trganje u utrobi. 5. Oduzimlje boli i liči zlatnu žilu hemorrhoida. 6. Diluje blago izlučujući i čisteći krv, čisti bubrege, oduzimlje hypokondriju i melankoliju, jači tek i probavu. 7. Služi izvrstno kod zubobolje, šupljih zuba, ustne gnjil oće, te svih ustnih i zubnih bolesti i odstranjuje podrigavanje i neugodan vonj iz ustiju i želuca. Dobro je sredstvo proti glistam, trakavici i epilepsiji ili padavici. 9. Služi izvanjski kao divno ličivo sredstvo za sve rane, mlade i stare brazgotine, vrbanae, ospice, pištanjak, bradavice, opržine, mrzla, uda, svrab, gubu i čirove, izpucane i hrapave ruke itd. itd. i oduzimlje glavobolju, šum u ušima, trganje, pribladu, bol u ušima itd. o čem se daje opširno izvišće, kako se to upotrebljuje. 10. Taj balzam je u obće domaće sredstvo, koj se upotrebljuje za nutarnie i vanjske bolesti sa nesumnjivim uspjehom, koje je čisto jeftino i sasvim neškodljivo, te ne smije manjkati u nijednoj obitelji, osobito kod influence, kolere i druge pošasti kano prva pomoć. Jedan jedini pokušaj više će poučiti i uvjeriti nego ovaj oglas. Valjan i nepatvoren je ovaj balzam samo onda, kada je svaka bočica providjena gornjom zelenom naznačnicom, te zamotana u naputak, kako se rabi stvar, na kojih se nalaze posve jednake zaštitne marke s istim tekstom kao gore. Paziti valja dakle uvijek na gore naznačeni zeleni zaštitni znak. Patvarače i oponašatelje moga jedino pravoga balzama kao i preprodavače nekorisnog, patvorenog, obćinstvo zavaravajućeg balzama sa drugom markom proganjam i kaznim sudbeno na temelju zakona o zaštitnih markah. Gde nema skladišta za moj balzam, neka se naruči izravno i adresira ovako: Likarna „Angjela Čuvara“ A. Thierry-a u Pregradi kod Rogatačke Slatine (Rohitsch Sauerbrunn). Patvorina se najbolje čuvati, ako se naruči izravno iz moje tvornice. Razašilje se sa no u patentiranih originalnih složeni kartonih po 12 malih ili 6 dvostrukih bočica Franko na svaku poštansku stanicu. U Austro-Ugarskoj stoji 12 malih ili 6 dvostrukih bočica 4 krune 60 filira. Manje od 12 malih ili 6 dvostrukih bočica ne razasilje se. Razašilje se pouzećem ili doznakom novca unaprid.

Adolf Thierry u Pregradi kod Rogatačke Slatine.

des A. THIERRY II
PREGRADA

prave centifolijske masti prije zvane čudnovate masti.

Sa ovom masti bila je posvemu izličena već 14 godina stara gotovo već neizličenom izjavljena gnjilost kosti, opet na novo jedna teška već 22 godine stara rakomična bolest.

Prava centifolijska mast, sa najvećim uspihom upotribljavano sredstvo kod najtežih i zastarilih boli trpećega čovičanstva. To sredstvo je nedostiživo u ličenju rana, kao i u ublaženju bolih, a sastoji u glavnom u sgušćenju divnih prirodnih likovitih sila, koje su sadržane u crvenoj ruži »rosa centifolia,« sbog svoje likovitosti najslavnije i dobro poznate.

Prava centifolijska mast upotribljuje se kod prsobolje, raznovrstnih zastarilih ranah, otvorenih nogu ili kosti, solnoga toka, natečenih nogu, dapače i kod raka u kostih, kod rana, koje su nastale od udarca, uboda, zareza, sgnječenja, rana od puške; za odstranjenje svih stranih tilesa, kao: stakla, drva, piska, sačma, trna; kod svih čira i izrastina, karbunkela, dapače i kod raka: kod crvotočine ili čira pod noktom, mihura ili rana nastalih kod hodanja, opsina razne vrsti, smtznuta uda, ako su se bolestnici naležali oteklinah vrata, krvnih prištića, zujenja u uhu i ranah kod dice itd.

Centifolijska mast čim je starija tim bolje diluje! Preporuča se, da obitelji imadu uvik u zalihi ovo jedino prezervativno sredstvo.

Izpod dvi doze ne odpravlja se; odpošiljanje slidi samo ako se novac pošalje unaprid ili uz pouzeće iznosa. Stoji sa poštarinom, tovarnim listom i zamatanjem 2 lončića 3 krune 60 filira.

Mnogobrojne svidočbe na zahtiv na razpolaganje.

Opominjem da se ne kupuju bezkoristne patvorine i molim, da se tačno pazi na to, da je na svakom lončiću utisnuta gornja zaštitna marka i tvrdka likarna »k angjelu čuvaru« A. Thierry-a u Pregradi. Svaki lončić mora biti umotan u ovakav posve jednak naputak sa tom zaštitnom markom. Krivotvoritelje i oponašatelje moje jedino prave centifolijske masti progonit ću na temelju zakona o zaštitnih markah; isto tako preprodavače tih patvorina.

Jedina naručba je likarna „k angjelu čuvaru“ A. Thierry-a u Pregradi kod Rogatačke Slatine.

Skladište skoro u svih ljekarnah. Gdi neima skladišta, neka se naruči izravno i neka se adresira: Ljekarna »k angjelu čuvaru« A. Thierry-a u Pregradi kod Rogatačke Slatine.

Jedini pravi Thierry-ov balzam i centifolijska mast. Ova dva neprispodobiva kućevna sredstva, što ne smiju manjkati u nijednoj obitelji, kao i drugi specijaliteti likarne »k angjelu čuvaru« A. Thierry-a u Pregradi stekli su po svudan lip glas te se mogu priporučiti.

Balsam i Centifolijska mast apotekara A. Thierry-e. Ovo obadvoje, koje su glede svoje likovitosri nedostiživa sredstva, nikada nisu izvrgnuta pokvarenju, nego naprotiv, čim više su starija, tim su djelatnija i veće vridnosti i poklem ništ ne trpe niti od mraza, niti od žege, mogu se ma u koje dobo godine razasiljati. Skoro uvijek diluju uspješno i pomagajući. *Potim samo po sebi se razumi da nikada ne trebamo sgnuti zo kojekakvim patvorinama,* koja su pored toga bez ikakve vridnosti niti pomažu, nego su varalačkim i protuzakonitim načinom mnogoput nafaljeni i silom su naim rasprodani, premda smo za nji novac bezkoristno izbacili. Zato nam treba za svaki slučaj imati ova dva istinita, prava, nuzto jeftina, ni najmanje škodljiva, celom svitu poznata sredstva, koja treba da se u svakoj obitelji za slučajnu nezgodu

u pričuvi naći mogu. Tamo, gdi jih sa svim znakovima istinitosti dobiti ne-
možemo, jednostavno adressiramo naručbu: kod *Apotheke Angjelu Čuvaru*
Adolfa Thierry-e u Pregradi kod Rogatačke Slatine, Austrija.

Potpuno osvidočjenje, da apotekara Thierry-ev Balsam i Centifolijska mast
jest kod svakojih nutarnjih bola influenze, katara, grčeva i svake vrsti upala,
nastajuće slabosti, loše probave, rana, amputacija i tilesni man kavosti itd.
nedostiživo dilujuće sredstvo. Kod naručbe balsama, ili na zahtiv i obaško
može se naručiti knjižica, koju besplatno dobijemo, te koja sa u njoj nala-
zećim se mnogobrojnim zahvalnim listovima služi kao najjeftiniji zavjetnik.

Before

1 Prava englezka kožu-čuvajuća mast

ne sadržaje nikakvih škodljivih ili zabranjenih
stvari, diluje brzo i pouzdano proti svim bolestim
kože, čuva od svakoga štetnog i ne pouzdanog upliva,
nevremena i sunčanih traka. Odstranjuje čudnim
načinom svaku nečistoću s lica i s kože, kao pige,

2.

After.

plučne pige, sujedce itd. brazgotine, krhkost kože, crvene i hrapave ruke,
umekša i učini ih nježnim ako se često upotrebljuje, podaje licu mlagjanu
svježost i nježnost, tilesnoj koži u obće ruž čast izgled. Svaku večer prije
počinka tare se lice i oni dilovi tila, koje hoćemo da pomladimo i nježno uz-
držimo, zamotaj ih, stavi na ruke rukavice i pusti neka se preko noći izvrši
dilovanje. Iza jutra operi to svježom hladnom vodom i dobrim neutralnim
sapunom (najbolje sa boraksovim sapunom). Svaki lončić mora imati na
zaklopcu utisnutu tvrdku: Ljekarna „k angjelu čuvaru“ A. Thierry-a u Pre-
gradi. Jedan lončić prave englezke čudotvorne masti i jedan boraksov sapun
stoji 4 krune franko. Po izvornom englezkom receptu pripravljeno u likarni
„k angjelu čuvaru“ A. Thierry-a u Pregradi kod Rogatačke Slatine.

Hematinske pastile priugotovljene po izvornom receptu od Liebi-
gova mesnatog ekstrakta u savezu sa 4 kemičke
sastojine jesu najpouzdanije sredstvo proti blidobolji pomanjkanju krvi te bo-
lestih, koje od ovoga dvojega proiztiču. One pospišuju stvaranje krvi i hranive
su. Pri svakom znaku, gdi počimlje pomanjkanje krvi i blidoća, koja se lako
opaža umornošću i slabljenjem mišica, naglim kucanjem srca, pa pri teškom
disanju, slaboj probavi, grčevih u želudcu, nesvistici, stalnoj glavobolji itd.
kod onih osoba, koje mnogo od tih bolesti trpe, neka se ne propusti za
vremena na put stati toj bolesti te neka se naruči povirljivo hematinske
pastile, koje su jedino pravo sredstvo proti pomanjkanju krvi i blidobolji.
Hematinske pastile prave se friške za svaku naručbu u likarni „k angjelu ču-
varu“ A. Thierry-a u Pregradi kod Rogatačke Slatine. Jedna škatulja stoji 4
krune. Svaka škatulja mora biti providjena vlastoručnim podpisom priugotavljača

Zagorski prsni sirup. Sredstvo veoma ugodno za uzimanje kao
za odrasle, tako i za dječicu svake dobe proti
kašlju, hripavcu, za prsni i plućni katar, slinavicu, bolestne izbacine, prsnu
bol, diluje pomirljivo i utišava boli pri svih, pa i starijih prsni i plućnih
bolestih. Čitava bočica 3 krune 30 filira franko. Svaka bočica mora biti pro-
vidjena kovnim poklopcem, te utisnutom tvrdkom. Priugotavlja se i dobiva
u likarni „k angjelu čuvaru“ A. Thierry-a u Pregradi kod Rogatačke Slatine.

Prave englezke cascara-sagrada pilule za čišćenje krvi.

1 valjak sa 6 škatulja 4 krune franko. Manje se ne mož poslati od 1 valjka.
Osobito se preporuča za pospišenje stolice, a da ne djeluje nipošto štetno. Svaka

škatulja ima biti providjena vlastoručnim podpisom proizvođačitelja A. Thierry-a. Gde ne postoji skladište mojih proizvoda, neka se naruče izravno pod adresom: likarna „k angjelu čuvaru“ A. Thierry-a u Pregradi kod Rogatačke Slatine.

Digestiv. Pravi englezki prašak za jelo i probavu likarnika A. Thierry-a u Pregradi kod Rogatačke Slatine (Rohitsch Sauerbrunn), jest jedan do sada nenadkriljeni i nedostiživi kućni melem, on jači želudac, otvara tek (apetit), podpomaže probavu, hrani i jači tilo, odstranjuje sve poteškoće probave. Osobito se priporučuje iza mnogog ili teškog mastnog jela kao i mnogog pića. Diluje na čišćenje krvi, a odstranjuje svaku bolest već u početku i razvitku. Od toga praška uzimlje se samo po jedna ili dve male žličice četvrt sata iza svakog jila sa čašom vode ili bolje sa dobrim stolnim vinom, a iza toga neka se pije još pol čaše vode ili vina. Jedna kutija stoji 3 krune. Svaka kutija nosi u znak, da je prašak pravi, vlastoručni podpis proizvođačitelja — „Thierry Adolf.“ Gdi nema skladišta toga izvrstnoga praška za probavu, valja se neposredno obratiti na A. Thierry-a, likarnika „k angjelu čuvaru“ u Pregradi kod Rogatačke Slatine (Rohitsch Sauerbrunn).

Hemeroidni prašak. Sigurna pomoć, ozdravljuje i odstranjuje (zlatnu žilu, čvorove) samo za izvanjsku uporabu bez spričavanja zvanja. Poblize opisuje uputa o uporabi. Svaka škatulja mora biti providjena mojim podpisom. Jedna škatulja stoji franko bez troškova 8 kruna. Pravi i dobavlja se iz likarne

„k angjelu čuvaru“ A. B. Thierry-a u Pregradi kod Rogatačke Slatine
(Rohitsch Sauerbrunn.)

Pozor gazde!

Patentirana krupara, osobita praktično za male gazde! Cio stroj je težak 9 kilograma, a naradi za sat oko 30—40 litara dobre, fine prikrupe. Lahko radi

može ju tirati i jedno dite od desetak godina. Stroj je vrlo jednostavan, sa jednim zavorom se može udesiti, da krupi žito, kukuruz, ječam, da krupi sitnu il krupnju prikrupu.

Ovaj stroj bi trebali imati svi koji se sa ekonomijom bave.

Ko ovaj stroj imade zaštedi mnogo, jer ne treba nositi hranu, a uz to mu još i ušur ostaje!

Ako hoćemo, zdravo finu sitnu prikrupu, onda prvo prikrupimo svećeg, pa onda pritegnimo stroj te možemo krupiti sitno kao brašno.

==== C n° 20 kruna. ====

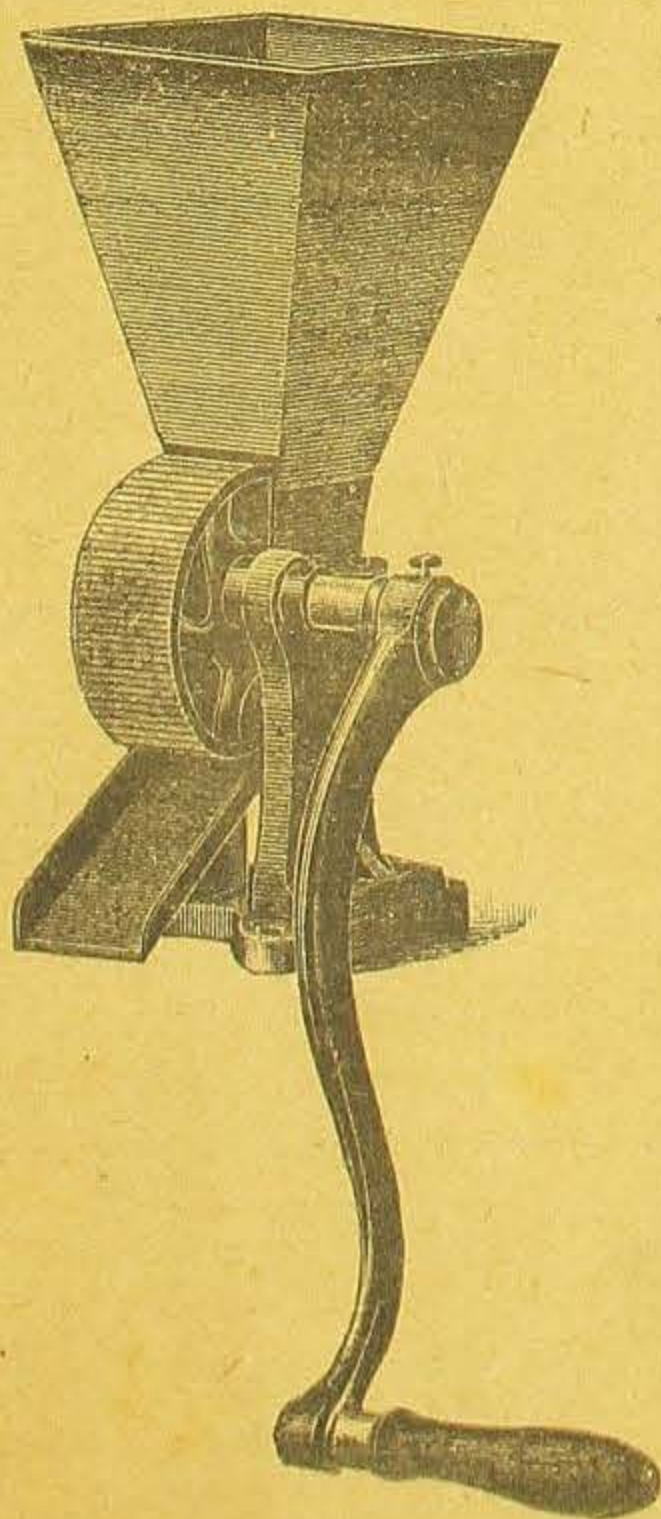
Nadalje imam gotovi strojeva za čišćenje hrane i strojeva za sićenje piće kao sičke, plugove, tiskove za vino i strojeve za bušenje bunara

s osobitim poštovanjem

Betnár Nándor

vlastnik tvornice strojeva i željezni stvari

K A P O S V Á R.

Prporučujemo našem bunjevačkom i šokačkom narodu
veliki katoličko-kršćanski molitvenik s pismama: ==

SLAVA BOŽJA

== u molitvama i pismama. ==

S dopuštenjem crkvene oblasti nadbiskupije kalačke.

Sastavio
izdao:

LAJČO BUDANOVIĆ

kapelan u Novom Sadu.

Ova knjiga potpuno odgovara potrebama našega naroda i odavno je čekana.

Cina je: u platno crveno obrizana ..... kruna 3.20
u šagrin koži sa zlatorizom ..... " 5.60
u crnoj telećijoj koži sa zlatorizom ..... " 7.20
u crnoj telećijoj koži zlatorizom mekano postavljeno " 8.40

„SLAVA BOŽJA“ ima 710 strana i može se dobiti il kod pisca u Novom Sadu (Ujvidék), ili kod Grge Čović u Subotici (kr. II. br. 197.)

Kod istih se može dobiti i

◀ mali molitvenik o pričv. sakramentu. ▶

SVETOTAJSTVO.

Napisao i Izdao:

Lajčo Budanović

kapelan u Novom Sadu.

SVETOTAJSTVO ima 142 strane sa 10 slika i cina mu u platno uvezenom 50 filira.

Ni jedna bunjevačko-šokačka kuća
ne bi smila ostati brez ova dva lipa
dila naše književnosti.

Pismo Vranje Kossutha.

J. Balázsovich Sándor
gyógyászati is

amely orvos kántalnak.
nál az „indazest” bedőszelés je
katasztrofikus, kármélyen
nincs nekem kérem (gyógyász) újság
get küldeni, a mielőtt pótatval
vagyugyál kérem kérem is ötvös
filárt küldök, a melytől
a paktolára is küldök kérem
jénel fidesim kérem

Kossuth Sándor

Poštovanim čitaocima!

Ova pisma od Vranje Kossutha svidočē da je

„INDAŽESTA“

taki kućevni lik kojeg ne treba priporučivat, on se sam priporučuje sa svojom dilavošću.

Osobito dobro diluje,

kod **cipnje, influence, kijavice, rheume** i kod svake bolesti, koja uslid **prehlade postaje.**

II. pismo.

P. g. Balázsevics!

Budite tako dobri te mi pošaljite s pouzećem 6 boca »Indažeste.«
Budapest, nov. 9. 1904.

Vranje Kossuth.

Zahvalnica ima sa sviju strana naše države.

„Indažestu“ priporučuju i najodličniji ličnici.

Kao n. pr. Dr. Tóthfalussy Gyula zaminik gl. ličnika, kod m. dr. železnica (Budapest Andrassy ut 83.) piše ovo: Vašu „Indažetvu moji bolesnici hvale da dobro diluje kod svake reumatične bolesti, i sam ju rabim kod prehlade, sa dobrim uspehom.

Grofica dr. Hugomay Vilma ličnica u Budapesti piše ovo: »Indažestva« vrlo dobro diluje kod glavobolje, prehlade itd. posle riba nja, bolovi odumin a dostaput i sasvim izostanu.

Cina indažeste:

Velika boca 2 krune, mala boca 1 krunu, jedna bočica za kušanje 40 filira.

Poštom sa ladicom i frankirano:

3 male boce 3 krune 80 filira

6 mali boca il 3 volike boce 6 kruna

16 mali boca il 8 veliki boca 15 kruna.

} { 12 mali flašica za kušanje 5 kruna
30 " " " " 10 kruna
60 " " " " 15 kruna

Balázsovics Sándor

likarna kod krune i laboratorij za izradbu likovitog székeljskog bilja.

Szepsiszentgyörgy (Erdély) 100.

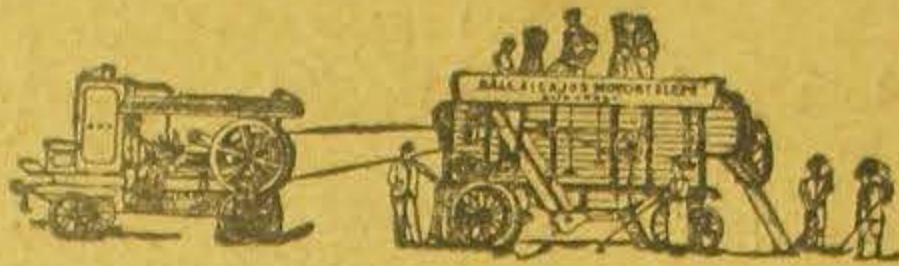
1904. godine na izložbi u Dicsőszentmártonu sa 5 počasni diploma nagradjeno.
 1903. godine na izložbi u Beszterczy sa 2 srebrne kolajne nagradjeno.
 1903. godine na izložbi u Koložvaru sa 3 počasne diplome nagradjeno.
 1902. godine na izložbi u Požunu (Pozsony) sa 3 diplome nagradjeno.

KÁLLAI LAJOŠOVA tvornica motora **Budimpešta VI. Gyár-ulica 50.**

Potpuna jamčevina za izvrsnu vršitbu.

Preporuča sa potpunim jamčenjem

Benzinmotor i manjevite benzinlokomobil vršaćice sa

—> dvostrukim ustrojom za čišćenje. <—

!!! Jedino postojeća novost!!!

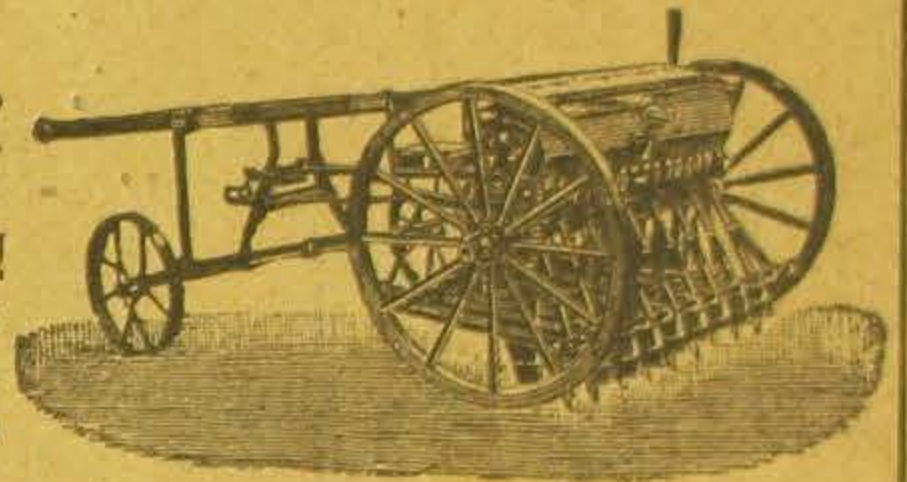
Najjednostavnija i najsavršenija motor-vršaćica na svitu.

Samodilujuće controlorna i osiguravajuća oduška (ventil) Benzinlokomobili sa patentiranim dvostruko čišćujućim vršaćicama, Gyár ulica 50. uvik se mogu viditi u radnji. Da se ovi najnoviji motori što većma raširuju, rabljeni parni strojevi primaju se za prominu.

Ovi motori mogu se, ma po kime bez strojovodje na osobito lak način rukovoditi i medju kućama slamnatih krovova u radnji uzdržati.

Obaško odiljenje za gospodarstvene strojeve

za parne strojeve, mline, vršaćice za konjske sile, strojevi za sijanje, za rizanje sičke, repe i za stvaranje ciglje.

Najjeftinija uporoba! Clnik bezplatno! Nizke cline na obroke!

Ove motor vršaćice hrabe se naj uspješnije kod: Gosp. baruna Josipa Kemény, Marošnémeti, g. baruna Simuna Kemény, Čombord (Erdély), g. nadžupana Danie a Zeyk Zeykfalvi, Nagy Enyed, g. Ivana Nagy zemljoposjednika, Beleg (Somogy žup.) i kod više statina gospodarstva u domovini.

KÁLLAY LAJOŠEVE motor-vršaćice, koje su širom domovine izvrsno uspjele, — najtoplije se preporučuju magjarskome žiteljstvu.

Trgovina željeza (groždja) naslidnika

IMRE SCHNIER

BRAĆA ULREICH

u SUBOTICI, Rudić ulica kod „Zlatnoga Zvona.“

Izazivamo pozornost post. općinstva na slideće robe, koje se mogu dobiti u našoj trgovini željeza (groždjarnica) koje robe u valjanoj kakvoći i uz jeftine cline preporučamo.

Željezni ruda, lonaca, utukavi drotova, klinaca (čavala) za šindru, gotovi plugovi, crtala, čivinjac, čakanci, češagipe i kefe (četke) za marvu i konje, pralje, ognjišta, peći (furune), civi za dimnjake i za pečenje, vrata na odšake i ognjišta, željezne ploče zazne veličine, neprokisine ponjare, sastavljajuće platno, kablove za vodu, džakovi za ranu, havtije za pokrivanje patrana, i asfaltne ploče za sačuvanje za vlage, liveni i pločni sudovi, male i velike pile drenova sapišta ya sersame mnogo vrsti zvala, revolvera i naboja gvoždje za vrata i prozore bakarne i ugljena pogle orudja za parne strojeve i sve što ova struka sadrži, re se ne ovim malim mistu ne može se spomenit. Izvolite se svemu osobno osvidočiti.

Našim čitateljima!

Zaista vrlo je teško izabrati pravi i dobar lik, jer danas se već toliko likova oglašuje, da je pravo čudo ako čovik, potrefi kakav lik da rabi, i uz kakav lik da viruje. Pa ipak je to vrlo lako, jer to svaki znade, da zdravlje i snagu čovika uzdržaje zdrav stomak. Ko sa stomakom pati, ko nema dobru probavu taj nije sposoban ni duševno a ni telesno raditi. Zato je najglavnije, da nam stomak dobro diluje i dobro probavlja svako jilo. Za dobru probavu je najbolje i upravo izvrstno sredstvo

RAKOCIJEVE ŽELUDAČNE KAPI

ovo sredstvo priporučuju i najbolji ličnici, a diluje vrlo dobro, pospješuje probavu, i tako očuva stomak od svake bolesti, koje sa stomaka proizlaze: kao grčevi, bacanje, vrtoglavica, glavobolja, i svaka slična bola,

Rakocijeve gorke želudačne kapi pospješuju tek i probavu, ko ima naklonost na gojenje, dobro je da rabi ove kapi, jer pospješuju dilovanje stomaka i sprječavaju debljanje, priporuča se osobito onima koji mlogo side.

Ako zdrav čovik rabi ove kapi svaki dan, neće se nikad razbolit, jer će mu ove kapi očuvati redovno dilovanje stomaka. Već i zato su dobre ove kapi, što ne sadržaju nikaki škodljivi stvari, tako da se još i dicit može davati. Iz ovog vidimo, kako je dobar kućevni lik ovo, i kako dobro diluje za uzdržanje zdravlja, a tako da čaki život produljuje, zato bi trebalo, da ga u svakoj kući ima. A nije ni skup boca 2 krune, 3 boce frankirano 6 kruna. Čuvajte se od patvorina, samo sa gornjom markom „RAKOČI“ označene flaše su prave.

Poštom šalje jedini proizvođač:

REQUINY ATTILA likarnik

BUDAPEST, VII. Kerepesi ut 24.

Rimski sirup za čišćenje krvi. Ovo je tako izvrstan lik, da se ne samo tu nego i inozemstvu rabi. Poznat je kao dobar lik kod svi kožni i spolni bola, bubuljica jednom riječju kod svake bole, koja proizlazi od pokvarenosti krvi. Dobro diluje i kod oni, koji mlogo krvi imaju. Ne škodi ni zdravlju ni stomaku. Ali brzo diluje na čišćenje krvi. Jedna velika boca 3 krune, 3 boce 9 kruna sa pouzecom il ako se novac unaprid pošalje.

Dobiva se kod: **REQUINY ATTILE** likarnik Bp. VII., Külsökerepesi-ut 24.

Pošto želimo svakom dobro, priporučujemo još takozvani **prsni čaj od trave.** Osobito dobro diluje kod svake promuklosti, kašlja, grlobolje, kijavice, influence, jektike itd. Cina 1 kr. 50 filira.

Ova tri lika: Rakocijeve želudačne gorke kapi, rimski sirup za čišćenje krvi i prsni čaj od trave, treba da nabavi svaki brižan starešina, jer sa ovim sredstvima se mogu spričiti svake bolesti ko pošalje 6 kr. 50 fil. šaljem franko

Requiny Attila likarnik Budapest, VII., Külsökerepesi ut 24.

Najveća

električka

Štamparija

u Bački

Kladek i Hamburger

Subotica Szabadka VII. kr. Baćanjićeva-ulica broj 5.
Priko puta
trgovačke
ban e

Broj telefona 62-88.

O bavlja elegantno i uz jeftine
cine svakovrstne štamparske
radnje na mađjarskom, bu-
njevačkom i srpskom jeziku (sa o o o
ćirilicom)

Najveća

električka

Štamparija

u Bački

Kladek i Hamburger

Subotica
Szabadka

VII. kr. Baćanjićeva-ulica broj 5.

Priko puta
trgovačke
ban e

Broj telefona 62-88.

O bavlja elegantno i uz jeftine
cine svakovrstne štamparske
radnje na mađarskom, bu-
njevačkom i srpskom jeziku (sa o o o
ćirilicom)

KUPATILO SV. LUKE

(SZT LUKACSPÜRDÖ)

LIKOVITO KUPATILO u BUDIMU

Topla i likovita sumporna voda teče iz podzemni izvora.

Kupeži su uređjene za liječenje masiranjem, zamotavanjem
i sa oblaganjem blata!

Parne kupke, baseni, za pojedine i veliki baseni za plivanje.

Jeftina i pažljiva obskrba.

Likovito liječi protiv reumatični, nervozni i kožni bolesti
obsira opis Saha francoski.

Upraviteljstvo kupelji sv. Luke Budim.

(Szent Lukácsfürdő igazgatósága Budapest)

Rudna voda
KRISTALY

Órta je napodis stano
pice, gine je Hydrocar-
bonata i Hydrocarbon-
ata, oblikovaja potvora
zvratna dolna pica.

Beška potihje se izvija od potvora

Prosječni je salta težina

1) je izvan na gine i oblikovaja

Kupatilo Sv. Luke Budim (1860)

